

31/7/27

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జనవరి నెల 27-వ తేది గురువారము } No. 251
 సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనవత్సర పుష్యమాస బహుళ నవమి. } సంచిక ౨౫౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియినవి. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన ఔషధముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్లు తావును, శార్యపునొప్పులు బారడోలును, పొట్లబోగొట్టను బెలుగుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున శారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెనది. అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరునందు

5 దినములు మాత్రమే

1-2-1927 తేదినాడు మా కడపటి ప్రదర్శనముందును. తరువాత బయటపూరికి పోవుదము.

10-1-1927 తేదినండి 1-2-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీవారు

రు 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

3253

దశావతారమును ప్రదర్శింతురు

పగటి నాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును. రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును. టికెట్ల ధరవివరములు:—రు 3-0-0, 2-0-0, 1-2-0, 1-0-0, అకాజు 0-8-0 మాత్రమే. ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టికెట్లు 1-కి రు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును. ఎస్. ఎం. సచ్చిదానంద సిల్వే, ప్రొప్రైటరు.

ఆటంకపరచుటకు దుర్మటు

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని }
 దీనిని } లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు } నిజమును }
 ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd అమృతమైన ఓషధులు, కస్తూరి కంఠముపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరి కస్తూరి తయారుచేయబడినవి. Trade Mark తాంబూలముతోగాని, విశిగాగాని ఉపయోగించవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రస్థుల ఈష్టు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బుర్రీనలి, అన్ని మాంబుము, చురుగుము, అజీర్ణవే గులన కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయాధము పంటిది. అనుపాన పత్రముమాడ పంపబడును. కాల, చేత, రంగ వరుసన ధేవము లేక అనేక పరిరములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిడిద్రువు, బాంబెలకు అమృతమువంటిది. 250-300 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పోష్టబుద్ధు 0 4 0, పోష్టబుద్ధుతో సహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మాత్రలనుగల గుణమును అనుభవించి నామము చూచి బజారునందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. మోసపోవండుటకై మా వర్తక గుణమునుచూచి తీయుము. ప్రతివూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. తనివూ ఈ విగువ విలాసమునకు వ్రాయుము.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు ప్రొప్రైటరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసులో నెం 6, బంజరుపేటలోనున్న షేర్లంకంపెనీవారివద్ద దొరకును.

గంధర్వపత్రిక

3395

బయస్కోపు, నాటకము, మేళములు, హాస్యము, సంగీతము, కథలు, చతుష్టప్పికళలు, భాషలు మున్నగు నాగర సమస్యలకు సచ్చితమాన పత్రిక - సంవత్సరచందా ఒకరూపాయిమాత్రమే! వలయువారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

జిన్నింగు ప్యాకరీ
 అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నది
 25 శత్రువుల క్షిప్తిం శత్రువుల ప్రాదాయిలు యింజను, 7 స్ట్రెట్సు బ్రనర్లు నవ్వుతో కోలరు కాలుగు జిన్నులు, ఆందుకు/కావలెన్ని పాట్లంబులు చేరింబులు కల్గిలు బెట్టింబులు సహాయు అన్నియు రమారమి కొత్తవాటివలె నవ్వువి. కావలెనవారు చాక్రియ యడ్రున్ను ప్రాయశ్చిత్తము. 8403

డి. యల్. కాప్రీ అందుకో
 12, తంబుశెట్టివీధి, యింజనయన్లు-మద్రాసు.

నెక్టార్స్ ట్రేయాకు

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠమైనది 3368

మాచే నిర్ణయించబడిన వర్తక గుణము గలిగిన నట్టివి, మిశ్రమము చేయబడినవి తేలగాకు వైద్యాని కానులచే సిపాట్టుచేయబడినవి. మాచే తయారు చేయబడుచున్న వాటిలో దేనినైనా నొకదాని ఉపయోగించి, నిజమును గ్రహింపుడు.

THE NECTAR FACTORY
 Coffee Department,
 Mettupalaiyam (Nilgiris).

కావలెను !

కావలెను !!

కావలెను !!!

బుద్ధిగా, శాంతి నగలు పనిచేయువారు, టర్నులు, కరమలపనిచేయువారు, స్పిన్నింగు లేతపనిచేయుటయందు అనుభవము గలవారు లేకుండా దరఖాస్తును పంపుకొనవలెను. న్యాయ ముగాబట్టి మాట్లాడుట ముందే. యోగ్యత, సమీక్షనము ననుసరించి జీత మివ్వబడును.

ఎం. సత్యనారాయణచారి, ప్రొవైటరు,

లక్ష్మీ వర్కుస్ నెం 8, కాళి శైలిపేటి, మద్రాసు.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్ర, ఉడయవరుల చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది.

కావున మాయొక్క దశావతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నొకమారు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుడు. దీనిని గురించి అధికముగా వ్రాయనవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రదర్శనము 6-2-1927 తేది ఆదివారమునుండి 5-3-1927 తేది వరకు

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:—ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం||

రాత్రి ప్రదర్శనములు:—ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గం||

మాకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకము విక్రయింపబడును.

ప్రవేశ కట్టుములు రూ. 3, 2, 1, 0-8-0.

శ్రేష్ఠ మైన రకము

తృప్తికి పూచీ నిచ్చెదము

వి.సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు,

నగల వర్తకులు, గోల్డ్ స్మిత్ అండ్ సిల్వరు స్మిత్.

2, 3 కుచ్చముత్తు వీధి, తిరువట్టిళ్ళరంజేట, మదరాసు.

వ్రాసినవారికి చిత్రవిచిత్రమైన నగల పట్టుములగల క్యాబలస్ యినాముగా పంపబడును.

పోస్టుబాక్సు నెం 423, తిరువల్లి క్షే.డి, తంజి విలసము: "ప్రెమన్" మద్రాసు. 3379

1927

అమృతాంజనము డిపో వారి

1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజు లక్ష్మీ మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - అమృతాంజనము డిపో - మదరాసు

ఏల సందేహించెదరు?

మీకు ఏమాదిరిలో నైనను, ఎంతనైజులోనైనను వెండి గిన్నెలు, టీ-కాఫీ సెట్లు, టూర్స్ మెంటు కప్పులు, బహుమానము నిచ్చుటకు లేగిన పసిడివత్తకములు, ఉంగరములు మొదలగునవి, ఇంకను యావత్తరకముల బంగారు వెండినగలు సిద్ధముగానున్నది. ముఖ్య గమనింపు:—సవరం బంగారు మునకు, సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు వీధి, మద్రాసు.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టసవరణ

జె. ఎ. సాల్వానాగారు:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును సవరింపబడునూర్చి మేమును నిశ్చయించిరా యని ప్రశ్నింపగ యాదినవరీతి ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను:—

జె:—1923 మదరాసు విశ్వవిద్యాలయచట్టమును సవరించుటనూర్చి విచారించుచున్నారు. ఈ విషయమున మదరాసు సిండికేటునకు తెలియజేసిరి. వారి శిఫార్సులకొరకు ఎదురుచూచుచున్నారు. వేదాంతశాస్త్రము, గణితపరిశోధన కాఖిల సంస్థాపనకై గ్రహసహాయము చేయవలెనని విశ్వవిద్యాలయమువారు దరఖాస్తులంపిరి. దానినూర్చివిచారించుచున్నారు.

స్థానిక సంఘములు - వృత్తిపన్ను

స్థానిక సంఘము చట్టముక్రింద వసూలు చేయబడుచున్న వృత్తిపన్నువలన తమకు గలను యిబ్బందులనూర్చి ప్రత్యేక వ్యక్తులు, లోకలుబోర్డు ఉద్యోగులు, కంపెనీలు మున్నగువారు ప్రభుత్వమువారికి విన్నపము లంపుకొనిరా? వానినూర్చి యేమి చర్య దీసికొందరు? అని సాల్వానాగారు ప్రశ్నించిరి.

జె:—కొన్ని గ్రామములనుండి, కొందరు వ్యక్తులనుండి విన్నపములు వచ్చినవిగాని, లోకలుబోర్డు ఉద్యోగుల నుండి రాలేదు. స్థానిక సంఘములు ఈపన్ను వసూలుజేయ నవసరము లేకుండ ఖర్చు వెచ్చములు సర్దుకొనగల్గినచో జిల్లాబోర్డు లందు కనుమతించినచో పన్ను తొలగించుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారి కెట్టియభ్యంతరములేదు. అంతేకాని వేరేమయిన చర్యదీసి కొనవలసి యుండునని ప్రభుత్వమువారు దలంపరు.

తా. బోర్డు అధ్యక్షునిచర్య

పోలూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నల జవాబు చెప్పనందున వారు సభ విడిచి పోవుట, అధ్యక్షుడు తన అనుచరులు తొడ్డిచుండితో వరసగ మూడు సభలుచేసి యితరుల కాసభనుగూర్చి తెలుపక వారు రానందున వారి సభ్యత్వము రద్దయినట్లు ప్రకటించుట నిజమేనా? ఈ విషయమును విచారించెదరా యని టి. ఆదినారాయణ శెట్టి గారు ప్రశ్నింప, ఆసీతిగ జరిగినట్లు ఫిర్యాదులు వచ్చినవనియు అశసరమని తోచినచో విచారించబడుననియు జవాబువచ్చెను.

రివెన్యూ సెటిల్మెంటు

జె. ఎ. సాల్వానాగారు:—లాండురివెన్యూ సెటిల్మెంటు గూర్చి శాసనము గావించుటకు యెట్టిచర్యకు గడంగిరి?

జె:—శాసనసభవారి అభిప్రాయము తెలిసికొనుటకై బిల్లుయొక్క చిత్తుముసాయిదాను కారణోద్దేశములతో గూడ ప్రకటించిరి.

శిస్తురేటులను నిర్ణయించు అధికారము శాసనసభకు విడిచిపెట్టునట్టి నిబంధన యాబిల్లువందు గలదాయని పి. శివరావు గారు తెలిసికొనగోరిరి. ఆ విషయము తెలుపజాలనని రివెన్యూ మెంబరు చెప్పెను.

బిల్లు తయారయిపోయినదనియు, త్వరలో ప్రకటించబడుననియు హరిసర్వోత్తమరావుగారికి ప్రత్యుత్తరముగ రికెమ్యూమెంటు దెలిపెను.

హరిసర్వోత్తమరావుగారు:—బిల్లువ్రాయుట పూర్తియైనచో శివరావుగా రడిగిన నిబంధన గలదో లేదో చెప్పట కభ్యంతరమేమి?

రివెన్యూ మెంబరు:—బిల్లు ప్రకటించబడనిది అందలి విషయములు దెలుపరాదు.

బడ్జెటు ఎస్టిమేటులనూర్చి నూచనలు చేయవలసివది. అధికసభ్యు డివిడెన్సకొకసారి గౌరవనీయులగు శాసనసభ్యుల సహాయమును కోరుట అతను స్వంతబాధ్యతవై జేసియుండెననియు, బడ్జెటు అంచనాల విషయమున యిదివరకున్న పద్ధతియే అనుసరింపబడుననియు, సేమియు మార్పులు జరుగవనియు సాల్వానాగారి ప్రశ్న కు త్తరముగ దెలిపెను.

ఒక వితంతువు కావలెను

భద్రాచలము సమీపములో వ్యవసాయము చేసికొనుచు ఒంటరిగానున్న ఒక బ్రాహ్మణేశ్వర యవకుని గృహకృత్యవిధ్వంసమునకుగాను, మంచురుకును, తెలివితేటలును, శుచియవల ఒక వితంతువు కావలయును. వెనుక పీకలూటలండకూడదు. బ్రాహ్మణ, కాపు కమ్మకులములలో దేనివైన చెందియుండవలెను. భోజనబట్టుయిచ్చి మంచితమియబడును. వయస్సు. పూర్తివిలాసము తెలుపుతూ "శ్రీమంతు c/o ఆంధ్రపత్రికకు" ధరగొస్తలు వెంటనే పంపుకొనవలెను.

కృష్ణాతాలూకాబోర్డుల
నామినేషనులు

మంత్రిగారింకను శ్రద్ధపహించుకుంటుంటే.
జె. ఎ. తాలూకా గూర్తూ తాలూకాబోర్డుల నామినేషనుల గూర్తూ యిదిగవరేతిని ప్రశ్నించిరి:-

ప్ర:- తాలూకా యూనియను బోర్డులకు సభ్యుల నియమించుటయందు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుల నిరంకుశత్వము తగ్గింప నెట్టి పద్ధతు గడంగిరి?

ఉ:- జిల్లా తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులకు తగిన సూచనలు చేయబడెను. మహమ్మదీయులు, దేశీయ క్రైస్తవులు, నిమ్మజాతులవారి ప్రాతినిధ్యము సరిగనుండుటకై 1920 స్థానిక సంఘముల చట్టమునందలి 9 (5) సెక్షను సవరింప జరిగిరి. దానికి విరుద్ధముగనుండు నియామకములు రద్దుజేయబడును.

ప్ర:- స్థానిక సంఘములు మునిసిపాలిటీల అధ్యక్షుల చర్యను రద్దుజేయుటకు చట్టప్రకార మధికారములేని సంఘముల అధ్యక్షుల చర్యలను రద్దుజేయు విషయమున కేమిచర్య దీసికొందురు?

ఉ:- ఎన్నోట నిట్టిచర్యలు జరుగుచున్నవో గా॥ సభ్యుడు పెరిగినచో తగిన యేర్పాటు జేయుదురు.

దం. నారాయణ రాజుగారు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి తాలూకాబోర్డుల నియామకములందలి అక్రమముగూర్చి ప్రజల అసంతృప్తిని సూచించుచు ప్రభుత్వమువారి కేవలమహాజనుల వచ్చినచో ప్రభుత్వమువారు యేమిచర్య దీసికొందురని ప్రశ్నించిరి.

దా॥ గుమ్మా రాయనుగారు:- అట్లని కొన్నినిండల సూచించుచు మహాజనులనుచ్చినవి. ప్రతికూలముగగూడతంతివార్తలు వచ్చినవి.

దం. నారాయణ రాజుగారు:- ఈ నిండలు ప్రతికూలవార్తలను గూర్చి జిల్లాబోర్డు వ్యవహారమును పూర్తిగవిచారింప యేదయిన సంఘమును నియమించిరా?

ప్రధానమంత్రి:- ఆప్రశ్న అసలుప్రశ్నకు సంబంధించినది కాదు.

అధ్యక్షుడు:- మంత్రిగారే ప్రత్యుత్తరమియ నిరాకరించెదరు?

ప్ర. మంత్రి:- నే నా విషయమును జూడవలసి యున్నది.

అధ్యక్షుడు:- అట్లయిన వ్యవధికావలెనని అనుగవలెను. గాని అధ్యక్షుడు ప్రశ్న కనుమతించినపిదప నది సరియైన ప్రశ్న కావరాదు.

సత్యనూర్తిగారు:- స్థానిక సంఘ పరిపాలన గూర్చి నిండలు అపనిండలు ఖండనముండనములు పరంపరగవచ్చుచుండ నేమియు ఆలోచింపక ప్రభుత్వమువారు కూరుచుందురా? విచారించురా?

ప్ర. మంత్రి:- ప్రభుత్వమువారి రెట్టి చర్య దీసికొనవలెనో విచారించురు.

గ్రామోద్యోగులు

విశ్వనాథదాసుగారు:- గ్రామోద్యోగుల జీతము లేల తగ్గింది? అట్లు తగ్గించుటవలన గంజాము జిల్లాలో నెంత లాభము వచ్చినది?

ఉ:- తొలగింప బడిన ఉద్యోగుల తిరిగి నియమించునపుడు వారి ఖర్చుల నిమిత్తము ఉన్నవారిజీతములు తగ్గించబడెను. ఎక్కడెంత తగ్గించబడెనో ఎంత మిగిలెనో ఇంకను తెక్కలు తెలియలేదు.

బోర్డు నామినేషనులు

స్థానిక సంఘముల సభ్యుల నియామకము జేయునపుడు అల్పసంఖ్యాకసంఘములకు ప్రాతినిధ్యము లేనివారికి తగిన ప్రాతినిధ్యముండునట్లు యేర్పాటులు జేయుదురా? యని సత్యనూర్తిగారు ప్రశ్నింప ఆవిషయమున మైసూరిజిల్లావారికి యేమి లోటు లేకుండ ప్రభుత్వమువారు జూచుకొందురని వారియొక్క ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

నానుగజుతుడు ఉద్యోగుల యిబ్బందులు

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు:- నానుగజుతుడు ఉద్యోగుల యిబ్బందులను గూర్చి యేమయిన శ్రద్ధ వహించురా?

ఉ:- నానుగజుతుడు ఉద్యోగులజీతములు పరిశీలులు అసంతృప్తి కరముగ నున్ననని ప్రభుత్వమువారు తెలింపరు.

ప్ర:- ఈవిషయము విచారింప ఉపసంఘమును నియమించిరా?

ఉ:- లేదు.

గౌరవనీయులైన విశాఖపట్టణము నవార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఓ. ఎస్. నెం 22/13, ఇ. పి. నెం 25/25

Between

వామలు అండు డిక్రీహోల్డరులు:- శ్రీ జయపురం మహారాజుగారు.

And ప్రతివాదులు, జడ్జి మెంటు డెటరులు:- శ్రీరాజా శత్రుచర్ల రామభద్రరాజుగారు, మరికొందరు

నోటిసు

పైవాదిచే పొందిన కడపటి తాకట్టు డిక్రీ ననుసరించి పైన తెలుపబడిన దావాలో సుమారు రూ 11, 38, 600 లు వసూలుచేయు నిమిత్తమై, దిగువ తెలుపబడిన ప్రతివాది సాత్తులు పై కోర్టువారి వలన విక్రయించుటకు ఉత్తరువు యివ్వబడినది. ఈ అమ్మకము కోర్టువారివలన ప్రతిదినము సగలు 10 గంటలనుండి సాయంత్రము 5 గంటలవరకు 1-2-1927 తేదీవరకు జరుపబడును. ఈ ఆస్తిని కొనదలచినవారు అమ్మకమునందు సవాలుచేయవచ్చును. ఇతర వివరము లేవైన తెలుసుకొన గోరినచో కోర్టువారి ఉత్తరువుపైన ఇనాముగా కోర్టునందుగల రికార్డులను చూచి అన్నియు పూర్తిగా తెలుసుకొనవచ్చును.

అమబడునట్టి ఆస్తి

లఖనాపురము, పెద్ద బుడ్డిడి జమీన్ దారుల భాగములు ఇనాము భూములతో సహాయమున్న విశాఖపట్టణముజిల్లాలో గల పార్వతిపురము, బొబ్బిలి, పాలకొండ తాలూకాలకు చేరిన, ఉజ్జాయింపుగా ఈ దిగువ తెలుపబడిన అగ్రహారముల, మొఖాసాల, ఇనాముల కట్టుబడులను వసూలుచేయు హక్కు విక్రయించబడును.

1. లఖనాపురము హుండా:-

ఎ. జిరాయతి

1. లఖనాపురము	7. శివరామపురము
2. అంకవరము	8. డల్లెవలన
3. జోగులడుమ్మ	9. వోటపల్లి
4. భీటపాడు	10. భట్టభద్ర
5. చినగుడబ	11. తామరాజ్
6. గోపాలపురము	12. పడమైవలన

1. కట్టుబడి చెల్లించబడు అగ్రహారములు, మొఖాసాలు

13. మారపెంట	19. జగన్నాథపురము
14. అక్కన్ దొరవలన	20. నీలకంఠపురము
15. పోలినాయుడువలన	21. చంద్రశేఖరరాజపురం
16. శీతారామపురము	22. శిఖావరము
17. తుళసిరామన్నవలన	23. జగన్నాథపురము, లఖనాపురము, రైవల్
18. గంగరాజపురము	

2. పెద్దబుడ్డిడి హుండా:-

ఎ. జిరాయతి

24. పెద్దబుడ్డిడి	30. కొంకదార లేక కొంకిడివరము
25. చిన్నబుడ్డిడి	31. కొత్తపల్లి
26. డంగభద్ర	32. కొత్తూరు
27. గడ్డతిరువాడ	33. హికింవలన
28. కెమిసిల.	34. గొట్టివలన
29. బాలగడబ.	

బి. కట్టుబడి చెల్లించబడు అగ్రహారములు మొఖాసాలు

35. ఎటికా	38. గంగరాజపురము
36. పాన్తోపపురము	39. జగన్నాథరాజపురము
37. కొరిశీల	

3. ఇనాములు

40. సుమిత్రపురము	51. రాజయ్యపేట	} సగముమాత్రమే విక్రయించబడును.
41. పెద్దఅంకలము	52. అమ్మచెఱువు వలన	
42. అల్లువాడ (నర్సిసు మొఖాసా)	53. పులికవలన	
43. కుంభిజోరి ఇస్తూవా	54. తోడుమ	
44. వోకపాలం	55. రెప్పననధర	
45. మట్టిపాలం	56. గడి సింగపురము	} శ్రీరాజా శత్రుచర్ల జగన్నాథ బహదూరు గారి ప్రాతిభాగము కలిసి ముప్పాతికభాగము మాత్రమే విక్రయింపబడును.
46. గడ్డపాలం	57. చిన్న మేరంగిలోనున్న కవిటిపాలము	
47. మురగడపాలం	మజ్జివాణిపాలము	
48. కారక్కామైపాలము	నీలపాలము	
49. నరసమ్మపాలము		
50. గడ్డతిరువాడ (ఇనాము)		

అబ్దుల్ రషీదు విచారణ

శాంతిదేవి యువభాగ్యము

హుస్సేనుడు ఇంట్లోనికి చిరపరిచితుడే

రషీదు తుమ్మకి తనది కొదవదు

శ్రీశైల జూలై 21:— స్వామి శ్రీధానందునివారలనుండి చెప్పబడుచున్న అబ్దుల్ రషీదుగారి నెమర్లు విచారణ ఉపయోగమున హుస్సేనుగారియొద్ద జరిగెను. ముద్దాయిత్తరపున సలీము, బ్రహ్మభాగ్యులగార్లు వాదించుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమున ముద్దాయి రక్షణాధ్యక్షులు అబ్దుల్ హుస్సేనుగారు వాదించుచున్నారు. ముంబై నాగపూర్వము ప్రాసిక్యూషను రెరపున వాదించుచున్నారు. సలీముగారు మొదట “ఈ కేసు నెమర్లు కంప్యూటేషన్, ఏలన హాజరులు విచారించవలెను. కావున ఈ కేసును ప్రాసిక్యూషను రెండు రెండుసార్లు చేక వా రే ప్రాసిక్యూషను పోలీసు నవకాశమున నియమింపవలెను” అనిరి.

కోర్టువాదు:—అంతయు అపవదనముగా మియ్యవలెనని సలీము:—అంతే.

ప్రాసిక్యూటరు:— సలీముగారి దివంగత 208 వ సెక్షను క్రింద అబ్దుల్ కేసును చేయలేదు. విచారణమున ముద్దాయి విచ్చివాదని హుస్సేనుగారి దివ్యయింది. అబ్దుల్ కేసును రెండు గాఢములనుండి కోర్టుగా స్వామివారు యంగీకరింపలేదు. ముద్దాయి హుస్సేనుగారిని పిచ్చివాదా యను నియమమున చిరపరిచెను. దానిచూలమున హుస్సేనుగారిని పిచ్చివాదని రుజువుచేసి నిర్ణయించిరి. కోర్టును సాక్షులగుట తీసికొనిరావలెను.

కోర్టువాదు:—489 సాక్షులు.

సలీము:—ఇప్పుడంతయు రెక్కెది. మేము వైద్యపరీక్ష చేయింప నిర్ణయించితిమి.

కోర్టు:—అబ్దుల్ కేసును యేలచేయలేదు? నేనుదానికోరకు చేచియున్నాను.

సలీము:—విచారణమున ముద్దాయిని లోనుజేయుదు.

కోర్టు:—అట్లే.

సలీము:—అబ్దుల్ చేసినయెడల క్రిందికోర్టులోపమునను రెక్కెచేయను.

ఈ సీటిలో ప్రాసిక్యూటరు లేచి ఈ అబ్దుల్ కేసును ముద్దాయి విచారణమున మునుపిచ్చివాదని రుజువుచేయుటగాని హత్య సమయమునగాను. ప్రతివాదులు ముద్దాయి హత్యసమయమున పిచ్చివాదని రుజువుచేయవలసిన 208 సెక్షనుక్రిందనే అబ్దుల్ కేసును విచ్చియుండెడిది. అనిరి.

అంతి ధర్మజరిగెను. సలీముగారికి రహమానుగారు తెలిపిన విషయములను ప్రాసిక్యూటరు చెప్పనివిషయములు కోర్టు గామిదే రహమానుగారికి తెలుపవలసి. రహమానుగారుచ్చి యిట్లుచెప్పిరి: “నేను 489, 490 సెక్షనులక్రింద అబ్దుల్ కేసును చేపట్టి, ప్రాసిక్యూటరు వారిని సన్ను యిచ్చివలసినదే. క్రిందకోర్టు వారు విచారణమునకువార అబ్దుల్ కేసును పెట్టెదమి. నేను 208 వ సెక్షను ప్రకారము పప్పుకొనుట అబ్దుల్ కేసును పెట్టెదమని వాదించిరి. స్వామివారికి బప్పుకొనుట అబ్దుల్ కేసును పెట్టి తిని. దానితోపాటు 289 ను సాక్షులపేర్లుకూడ నియమింపవలెను. దానిలో విచారణ ముందు ను వెనుక ను కూడ ముద్దాయిని విచారించువలసి వేడితిని. నేను సాక్షులను ముద్దాయి కంటే ముందుగా విచారించమని కోరలేదు. ప్రాసిక్యూటరుకోర్టువారు ఆర్టికల్ 40 వ ధర్మపురుషిప్రకారము సాక్షులను విచారించిరిని తెలుపగా కోర్టువారు 11-వ తేదీన అనుజ్ఞనిచ్చి చార్జి చేసిరి. తిమ్మనామము యునుండ సాక్షులను విచారించమని ఎన్నడును నూచింపలేదు.” అంతి కోర్టువారు అడిగియున్న విచారించిరి.

వారీలు చెప్పిరి. “నేను 11, 12 తేదీలందు కేసునడిపి తిని. 12-వ తేదీన ప్రాసిక్యూషను అబ్దుల్ కేసును రహమాను గారు 208, 489 సెక్షనులక్రింద అబ్దుల్ కేసును పెట్టిరి. దానితో 289 గురు సాక్షుల పేర్లుకూడ. నేను కోర్టు కిది ముద్దాయిని పిచ్చివాదని హుస్సేనుగారి కంటే మునుపిచ్చివాదని వాదించితిని. అంతి హుస్సేనుగారికి సాక్షులను ముద్దాయిని పిచ్చివాదనిగావించి, అబ్దుల్ కేసును రెండు సెక్షనులక్రింద పెట్టెదమని విడిచియున్నదివలెను తెలిపిరి.

అంతి కోర్టువారు కేసునడిపింపవలసినదని తీర్మానించి ఈదిన అబ్దుల్ కేసును విచారించిరి. నాజరు హుస్సేను, పి. సింగ, సింక్లెరు, భాగ్యభా అబ్దుల్ మజీదు గార్లు.

తరువాత ముద్దాయిని కోర్టుకు తీసికొనివచ్చిరి. మేరకుగ నాపేరును చెప్పక వారికి వైద యాచలేదు. అంత 302 వ సెక్షనుక్రింద స్వామి శ్రీధానందుని హత్యగానించినందులకు నేర నాపాదించబడిన పని తెలిపిరి.

అంత నరరాజ నారాయణు గారిట్లు చెప్పిరి. కేసంత యు పూసప్రచ్చివట్టు చెప్పి వైగానిట్లనిరి. “ఈ కథయంతయు గుండెండు ధరంపాలుగారవై నాధారపడి యున్నది. వీరు కంటితో చూచినవారు. తరువాత కేసు కేయగా నిచ్చినసాక్షులు గొందరున్నారు. అంతకుముందే చెట్టింగుగారు ముద్దాయి చేతినుండి పిస్తోలును తీసికొనిరి. ముద్దాయిత్తరపున పిచ్చియని వాదించురని తోచుచున్నది. ప్రాసిక్యూషను సాక్షులను అది అసత్యమని తెలియగలదు. బహుశః ముద్దాయిత్తరపు సాక్షులు గూడ నిడిచెప్పవలసినదే.”

ముద్దాయిని కూర్చుంచుచుట

అంత నాగపూర్వ ముద్దాయిని హుస్సేనుగారు కూర్చుండెను.

అంత స్వామి శ్రీధానందునికాకరు ధరంసింగుగారి విచారణ ప్రారంభమయ్యెను.

ధరంసింగుగారి సాక్షులు

క్రిందికోర్టులో చెప్పినదానినే అక్కడకూడ చెప్పిరి. సలీముగారి ప్రశ్నలకు ధరంసింగుగారు ఇట్లు చెప్పిరి. “ముద్దాయిని ధర్మపాలు అచివపట్టెను. ముద్దాయి చేతిలో పిస్తోలుండెను. స్వామివారిని కాల్పునపుడుగాని ధర్మపాలునకు లాంగనపుడుగాని ఏమియుననలేదు.

ధర్మపాలుగారు

స్వామివారి కార్యదర్శిధర్మపాలుగారు ఇదివరలో చెప్పినట్లే చెప్పిరి. అంత పిస్తోలును పూటలను గుర్తించిరి. అంత సలీముగారు ముద్దాయి గుర్తుపట్టినట్లు కోర్టువారు నమ్ముచేడల వారు కొన్నిపూటలను కలిపి గుర్తించమనలెను. అదిగా క దొరికినవస్తువుల పట్టిక సాక్షులమునకు పనికిరావని అబ్దుల్ పరిచిరి. కాని అబ్దుల్ కేసు తోసివేయబడెను. సలీముగారి అడ్డ సవాళ్లుచేయగా ధర్మపాలుగారు “పిస్తోలు చెనుకహత్య సమయమునబడిన నాలుగులవ తెలిసికొనగలననిరి. పోలీసు కాల్పులుపై తాను రషీదు నెట్లు పట్టుకొనినదియు కోర్టులో చూపెను. పోలీసువారు వచ్చునకును పిస్తోలును ఇతరులచే తియింప ప్రయత్నింపలేదు. ఏలన ఆరని అందుపెట్టుటకు నాకు శక్తిగలదని నమ్ముచున్నాను.

స్వామివిచారణముగారు

ఇట్లు చెప్పిరి. “ధర్మపాలు లాతనినడిపిపట్టిన తరువాత అరనికి సహాయపడలేదు. ఈ విషయము దివంగ కోర్టులో చెప్పితిని” లేదో జ్ఞాపకములేదు. ఇక్కడ విషయము చెప్పుటకుగారము అది ముఖ్యము విషయముగలదు. ఎవరును నాకిది చెప్పవలసినదే.

సలీము:—ధర్మపాలునందంత శక్తి యున్నదనినీకు ఎట్లు తెలియును?

విచారణ:—గురుల విద్యార్థ బ్రహ్మచారిగావున శక్తి కంటకు.

అంత ముద్దాయిగారి సాక్షులైన తరువాత కోర్టువారు నేటికి చాలించిరి. రేపు బహుశః ముద్దాయిని వైద్యపరీక్ష చేయింపవలెనని అబ్దుల్ కేసును రావచ్చును. భానిపై సాక్షుల పేర్లుకొనుటను.

న్యూఢిల్లీ, జనవరి 27:—అబ్దుల్ రషీదుగారి విచారణ ఉపయమున తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. ముంబై ప్రాసిక్యూషనుసాక్షి బ్రహ్మను పాపకారు.

బ్రహ్మముసాక్షులు

“నా యం కాలము 4 గంటలకు శ్రీధానందుని ఇంటిప్రక్కగా బోవుచుండగల్గెను వివరము. మేడపైకిబోగా ధరంసింగుగారు పడియుండుటయు చేతిలోపిస్తోలున్న ఒకనిని ధర్మపాలుగారు పట్టుకొనియుండుటయు ఘాని

తిని. సలీముగారి అడ్డపాట్లకు వారిట్లుచెప్పిరి. మేడపైనుండి కేకలును గల్గించును వివరములు తెలుపజాలను. కేకలవలన వైద వీధిచా ప్రమాదము జరిగెనని తెలియనయ్యెను. వైకిపోగా ధర్మసింగు స్వామివారు చంపబడియ నెను. అంత ముద్దాయిపై నాదృష్టిపోయెను. ఆతడేమియు ననలేదు. నేను ముద్దాయితో పోలీసువారు రాకమునపు మాటాడితిని. అప్పుడు ఇంద్ర గారు మాత్ర ముండిరి. ముద్దాయిని “ఏలనపిత్తిరి?” యనియడుగగా వారడు నామతమునకు విద్రోహి గనుక చంపితినినెను. ముద్దాయి దీనిని సామాన్యముగానే యనెను. ఇంకెవరును మాటాడలేదు. ఎప్పుడు లోనప్రవేశించినది యు నేనెరుగను. ధర్మపాలునకు నే సహాయముజేయలేదు. ఏలన న దగ్గరకుబోగా ఆతడు బలశాలియనియే తోచెను. ఆరాత్రి పోలీసువారు నావారూలమున తీసికొనిరి. ముద్దాయిని అంతకుముందు చూడలేదు.”

అంతసాక్షి అస్సెనరు భాగ్యశీగారు తన్ను అబద్ధపుసాక్షి యని ప్రక్కనారితో సింగుగారితో తెలుపునట్లు కోర్టువారికి చెప్పెను. కోర్టువారు సింగునకుగగా నిజమనిరి. భాగ్యశీగారును అట్లేయనిరి. అది అన్యాయము గాదాయనియుడుగగా భాగ్యశీ గారు విచారమును నూచించిరి.

కోర్టు:—“విచారపడవలసినదనిగాదు. అస్సెనరుగారు తమ విధిని తెలిసికొనవలెను.”

లివింగ్సునుగారు

తరువాత ఇట్లు చెప్పిరి. “నేను ఏడేండ్లనుండి తుపాకులు చేయుచున్నాను. నాంటును కంపెనీవారివద్ద 4 ఏండ్లనుండియు న్నాను. తుపాకులగూర్చిన అనుభవముగలదు. నేనిక్కడ మా కంపెనీ మానేజరును. వర్తకము తెలుసును. సాక్షికి పూటలను పిస్తోలును ఇచ్చి ఇవి దానితో నుపయోగింపవచ్చునా యని యడుగగా “ఒకటి సరి పావును. రెండవది దేహములో నుండి తీయబడినదియగుటచే రూపుమారియున్నది. అదియు దీనికి సరిపోవును. మూడవది రెండవ దానివంటిదే. 4 వది పిస్తోలుకు సరిపోవును. అయిదవది ఆరవది పిస్తోలుకు పట్టినవి. దానితో పేల్చియుండవచ్చును. పిస్తోలు పూర్వపుది. బెల్లియములో చేయబడినది. నేనింతవరకట్టిది చూడలేదు. మరొకమునకు రాగాచూచితిని. పిస్తోలు కొంత భాగము ఖరిగి పోయెను.” సలీముగారి ప్రశ్నకు “తుపాకుల విషయములో నాకు తెలుసునని నమ్ముచున్నాను. నేడే సాక్షిగా మొదటిసారి కోర్టునవచ్చితిని” అనిరి.

ప్రాఫెసరు ఇందరుగారు

శ్రీధానందుని పుత్రుడు ప్రాఫెసరు ఇంద్రగారు మాడవసాక్షిగా “నేను నా అఫీసులోనుండగా నా తండ్రిగారిని తుపాకీతో కాల్చినటుల వింటిని. అక్కడకు పరుగెత్తగా ధర్మసింగునుండి రక్తము ప్రవించుచుండ స్వామివారు పడియుండిరి. ధర్మపాలునకుగగా హంతకుని పట్టియున్నానని యాతడు జవాబిచ్చెను. నేను బ్రతాపడిగిన ప్రశ్న నెరుగుదును. స్వామి మతమునకు ద్రోహియగుటచే చంపెనని తెలిపెను. పోలీసువారు వచ్చిరి. చెట్టింగుగారు ముద్దాయి చేతినుండి పిస్తోలును తీసివేచిరి. డిప్టీకమిషనరు సీనియరు సూపరెంటెం ఇతర అధికారులువచ్చిరి. అక్కడికి ఇక్రాముల్ హకు వచ్చెనో లేదో తెలియదు. పోలీసువారి రక్షణక్రింద శవముంచబడెను. మునాదుదయము ప్రాంగి నుగారు శవపరీక్ష గావించిరి. అచ్చట నేను నాతండ్రిని గుర్తించితిని. నే నీ ముద్దాయిని కాంగ్రెసు ఎన్నికల సందర్భమున జరిగిన సహావేమున చూచితిని. అక్కడనే యామధ్య తిరిగి హిందూ మతమును స్వీకరించిన శాంతిదేవి సందర్భమున తేబడిన కేసులో స్వామివారును ముద్దాయియే హత్యకు2008 జలకు ముందు కేసు తీర్పుచెప్పబడెను. శాంతిదేవి సభనుండితిరిగి ఇంటికి బోవుచుండగ 4 గురు మహమ్మదీయు లాటంకపరచి ఆమె నొకసందులో భయపెట్టిరి. ఆజట్టులో ఈతడొకడు: ఏమైన నవ్వడనేనో లేదో తెలియదు.” అడ్డసవాళ్ల కిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. “సంగారసంగం నాటకశాలవద్ద గంటలుమొదలు 10 గంటలవరకు సభ జరిగెను. శాంతిదేవి మరి పదిమంది ఆడంగులతోవచ్చి సందులోనికి తప్పుకొనెను. ముస్లరు, నలుపురు మహమ్మదీయులు దొవకడ్లునిలచిరి. స్త్రీలమొక నేను వచ్చుచుంటిని. నేను మహమ్మదీయుల చెంత కేగగానే వారుదోసనిచ్చిరి. సభయందు మతవిషయక చర్చ లేనేలేదు. శాంతిదేవి ఒక శరణాలయమున నుండెడిది. స్వామివారికిని దానికిని సంబంధము లేదు. హత్యజరిగిన స్థలమునకు వెళ్లగానే డాక్టరు సుఖ్ ధారు గారిని చూచితిని. ఆయన గదిలోనికిపోలేదు. నేనాయనను గగిధిలో చూడలేదు. క్రిందికోర్టులో చూడలేదు. క్రిందికోర్టులో

నేను మా భార్యగారు గదిలోనున్న రసిన ఇంటిలోనున్న రసయంత్రముతో నంటిని, ఛేట్టింగుగారు పిట్టలను లాగి కొనుట చూడలేదు. పోలీసువారు వచ్చినప్పుడు స్వామిగారు ఒక్కేసారి పడియుండిరి.

రామలాలగారు

రామలాలగారు 4 వాక్కి, స్వామివారి యింటి ప్రక్క గనే ఆతని తమలపాకులొట్టు గలను. "మద్రాసు 4 గంటలకు సుమారు వావడకువచ్చి ఒక కానీ తమలపాకును తీసికొని స్వామి వారెక్కడ నుండునని యడిగెను. అంత నాతడు స్వామివారి యింటికెక్కెను. తరువాత పెద్దబాంబు చప్పుడువినబడెను. తరువాత స్వామివారిని కాల్చిరిని వింటిని."

అడ్డనవాళ్ళ కిట్టు బదులుచెప్పెను. "ధర్మసింగునుండి రక్తము ప్రవించుట చూచితిని. ఎవరోయోతనిని పట్టుకొనియుండిరి. స్వామివారు చచ్చిపడియుండిరి. గదిలో చాలమందియుండిరి. వారిలో మద్రాసునిర్దేశకర్ అగచిపెట్టియుండిరి. వారెక్కిలో నుండిరో చెప్పజాలను. ఒకరిద్దరు పోలీసులుమాత్ర ముండిరి. హత్యచరిగిన రెండుమాడుకోజులలో పోలీసువారు నే చెప్పినది వ్రాసికొనిరి. క్రింది కోర్టు న్యాయాధికారికి నేను మద్రాసుని యేడపై చూచితిని. కాని రెండవసారి న్యాయాధికారితో మద్రాసుని పోలీసుస్టేషనులో చూచితిని అని చెప్పినట్లు జైప్తి లేదు."

ధర్మపాలుగారి గాయములపట్టును తాను ఆసుపత్రి యందు తయారుచేసినటుల జగన్నాథుగారు చెప్పిరి.

సురేంద్రనాథుగారు తాను హత్యస్థలమునకు సుమారు 5 గంటలకు పోయెననియు పోలీసువా రక్కడనుండిరనియు, రెండుభాళీ తూటాలు చూచెననియు తెలిపెను. వాటిని కోర్టు లోగూర్చి పోలీసువారి కిచ్చివేసెను. (అ. ప్రె.)

ఛేట్టింగుగారి సాక్ష్యము

28 వ తేదీన సుమారు 4 గంటలకు ఛేట్టింగుగారు హత్య విషయమువింటిని. కొందరి పోలీసులతో అక్కడికి పోగా ధర్మసింగుగారు రక్తము కాన్పుకొను గాయములతో పడియుండిరి. స్వామివారు రక్తపైపడియుండిరి. ధర్మపాలు మద్రాసుని పట్టుకొనిరి. మద్రాసుచేతిలో పిట్టలుండెను. నాపిస్తోలును గరి పెట్టి వానిచేతినుండి లాగికొని అరెస్టుచేసితిమి. తరువాత జాన్సును ఆర్టిగార్డుకు తెలియపరచి ధర్మసింగుగారి సాక్ష్యమును తీసికొంటిని. డిప్టీకమిషనరు ధర్మపాలుగారి అపాయకముగ నున్న దనగా నేనాతని కైద్యాలయమునకు గొంపోయితిని. ఆతనిగడ్డలన్నియు రక్తముతో తడిసినవి. తరువాత ఆర్టి పిట్టలు తెరచిరి. ఒకతూటాసరియైనదియు ఒకటిఖాళీదియునున్నవి. స్వామివారి గుడ్డలను రక్తముతో తడిసినవి. నేలపై రెండు భాళీతూటాలుండెను. ఆర్టిగారి ఆధిపత్యమున పోలీసువా రావోకిలు ప్రారంభించిరి. ప్రతికోజును మద్రాసుతో మాటాడుచుండిరి. పోలీసు రక్షణనుండి ఆఫీసుకు కొని పోవుచుండిరి. మద్రాసు ఉత్సాహముగానుండెననియు అవ్యవస్థనుండెననియు నాకు చాల సార్లు చెప్పెను. బెయిలుపై విడుదలచేయుదురా యని యడుగుచుండెను. ఆహారమునుగూర్చియు మంచిసీళ్లను అడుగుచుండెను. నేను 17 రోజులు పరీక్షించితిని. ఇంకెకాలము ఆతని పిచ్చి ననుపడలేదు. మద్రాసు నా ప్రశ్నల కన్నిటికి సరియైన ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చెను." సలీముగారి ప్రశ్నలకు ఇట్లు బదులు చెప్పెను.

"నేను మద్రాసుపై గరిపెట్టితిని. రెండు గజములదూర మునుండి ఆతడు గరిపెట్టినను ధర్మపాలుగారికి తగలకుండునట్లు చూచితిని. మద్రాసు ఇటువంటి కదిలేను. అందువలన నాకు భయమయ్యెను. ఏల మీరు పిస్తోలును లాగికొనలేదని యడుగుగా నేలపై నే మోయను భయముచే నట్లు యుమెలి మనిరి. ఆ రాత్రియే ముఖ్యసాక్షుల వాక్యాలు మీరు విడమర్చెను. కాని ఆవోకిలు 15 రోజులు జరిగెను. పిట్టలు ఆవోకి తీయుటయు మద్రాసు వాక్యాలము గోసరిమాచుటయు నింత యాలస్యమునకు గారణమయ్యెను. ముఖ్యమద్రాసు పిచ్చినిగూర్చి విచారణచేయలేదు. మద్రాసు పిచ్చివాడు మేనల్లనమును చెప్పలేదు. మద్రాసు తండ్రి స్టేటుమెంట్ ను తనప్పుడే తీసికొనబడెను. అంత ఉపాహారమునకు ముగిసిరి."

ఉపాహారానంతరము ప్రాసిక్యూటరు ఇన్స్పెక్టరు అడిగినట్లుగా మొదటిసారి. ఆసాక్ష్యము తరువాత మద్రాసు ప్రస న్యాయవాది 75 సాక్షుల పేర్లెచ్చిరి.

అంత క్కలు ప్రాంక్షనుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. తరువాత నూటికి ఖాళీబహుళ హక్కుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు యు "అయ్యో"

రవీంద్రచరిత్ర

ఆసు పదము నేను ఆర్టిగారి సహాయముతో ఆవోకి తీయుచున్నాను. ప్రతిమద్రాసుని హత్యనాటిరాత్రి 7 గంటలకు చూచితిని. తన నాతో చెప్పెను. లాసకోరులో 1918 లోను

తరువాత డిల్లీ హోండాగు పత్రికలోను 1916 లో లక్నోలో హోండాగు పనిచేసి ఢిల్లీలో 1920 లో జలాలాబాదు వెళ్లెను. హత్యచరిగిన వారమురోజులకు తనఇంటికి గొనిపోయి అంటియందొక గుండుజెబ్బు గోడ మీదిపై దానిని చూపెను. అదియొకతోటాగుర్లు! మద్రాసుతో 7, 8 సార్లు అరగంబుమొదలు చూడు గంటలవరకు మాటాడితిని. ఆతనికి పిచ్చి ఎన్నడును కనుపడలేదు. తరువాత మద్రాసు స్నేహితులను బంధువులను కలిసికొంటిని గాని ఎవరను పిచ్చిసంగతి చెప్పలేదు.

అడ్డన వాళ్ళకు సాక్షి ఇట్లుచెప్పెను: మద్రాసు పిచ్చిని గూర్చి విచారింపలేదు. కుట్రయనుటకు ప్రమాణములేవు. మద్రాసు తండ్రి భార్యవా జూలములు తీసికొనబడెను. వారును పిచ్చివిషయమెత్తలేలేదు. నేనాతనితో మాటాడునపుడు నాకైపుమాది జవాబులు చెప్పుచుండువాడు. (అ. ప్రె.)

అబ్దుల్ రవీదుగారు మాటాడుట

కోర్టులో ఆశ్చర్యము

ఢిల్లీ జనవరి 26:—నేను నెవను జడ్జిగారు అబ్దుల్ రవీదుగారు కోర్టువారి ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పిరి. నాపేరు అబ్దుల్ రవీదు. తండ్రిపేరు అబ్దుల్ వాహాబ్, నయను రెగ్. మతము సయ్యదులము. క్రిందికోర్టులో మాటాడుకుండుటకు గారా మనాకోర్టును; దానికి గారణము సరియైనదిండి లేకుండుటయే. తరువాత జవాబు జెప్పెదనగా కోర్టువారు విచారణ ఆపివైచిరి. తరువాత పిచ్చివానివలె మాటాడెన నకను ఇంకను సాక్ష్యము తీసుకొనుచున్నారు. ఆర్టిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

జనవరి 26:—నేను విచారింపబడిన మొదటి సారి నజరత్ హక్కుగారు. హత్య రెండవకోజు మద్రాసు వోక్కా చూడ అంతయు రక్తస్పృశమయ్యెను. అతనితో నేను కరుగు మాటాడుచుంటిని. ఎన్నడును పిచ్చివాడైనట్లు తేలవదు. నేను పోలీసును బంధువులనుగూడ పిచ్చివాడని చెప్పలేదు. మతపిచ్చి యున్ననని మాత్రము చెప్పిరి.

తరువాత ఆర్టిగారు విచారింపబడిరి. మద్రాసు పిచ్చివాడని ఇంతవరకు తేలలేదని. తరువాత ఆర్. యచ్. మనిషి ఫాల్సదములుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అంత మద్రాసు లేచి ఏదియో జెప్పెదనగా కోర్టువారు అనుజ్ఞ నిచ్చిరి.

రవీదు ముద్దుపలుకులు

నాపేరు అబ్దుల్ రవీదు. నాకు 55 వ ఏడు. నేను ఢిల్లీ యందుంటిని. నేనిదివరలో ఎందులకు జవాబు చెప్పలేదో చెప్పుచున్నాను. నేనింతవరకు కులాసాగా లేను. కారణము తిండి సరిగాలేదు. నానోరంతయు ఉమ్మిక్కిరుటచే మాటాడుటకు వీలులేకున్నది. నేను మాటాడ యత్నించునదికి నన్నిచ్చుటకుండి తీసికొనిపోవుచుండిరి. నెవనుకోర్టులోను అంతియే జరుగుచున్నది. నాకు సిగ్గ అనటచే కొంత ఆలస్యమునకు మీరు ఓర్వవలసియున్నది- అనియెను.

అంత నవాబుచేసె జెయిలరు సాక్ష్యమిచ్చుచు పిచ్చివాడను అనుమానమునకు తావులేదనెను.

అంత ఆరోగ్యాధికారి సాక్ష్యమిచ్చెను. అతడును మద్రాసుకి పిచ్చిలక్షణము లేనియు లేదనెను.

కోర్టువారి అనుజ్ఞపై మద్రాసు పిచ్చినిగూర్చి తేపు విచారించి తెలిపెననెను.

ప్రాసిక్యూటరు ఇంతతోముగిసెను. ఆవసరమైనయెడల పిచ్చివాడుకాదని రుజువుచేసెద నని ప్రాసిక్యూటరు తెలిపెను.

రవీదు స్టేట్మెంటు

అంత మద్రాసుని బోనులో నుంచిరి. కోర్టువారికిగ కడిగిన జవాబుల చెప్పెను.

ప్ర:—హత్య గానించితివా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—స్వామివారి యింట అరెస్టు చేయబడితివా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ పిస్తోలు నీదేనా?

ఉ:—అది నాదికాదు. నా కసలు లేదు.

ప్ర:—నీమీద నేర మేల మోపబడినది?

ఉ:—నేను ఆనాడు రైలుస్టేషనునుండి వచ్చుచుండ

స్వామివారియింటికి జనులు పరుగిడుచుండిరి. నేను వైన ఎవరో పిలువగా పోతిని. నన్ను పిలిచినవాడు నాతోనే యుండెను. అంత నలుగురు నన్ను గొంతునడిపి క్రిందపడద్రోసి పట్టుకొనిరి. నాతల గోడకు కొట్టిరి. తరువాత నేమైనదో నాకు తెలియదు. నావద్ద పిట్టలులేదు. నన్ను ఎందులకు పట్టుకొనిరో తెలియదు. లేచునది పోలీసువారు నన్ను పట్టుకొనిరి.

ఛాయాపటము గ్రహించిరి. అప్పుడు చచ్చిపోదు ననుకొని ప్రార్థన గావించుకొంటిని. నాకు సాక్షులు లేరు.

మద్రాసు లెక్కత న్యాయవాది తాను సాక్షులను తీసికొని పట్టుకొను. మద్రాసుని రైన్సుపరీక్షకు లాసకో రంపు పిచ్చివాడు. నేను నప్పుడు చేపట్టునదియు తరువాత తెలుస బడును. నేను తిరిగి విచారణపై నమ్మించుచు మద్రాసుతరపున నాక్షులు విచారింపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

పుత్తికొనమునందు భుక్తి కొక్కసార్లుమాక న్యమువారు త్రిముత సలహాచేసి పుచ్చుకొని ఆంధ్రుల తన కలకత్తాలోక వచిన ఆదివారము సమావేశమైరి. దీనిని పత్రికావార్తయియు మరలించునప్పుడు వారికుటుంబము వారికి భవనహాయమునగ నిధిని ఏర్పరుప తీర్మానము గావించబడెను. త్రేహానంపస్వామి హత్యను ఖండించుచు ఒక తీర్మానము గావించబడెను. దెంగా. రాజకీయ కై డిల ఇబ్బందుల విషయము లేన ప్రచారము నులపవలయునని చురయొక తీర్మానము గావించబడెను.

వ్యవసాయ, సహకార, విద్య, ఆరోగ్య, రైల్వేశాఖలు చేయుచున్న పనిని వివరింపు ప్రవర్తనమును ఒక కైలుబండిలో ఇమిడ్చి ఆబండిని ఇ. వి.రైల్వే బ్రామింగ్ యందు త్రిప్పుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవని ప్రెస్ కలకత్తా విశేషమును తంతి పంపుచున్నాడు.

పట్టుకోహలి సత్యాగ్రహము

పట్టుకోహలి. జనవరి 25:—పట్టుకోహలి సత్యాగ్రహము సంవత్సరమున దినమునకు 150 మంది నిర్బంధింపబడుచున్నారు. దేశమునందలి అన్ని భాగములనుండి వాలంటీరులు వచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పరహాసము చూపుటచే హిందువులు సత్యాగ్రహ ములందింప అవసరమయ్యెనని సత్యాగ్రహ సంఘపు కార్యదర్శి వార్తాప్రసంగిలో చెప్పెను. (ప్రెస్)

2125 అర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల, కృష్ణా.

డాక్టర్ సికారు

దీనిని ఉపయోగించిన తక్షణమే నమ్మికను గల్గించును. నదరు నమ్మికనే మీకు కడనరకు కూడ కలిగించును. మొదటిదఫా దీనిని ఉపయోగించుటకు మీ కేమియుఖర్చులేదు. నూకు తెలిపోనుచేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏమిటి కష్టములేకయే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయబడును. 2545

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది
విక్రయములకును, బాడగిలకును, వడ్డతునేర్పరచి యున్నాము.
Sole Agents:—
R. PATEL & Co, Madras.
Sole Agents also for Westinghouse Batteries.

కే థ రిస్

గంధక ర్త:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథము కనువాదము. లోగన్ద్రమును ఒకవిధమత దిగ్రము. అందును చురువతనకులభ్యతైలో వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

మదరాసు శాసనసభ

వివిధ మండలములలోని షోమపరిసితులు

రివిన్యూసభ్యుని ప్రసంగము

(నిన్నటి ఫలాహారానంతరము)

సభ్యులు ఫలాహారానంతరము సమావేశమైన వెంటనే షి. ఆంధ్రేశ్వరులుగారు సామి వెంకటాచలంబట్టిగారి సవరణను హానికొస్తే తన రావుగారి సవరణను తీర్చవలయునని ఉపపాదన వోటుపెట్టబడవలయునని ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన వోటుకు డెట్టుబడి అంగీకరింపబడెను.

మొత్తము తీర్మానముతోను వోటుపెట్టబడవలయునని హానికొస్తే తన రావుగారు ఉపపాదించి సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను.

షి. రామనంద్రారెడ్డిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు నెల్లూరుజిల్లాలో రెండుతాలూకాలు తప్ప మిగతా తాలూకాలన్నియు మెట్టతాలూకాలేయనియు, ఈసంవత్సర మన్నితాలూకాలలోను పాముపాదకముగ వ్యాపించియున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారి తక్షణమునబట్టి నెల్లూరుమండలముందు వర్షములు పూర్తిగాలేకుండెనని తెలియుచున్నదనియు, కోల్చూరు నెల్లూరు తాలూకాలందు తప్ప ఇతరతాలూకాలందన్నిటియందును పంటలు సంపూర్ణముగ నశించినవియు, మేత, నీరులేనికారణమున దినమునకు పంటకొలది పడువులు వరుణించుచున్నవనియు, జిల్లాపరిషత్తుల నేమాత్రము గనుగొనిన ప్రజలు లాసగుచున్న షోమ బాధలు స్పష్టముగ తెలియగలవని పేర్కొనిరి. కొన్ని తాలూకా షోమ బాధలు పుష్పాలక సంఘములను, నెల్లూరుజిల్లాలోని సాగ్యమైనంత షోమముజేయుటకు సిగ్గుగనున్నవి. కొన్నిసంఘములిదవరకే పరిని ప్రారంభించినవి. కాని పూర్తిగా తోడ్పడుట కీసంఘములకు లేనదనము లేదు. కావున వెంటనే ప్రభుత్వమువారు తగిన షోమనివారణప్రయత్నముల గావింపవలెనని పేర్కొనిరి.

కె. కోటిరెడ్డిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దత్తపండులయందు ముఖ్యముగ కడపజిల్లామందు చాలభూభాగము రాష్ట్రపల్లవలచేరింది సారవంతము గాదనియు సాధారణపరిశీలనలచే మైదవంటలులేక బీడునడియుండుననియు తమజిల్లాలో 10 రూప్యములకన్నుల తక్కువవన్ను జెప్పించి పట్టాదారులు మాటికి 50 లేక 60 మంది గలవనియు, అందుచే జిల్లాలోని అధికసంఖ్యాకులు వేసజనులనియు, వీనికితోడు గృహపరిశ్రమలం దెరించుటవలన వీరిదారిద్ర్యముత్యధికమయ్యెననియు, ప్రభుత్వమువారి రేపట్ల తమఅల్పవ్యోగల రిపోర్టులపైమాత్రమే ఆధారపడియుండి టూప్లీంభాసము వహింపరాదనియు, రివిన్యూ ఉద్యోగులు సామాన్యముగ ఉన్న పరిశీతుల యథార్థమును పరుగునెత్తరను నభిప్రాయము ప్రజలలో వ్యాపించియున్నదనియు, కేవలము పన్నుసూక్ష్మను నిలిపివేయుటమాత్రమే చాల దనియు, ప్రజలు పన్నులను కట్ట సమర్థులుగనున్నారని తెలియజేయుటకై ఈవారు అనేకవిధానములచే పన్ను సాగ్యమైనంత గ్రేడ్లలో వీలయినంతఅధికముగములుచేయబడెననియు, కావున ప్రభుత్వమువారు కంటనే కి స్తినసూక్ష్మను నిలిపివేయుటకు జిల్లాఅధికారులకు ఉత్తరువుల కంపవలెననియు ప్రజలకు షోమనివారణమును గలుగజేయుటకై ఇన్ఫిరేషను పనుల గల్పించవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు నిజముగ దత్తపండుల ప్రజాషోమమును లక్ష్యపెట్టినచో ఈయవకాశమును గోల్పోక ప్రజలను శృష్టిపరుపవలెనని కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు భవనములపై లక్షలకొలది చెప్పించుటగాని పేదరయితలకై స్వల్పఇన్ఫిరేషను పనులకై కొలదిపన్నుమొనను చెప్పించుననియు కావున ప్రభుత్వమువారు తమదృష్టి నికనయిన మార్పుకొని ప్రజలకు తోడ్పడువలెనని కోరిరి.

రివిన్యూ సభ్యుని సమాధానము

గౌ. ఎస్. యి. సుబ్బారావు (రివిన్యూ సభ్యులు) సమాధాన మొనంగును ప్రభుత్వమువారి సవరణలను విధానముల తెలుపుటకుండు విధి, క్లౌజులందరి న్యవసాయ పరిశీతులను కొంతవరకు తెలిపెనని పేర్కొనిరి.

షోమ పరిశీతులను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు సాయమునచ్చే విషయముతో ప్రభుత్వమువారి దనుసరించెడి సిద్ధాంత మొకటిగలదు. ఏమన బీడునాధారము లేక ప్ర జలుజీవనములు

గడపులు దుర్లభమైనచో అట్టివివర్తన సంభవించ నీకుండజేయు మద్దేశముతోడనే ప్రభుత్వమువారి సాయమును జేయుట విధియని భావించుదు. పంటలు బాగుగపడెనని అన్నికాలములందు తట్టింపెడి నష్టములన్నిటికిని ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూ తోడ్పడవలదు. ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటులేనిచో నిరాధారమై జీవించలేనివారి విషయమును ప్రధానముగ మున్నందు ఆలోచింపవలసి యున్నది. ఇంతకంటెను మంచిపరిశీతులలో నుండెడివారికి చేయదగు సాయము చేయబడరాదని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ మేమాత్రముగాదు. ఈతీర్మానముపై మాట్లాడిన సభ్యులెల్లరును వివిధజిల్లాలయందలి రైతుల ఆర్థికపరిశీతులను విచారించవలసినదిగ నూహనలు గావించియుండిరి. అట్టివిచారణవలన సత్ఫలితములుండుట నిస్సంశయమే. కాని ప్రస్తుతము చర్చయందుండు తీర్మానము తాత్కాలికముగ సంభవించిన షోమమునకు మాత్రమే సంబంధించినదై యున్నది. తాత్కాలికముగ ప్రజలకష్టములను నివారించుటకు తనచర్య గా కొనుటకే ఈ తీర్మాన ముద్దేశింపబడినది. మరియొక విషయమే మన ఏవ్యవసాయముకువైయుక్క పరిశీతులను విచారించు నపుడైనను అంతముందు ఋతువులందలి వ్యవసాయపరిశీతులు లుండెడి మరవరాదు. వెనుకటిఋతువులో మొత్తమువీత పంటలు చక్కగబడినవి. ఈఋతువునందైనను వైరుధివాసలు మొత్తమువీత అనుమలయగ నుండెను. ఆవర్షములపైనే మెట్టభూములు చాలభాగము ఆధారపడియుండును. అభాగ్యునకే మన ఈశాన్యరైతులు ఉత్తరజిల్లాలలో సంపూర్ణముగ లేకుండెను. మధ్యజిల్లాలలోను, దక్షిణజిల్లాలలోను కొన్ని భాగములలో వర్షించలేదు. ఈవర్షములపై చెరువులకింద సాగుభూములు చాలవరకాధారపడియున్నవి. దీనివలనపాముసము అంత్యములోనైన ఈశాన్యపువనలు లేవనుట తెలియగనే, ప్రభుత్వమువారు ఈతీర్మానమును చేర్చినవిషయ వివిధజిల్లాలకలె కర్షకులకు తమ తమ జిల్లాలలోని వ్యవసాయపరిశీతులను చిన్న రైతుల అవసరములను నివారణోపాయములనుగూర్చి రిపోర్టులు అంపవలసినదిగ వ్రాయించిరినవిపేర్కొనిరి. ప్రభుత్వమువారి కందిన రిపోర్టులనుబట్టి కలెక్టరులు జిల్లాపరిషత్తులను జాగ్రత్తతో పరిశీలించుచున్నారనియు, ఆ సూచనకే పరిశీతుల కనుసూచనల చర్యలను గా కొనుచున్నారనియు తెలియుచున్నదనిరి. రివిన్యూమొనరుగా రింకనుమాట్లాడుచు కలెక్టరులచే అంపబడు ఈరిపోర్టులం దతికయోత్తులుగాని అసత్యములుగాని ఉండునను నూహనగాని, కలెక్టరులు సత్యమును మరుగుపరప నిష్టముగలవారనెడి నూహనగాని తామేమాత్రము అంగీకరింపజాలమనిరి. ప్రభుత్వమువారి కందజేయబడిన రిపోర్టులనుబట్టి కలెక్టరులట్టి కోరిక లేదని తాము దృఢముగ జెప్పగలమనిరి.

తెలుగుజిల్లాల పరిశీతులు

విదప రివిన్యూసభ్యు లింకను మాట్లాడుచు గంజాము, విశాఖపట్నాము, తూర్పు పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణ గంటూరుజిల్లాలనుగూర్చి ముందు మాట్లాడిరి. ఈ జిల్లాలందు దక్షిణభాగములందు తప్ప వైరుధివాసలు సాధారణముగనే యుండెను. కాని ఈశాన్యపువనలు మాత్రము పూర్తిగా లేకుండెను. ఇందులో గడులనీటివలన ఫలింపు డెల్టాభూములు మిసహాయింపబడినవి. మొదటికారుమెట్టపైరులు షోమరుగ పండినను రెండవకారు బాగుగపడలేదు. కాని కేవలము దక్షిణభాగములందుతప్ప ఇతరచోట్ల సంపూర్ణముగ నశించలేదు. ఆదక్షిణభాగమందు వైరుధివాసలు చాలఅల్పముగ నుండెను. ఈశాన్యపువాసలు లేనేలేవు. ఈప్రదేశము ఒంగోలుదుట్టుప్రక్కలనుండెడి ప్రదేశము. ఈభాగముందు పైరులు అమితముగ నశించెను. ఫలసాయ మత్సర్యము. పశ్చిమగోదావరిజిల్లాయందలి కామవరపు కొట్ల చుట్టుప్రక్కలను ఒంగోలులోవలెనే పంటలు నశించెను. గంటూరుజిల్లాలోని పల్నాడు వినుకొండతాలూకాలందు ఒంగోలులోవలె అంతవిస్తారమున నష్టములేదు" అనిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు

పిమ్మట రివిన్యూసభ్యులు ప్రభుత్వమువారు గా కొని నట్టియు, ఇకముందు గావించబోవు ప్రయత్నములను గూర్చి మాట్లాడుచు ఒంగోలులోను, సర్కారులం దితరప్రాంతములందును, చెరువులకింద పైరుల పంటలచే పన్నులో చాలభాగము తమిషములలో సంబంధించినవినిరి. కాని ఒంగోలునందు మెట్టభూములపై పన్నువసూలు ప్రస్తుతమునకు నిలిపివేయబడుచున్నదనియు, కలెక్టరుగారు ఒక్కొక్క గ్రామమును తనిఖీజేయుచున్నారనియు, ఇంతవరకు 65 గ్రామములందు పన్నుతనూళ్లను నిలిపియుంచెననియు పేర్కొనిరి. ఒంగోలు తాలూకాయందు రమారమి 100 గ్రామములుగలవు. నెల్లూరు పశువులు ఒంగోలు తాలూకాయందే లభించుచునని సభ్యులెరింగియె యున్నారు. మున్సింగుండ్ల కన్యకుడులమధ్య నుండెడి ఈతాలూకాయందే పశువులు పెంచబడును.

కావున ప్రదేశముందలి పశువుల మేరవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రవణహించెదరు. భారతప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన స్కేలునుసరించి రైల్వే తల్లింపులేటలను ప్రభుత్వమువారిసంగుచున్నారు. దీనికితోడుగ వ్యవసాయ ఋణముల చట్టముక్రింద ఉచితముగ ఋణములొసంగబడుచున్నవి. అని పేర్కొనిరి.

పిమ్మట రివిన్యూసభ్యులు తంజావూరు జిల్లా విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు మొదటికారు బాగుండెననియు, రెండవకారుపంట కొంచెము చేడెననియు పేర్కొని మిగతాజిల్లాల పరిశీతులనువివరించిరి. రివిన్యూసభ్యులువ దత్తపండులములపరిశీతులనుగూర్చి మాట్లాడుచు కర్నూలుజిల్లాయందు విస్తారమున నష్టమున్నటుల రిపోర్టులు తెలుపుటలేదనియు, ఐనను మరియొకరి రిపోర్టుకొరకు చేచియుండెననియు పేర్కొనిరి. కడపజిల్లావిషయములో రెండవరైల్వేలో చప్ప జిల్లాయందు మెట్టపైరులు మొత్తమువీత షోమరుగపండెననియు, జిల్లాకంఠమున ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగవలెనని కలెక్టరుగారు తెలపటలేదనియు పేర్కొనిరి.

ఇతరజిల్లాలవిషయములో మెట్టపైరులు మామూలువలె పండకపోయినను ఎవటగాని సంపూర్ణముగ నశించియుండలేననియు, మాగాణిపైరులలో నష్టముగలిగిననియు, వానికి రెమిషనులొసంగబడెననియు, రెమిషనులొసంగబడక పూర్వము పన్నువసూళ్ల నాపవలసినదిగ ఉత్తరువు లొసంగబడెననియు రెమిషనులమొత్త మింకను చెప్పించవలగలవనియు పేర్కొనిరి.

రివిన్యూసభ్యులు పూర్తిగా నిలిపివేయుటనుగూర్చి మాట్లాడుచు అందువలన చిన్నరైతుకు కొంచెములాభముగలిగినను కార్మికులకెట్టిలాభము గలుగబోదనిరి. దీనివలన ధాన్యము అమృతమునకు లేబడక ధాన్యపురలు చెచ్చగును. అందుచే ధాన్యముకూడచెట్టుకొనిన రైతులకు లాభదాయకమే యైనను కార్మికులకు నష్టము గలుగగలదని పేర్కొనిరి.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు, మాట్లాడుచు ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రసంగము చాల అపొహలపై నాధారపడియున్నదని నుడివిరి. తంజావూరుజిల్లాయందు పంటలు బాగుగనేయున్నవని కలెక్టరులు నివేదించినయెడల అదిసరిగాదు. తంజావూరుజిల్లాయందు మాటికి 70 పాళ్లు ఒంటిపంటభూములు, 80 వంటుల రెండుపంటభూములు. రెండవపంటలపూర్తిగాబోయినని ప్రభుత్వమువారే అంగీకరించుచున్నారు. ఇక మొదటిపంట బాగుగనున్నవిషయము నిజమే. కాని కోతల రోజులలో పెద్దన్నములు గరియుటచే సకాలమున పైరులగోయుటకు వీలులేకపోయెను. అందుచే పండినపంటయైనను రైతులకు చక్కలేదు. ప్రభుత్వమువారి పన్నుల వసూళ్లు త్వరగా జరుగుచున్నంతమాత్రమున ప్రజలనితిబాగుగనేయున్నదని యెంచుటకు వీలులేదు. రివిన్యూఅధికారులు పన్నులవసూళ్ల విషయమున చాల కఠినమగు నుత్తరువుల జారీజేయుచున్నారు. 18 వ తేదీలోగ జప్తులు గావింపవలెననియు 80 తేదీకి యేలమువేయవలెననియు గ్రామాధికారుల కుత్తరువులజేయుటచే ప్రజలచాలకష్టపడి పన్నులనున్నకొని పన్నులకట్టుచున్నారు. అందుచే పన్నులవసూళ్లనుబట్టి పంటలుసరిగానున్నవని భావించుట కేమాత్రమును వీలులేదు. ఈతీర్మానమునందెక్కువ గోరినదేదీయునులేదు. విచారణచేసి అవసరమున ప్రాంతములందు కొలదికాలము పన్నుల వసూళ్లు నాశుటవలన ప్రభుత్వమువారికెట్టి నష్టమునులేదు.

ప్రతిపాదనను వోటునకుపెట్టగా ప్రతిపాలురులేకయే ఆమోదింపబడెను.

షోమనిబంధనల శాసనమునకు నవరణ

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి క్రిందితీర్మానమును సుపదించిరి.

“జమీందారులును, భూస్వాములును, షోమనివారణ : నుల ప్రారంభించి సాగించుటకు సౌకర్యము లొసగుటగాను” షామినుకోదనం దీక్రింది సవరణల గావించి తనివదని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు జేయుచున్నారు.

179 పెన్షను తరువాత ఈక్రింది క్లాజును జేర్చవలెన “179 ఎ:— 21 (ఎ) పెన్షను ననుసరించి, ప్రజలబాధల నివారణకొరకు షోమనివారణ పనుల సాగింపవలెనని ఏ జమీందారునుగాని భూస్వామిగాని గోరినపుడు, అట్టి జమీందారిగాని భూస్వామిగాని దఖాస్తుపెట్టినయెడల, పరమము ఈ పనుల నిర్వహణమున కవసరమున మొత్తమును బుగా వొనంగుటకు కలెక్టరు ఏర్పాటు జేయవలెను.

180 (ఎ) పెన్షను చివర ఈ క్రిందివాక్యముల జేన. 179 (ఎ) పెన్షనునందుపాఠించబడిన ఋణమునకు వ్యతికి 8 ఎక్కువ గాకుండ నుండవలెను. పండినము.

కంటే తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాలపైన తిరిగి ప నూలు జేయవలెను.

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు ప్రతిపక్షము నుపసా దించుచు నిటుల నుచిరి:

జ్ఞానుమ వచ్చినపుడు ప్రజల బాధల తగ్గించుటకు తగు ఏర్పాటుల గావించుట జమీందారుల విధియను అభిప్రాయము ప్రతి ప్రభుత్వమువారి జ్ఞానువిధాన మధాగపడియున్నటుల గను పించుచున్నది. జమీందారులు జ్ఞానునివారణపనుల సాగించి తీరవలెనని ఏ చట్టమునందును విధింపబడియుండలేదు, జమీం దారులు, జ్ఞానునివారణ ప్రయత్నముల గావించినయెడల, తమ లము ధర్మములను దయాద్రోహ్యవ్యయతచేతను జేయుచుం డిరేగాని, మరియొక కారణము గాదు. ప్రతి సంవత్సరము, తమ తమ జ్ఞానునివారణ కార్యక్రమమును దెలుపవలసిన దని జమీం దారులకు కల్పెరుగోరవలెనని 21 వ సెక్షనునందు విధింపబ డెను. ప్రభుత్వమువారు, పరిపాలనా సౌకర్యముకొరకు మా త్రమే జమీందారులను నిలులడుగుచున్నారని, జ్ఞాను నివారణ ప్రయత్నముల గావించుట వారికర్తవ్య మగుటచేగాదు. కానన మనందుగాని సై తికముగాని, ఈ విషయమున జమీందారు లపై పెట్టి బాధ్యతయు లేదు. జమీందారు జ్ఞానునివారణ కా ర్యముల ప్రారంభించి తీరవలెనని అడుగుటకు వై తులకు ఎట్టి హక్కునులేదను విషయమును గమనింపవలెను.

జ్ఞానుకాలమునందు ప్రజలబాధల నివారించుట కేర్పా టు జేయుట ప్రభుత్వమువారివిధి.

జ్ఞాను నివారణ ప్రయత్నముల గావించుట జమీందా రుల విధిగా కాదా యను విషయము నటులంచి సాధ్యసా ధ్యముల విచారించినను ఈతీర్మానమునందలి సవరణ చాలము భృషమైనదని దెలియగలదు. జ్ఞానుకాలమున జమీందారుల రాబ డిగూడ చాల తగ్గిపోవును. వారి ఆదాయమార్గములు చాల సం కుచితములు. వై తులు శిల్పముల చెల్లించబాలక పోవుటచే, వారి ఆ దాయము తగ్గిపోయి వారుగూడ చాల ఆర్థిక విషమస్థితియం దుండును ఆనవయమున జ్ఞానునివారణ పనులు ప్రారంభించుట కు జమీందారు ఎంత ఆభిలషించినను ఆర్థికవిషమస్థితి ఆతని చేతుల కట్టివైచును. ప్రభుత్వమువారి కన్ననో వారిస్థితి వేరు. వారి ఆదాయమార్గములు చాలిబాలములు. ఒకచోటపోయిన మరియొకచోట వచ్చును. అందుచే జ్ఞానునివారణపనుల సాగిం చుట గాని ఋణమునగుట గాని అంత కష్టముగాదు.

179, 183 సెక్షనులందు భూస్వాములకు స్వంతభుక్తు లకు ఋణమునగుటకు ఏర్పాటుగలదు. కాని జమీందారులకు ప్రజలయపమోగార్థము వెచ్చించుటకు ఋణమునగుటకు మా త్రమిట్టి ఏర్పాటునులేదు. అందుచే నీసవరణ నుపసాదించవల సిన చెప్పెను. ప్రభుత్వము వారి ట్టి ఋణ ముల నొసగవలయునని ఆవశ్యకతనుతరించి ఎంతచెప్పినను ఎప్పుడగాదు. జ్ఞానునివారణ జమీందారు లివిధముగ తో డ్వగుటకు ముందుకువచ్చినందుకు ప్రభుత్వమువారు చాలా సంతోషపడెను. జమీందారులు ఋణముగనడుచుండిరిగాని ఉచితముగ గోరుటలేదు. రెండవసవరణయందు నూటికి 3 చొల్ల సకంటే ఎక్కువగాని వడ్డీరేటు నిర్ణయింపబడెను. ఇదిగూడ ప్రభుత్వమువారికి లాభకరమే. సామాన్యముగ ప్రభుత్వము వారు జ్ఞానునివారణకు వెచ్చించుధనమునకు వడ్డీరేటు సరిగదా అసలుగూడరాదు. అట్టిసందర్భమున జమీందారులకు ఋణము లొసగి తద్వారాజ్ఞానునివారణకు ప్రయత్నములసాగించుటవలన అసలేగాక నూటికి 3 చొల్ల వడ్డీగూడవచ్చును. ఈఋణములు జమీందారులు స్వకార్యములకు వెచ్చించుకొనునవిగావు. అం దుచే ఇంతకంటే ఎక్కువవడ్డీ నడుగుట న్యాయముగాదు.

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు తీర్మానము బలపరచుచు జమీందారులందు గలిగిన నూతన వికాసమునకును, ప్రజా సే వాభిలాషకును సంతోషమును వెల్లబెట్టిరి. ఈతీర్మానమునందు గోరనసౌకర్యముల నొసగుట కెవరికిని ఆక్షేపముండరాదు. భూస్వాములకిదివరకే, సోపయోగముకొరకు ఋణములనొసగు చున్నారు. జమీందారులు చెప్పే భూస్వాము లే గా ని వేరు గాదు. అట్టి సం దర్భమున, భూస్వా ముల కొసగిన సౌకర్యము జమీందారులకేల ఒసగరాదో దెలియకున్నది.

ఒక సవరణ

కె. వి.ఆర్. స్వామినాయుడుగారు:—తీర్మానమునం దు నూటికి 3 చొల్ల వడ్డీ అనుపదములకు బదులు, సాంఘికసం భుముల కొనగ వడ్డీ రేటుచొప్పున అనుపదముల కేర్పవలెనని యు "అయిదుకు తక్కువగాని, సాంవత్సరిక వాయిదామీద" అను పదములకు బదులు "పదిపానుకు తక్కువకాని సాంవత్స రిక వాయిదామీద" అనుపదముల కేర్పవలసినదనియు సవర ణను ప్రతిపాదించిరి.

నూటికి 3 చొల్ల వడ్డీరేటుతో ప్రభుత్వమువారు ఋణ మొసగజాలరను విషయము అందరకును తెలిసినదే. సాంఘికసం భుముల కొనగ వడ్డీ రేటు చొల్ల వడ్డీ చొల్ల జేయుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు తెచ్చుకొను ఋణములకే నూటికి 3 చొల్ల వడ్డీ చెల్లించుచున్నారు. అటువంటి సందర్భములో వారు 3 చొల్ల వడ్డీ కిచ్చెదరనుట అసాధ్యము. ప్రభుత్వమువారిమంశి ఋణము తీసుకొని ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని జమీందారులకు నిజమగునభిలాషయున్నచో, ఈతీర్మాన మంగీకారయోగ్యముగ నుండవలెను. జమీందారులకోరికలుగూడ, ప్రభుత్వమువారు రంగీ కరింపగలవిగ నుండవలెను. తీర్మానమునందు అయిదుసాంవత్స రిక వాయిదాలను మాత్రమేకోరిరి. నాసవరణయం దీసంఖ్య 15 వరకు హెచ్చింపబడెను. కనుక వడ్డీరేటు ఇందుక హెచ్చుగ దోచినను, వాయిదాల కాలము హెచ్చుటవలన జమీందారు లకు కీససరణ సౌకర్యముగనే యుండునుగాని అసౌకర్యముగ నుండదు.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు సవరణను బలపరచిరి.

బి. మునుసామి నాయుడుగారు (చిత్తూరు) సవరణయం దు రెండవభాగమునకు ఆమోదమును తెలుపుచు మొదటిభాగ ముమాత్రము దావామోదించబాలనని నుచిరి. జ్ఞానునివారణ పనుల నిర్వహింపవలెనని జమీందారుల గోరుటకు ప్రభుత్వము వారి కట్టి హక్కుగలదో దెలియవచ్చును. ప్రభుత్వధర్మముగ జ్ఞా నునివారణయందు జమీందారులు తోడ్పడుటకు ముందుకువచ్చి నందులకు సంతోషించుటకుమారు, ఇతరులతో సమానముగ వడ్డీవారికిగూడ చార్జీజేయుట న్యాయముగాదు. ఇందువలన జమీందారుల యత్నాహమును చల్లార్చినవా రగుదురు.

విశ్వనాధదాసుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఇంత వరకు తమ ప్రాంతమున జమీందారులు ఎన్నడును జ్ఞానునివా రణపనుల ప్రారంభింపలేదని నుచిరి. జ్ఞానుసమయములందు ప్ర భుత్వమువారిద్వారా వై తులకు ఋణముల నొసగినపుడు వై తు లను విత్తిచేసి ఆమొ త్తములనుండి తమకిముల వసూలు జేసుకొ నుచున్నారు. ఈవిధమున చర్మలకు వీలులేకుండ జాగ్రత్తపుచ్చు కొని జమీందారులకు ఋణముల నొసగుటకు ఎవ్వరికిని ఆక్షేప ణ యుండరాదు.

గొల్లపల్లి జమీందారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు సవరణ వెదిర్చిరి.

సవరణ నెట్లు

అధ్యక్షుడు, సవరణను రెండు భాగములుగా విభజించి వోటునకువెట్టెను. స్థానికసంఘములకొనగ వడ్డీరేటుతో ఋ ణముసగవలెనను సవరణను వోటునకు వెట్టగా, 83 అనుకాలము గను 81 ప్రతిపాటులకుగ సమ్మతమిచ్చుటచే నెగ్గెను. 15 సాం వత్సరిక వాయిదాల నొసంగవలెనను సవరణను తరువాత వోటు నకు వెట్టగా నెగ్గెను.

అంతటితో నాదినమునకు చర్మ ముగిసెను. తిరిగి ఈస భవా రియుదయము సమావేశమైనపుడు తిరిగి చర్మ ప్రారంభ మునకు.

గ్రామములందు నీటిసరఫరా

విక్కిని వెంకటరత్నంగారు తెలుగున ప్రశ్నించుట

గ్రామముల యభివృద్ధిగ్రాంటులు నేను కాసనసభలో బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు గ్రామ ములందలి యభివృద్ధిగూర్చి తెలిసికొన నీచివ ప్రశ్నల వేసిరి.

- 1. 1926-27 సం గ్రామాంతరములందు రోడ్లయభివృ ద్ధికిని నీటిసరఫరాకును యెంత ప్రయత్నము ప్రత్యేకించియుండిరి?
- 2. జిల్లాబోర్డుల కెంత మొత్త మొసంగిరి?
- 3. 1925-26 సం యీషనులక్రింద యేమయిన ప్రయత్నము ఖర్చుకాకండ మిగిలినదా?

జి:—1. గ్రామములరోడ్లకాను రూ 2,25,254 నీటి సరఫరాకు రూ 8,14,833. 2 జిల్లాలవారిగా యీషనులవరతి రోడ్లకు నీటికి వేరు వేరుగ దెలుపబడినవి:—

	రోడ్డు	నీరు
అనంతపురం	17148	16421
బళ్లారి	9371	7631
చిత్తూరు	5,000	5697
కడప	4040	14,740
గంటాము	10,888	12,899
గోదావరి	5254	12218
గుంటూరు	6588	5597
కల్వకు	14956	27,028
కర్నూలు	12,411	21,980
నెల్లూరు	45222	21,669
విశాఖపట్నం	5749	12,102
రాష్ట్ర మొత్తం	2,25,254	8,14,833

జి:—(2) ఖర్చుగాక మిగిలిపోయిన మొత్తము (రోడ్ల కు రూ 1,63,254 నీటికి రూ 2,71,333) తిరిగి ఆయాబోర్డు లకు యీషన్లగును చెంపజేయుదెను. 1 వ ప్రశ్నయందు చెలి పిన మొత్తమున విది చేర్చబడినది.

జీనిపై విక్కిన వెంకటరత్నంగారు తెలుగున యీషనుల రీతి ప్రశ్నించిరి:—

ప్ర:—ఎవంశిక్కులో జిల్లాలవారిగా నొసగబడిన సా ముద్ర జూచినచో వానిమొ త్తములు వేరువేరుగానండి హెచ్చుతగ్గులు గలిపించుచున్నవి. ఇట్టి భేదములుండుటకు కారణము ఆయాజిల్లాల సెన్సు ఆదాయమునుబట్టి గ్రాంటుల నొసగుట యా, లేక మరియొకవస్తతి యుండుటచేతనా?

ప్రధానమంత్రి:—నాకు తెలుగు రానందున ప్రశ్న కు తరు దియబాలను.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయులగుసభ్యులు జేయుభాషల లో ప్రశ్నించునపుడు క్యాచింటుసభ్యులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు బాధ్యతను తప్పించుకొందురని దలంపబాలను తప్పమా జేసికొ నుటకు రిగిన యేర్పాటులజేసికొనవలెను. (వినుడు, వినుడు.)

ప్రధానమంత్రి:—కాసనసభ కొక తర్జుమాదారు నుంచి నచో సంతోషించును.

అంత సభ్యులుని కోర్కెపై వెంకట రత్నంగారు తిరిగి తనప్రశ్నను తెలుగున దెలుపగా వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు (సంక్షిప్తప్రశ్నలు) ప్రశ్న వాంగ్ ములోని కనవడించెను.

ప్రధాన మంత్రి:—బోర్డులు నిర్ణయించుకొన్నంత మొత్తమునే ప్రభుత్వమువారుగూడ నిర్ణయించిరి.

రామ్మడు రాజుగారు:—తెలుగున మాటలాడిన సభ్యునికి ఆంగ్లము తెలియును. అట్టిచో ఆయన తెలుగున మా ట్లాడవచ్చునా?

అధ్యక్షుడు:—ఆయన గత కాసనసభలోను నెల్లప్పు డుగూడ తెలుగున మాటలాడుచుండెను. అప్పు డెవరైనను అ భ్యంతర చెప్పలేదు. ఇప్పుడు అభ్యంతర చెట్టుటకు గమ్యమిం చిపోయినది.

బి. వి. వెంకటరత్నంగారు:—పెద్దపెద్దమొత్త ములు మిగిలిపోవుచుండుటచే బోర్డునిర్ణయించుకొన్నంత మొత్త ము గ్రాంటుజేయునధికారిగూర్చి భువనాలలోచన జేయుదురా?

ప్ర. మంత్రి:—ఆది ఆలోచించి చెప్పవలెను.

గా. పారినకొత్తమరావుగారు:—అన్ని జిల్లాలలోను ఒకేరీతి నొసంగుచున్నారా లేక మార్పులున్నా?

ప్ర. మంత్రి:—వత్తమండలముల సందర్భమున కొంత వ్యత్యాసముగలదు.

సర్వమూర్తిగారు:—ప్రతియేడు యెక్కువ మొత్తము లు మిగిలిపోయి ప్రభుత్వమునకు చెందిపోవుచుండుటచే అందుకు గల కారణముల తెలిసికొన విచారించురా?

ప్ర. మంత్రి:—ఆదిగూడ యోచించి చెప్పవలెను.

బి. వెంకటరత్నంగారు:—ప్రభుత్వమువారు మంచినీళ్ల సదుపాయముల కేర్పరుచుటకు నీటి గ్రాంటులను మార్చినంతో కాలవోషము పట్టిపోవుచుండుటయు, మంచినీళ్లు బావులు, చెరువులు మొదల నవి ప్రభుత్వవని జూనుజూలై కలలోగాని ప్రారంభించుటకు వీలులేక పోవుటయు, ప్రభుత్వ మంతమొత్త ములు ప్రతినత్యము ఖర్చుగాక తిరిగి ప్రభుత్వమువారికే చేరు చున్నవిషయమును ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా?

3-వ మంత్రి:—నేను విచారణజేయుచున్నాను. లోకలు బోర్డులు స్థానులు అందరూలు పరమగుమంచినీళ్లను యిట్లు ఖ ర్చుకాక మిగిలిపోవుచున్నది.

బి. వెంకట రత్నంగారు:—ఇకమీద మార్చి మానము తో కాలవోషము పట్టు మంచినీళ్లపసతులకొసగిన గ్రాంటుల ను జూలై కలవరకు ఇచ్చుచుందురా?

ప్రధాన మంత్రివిదములు మూడవ మంత్రిగారు జబాబు జెప్పుచు ఆగ్రాంటులు పూర్తిగ రద్దుజేయబడినవి.

బి. వెంకట రత్నంగారు:—ఈ మార్చితో కాలవోష ము పట్టు గ్రాంటులు అంతటితో పోవునని భయపడకుండ అవి యివ్వబడుననియెంచి పనులను ప్రారంభించుకొనవచ్చునా?

3-వ మంత్రి:—ప్రభుత్వమువారు రట్టివాగ్దానము జేయ బాలదు.

తర్జుమాదారుని నియమించుట

జిల్లిన వెంకట రత్నంగారు వేరొక ప్రశ్నను సంబం ధించిన ఉపప్రశ్నను తెలుగున ననుగగ రామ్మడు రాజు గారు మరల ఆం గ్లము వచ్చి న పూ రు దేశీయ భాషలలో మాట్లాడరాదని అభ్యంతరము చేశిరి. త మకేమియు బోధపడవనిరి.

అధ్యక్షుడు:—ఆయన ప్రాతసభ్యుడు. వారుమొదటినుం డీయు తెలుగున మాట్లాడు చున్నారు. ఇదివరకుండిన అధ్యక్షు లనుమతించిరి. అందుచే వారికి డిగ్నిటీ పుచ్చువా ప్రధాన ము ప్రశ్నతో పనిలేదు. నేను నీటింక పరుపబాలను. ఇతరస భ్యుల యిచ్చింది నాకు తెలియదు. దలంపబాలను. తర్జుమాదా రుని నియమించుటకు యేర్పాటులు జేయుదును.

చెన్నపురి శాసనసభ

చేనాకు నైవేద్యముల నంపుటను నిరసించుటకు ప్రతిపాదన

గవర్నరు గారి రనుమతిని నిరాకరించుట

మామిడి ఖయ్యదీలను అండమానులకు పంపు పద్ధతిని మాన్పవలెనని తీర్మానము

చెన్నపురి శాసనసభ 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనపుడు అధికారపక్ష తీర్మానములపై చర్చ జరిగెను. కాన్యక్రమము యగ్గాధిని బ్రహ్మోత్సవములలో ప్రారంభముయ్యెను. ప్రత్యేక ప్రభుత్వము ముగియగనే ఎన్. సత్యనారాయణగారు భారత శాసనసభవారీతో సంబంధించుచు భారత ప్రభుత్వమువారు చేనాకు నేలను పంపుటనుగూర్చి చర్చించుటకు గాను సభాకార్యక్రమము వాదనలనని ఈ క్రింది ప్రతిపాదన మొనర్చిరి.

“చేనాకు భారతదేశపు పటాలములను పంపుటయందు అందు ముఖ్యముగా ముందుగా భారత శాసనసభవారీని సంప్రదింపకపోవుటయందు అలంబించిన పద్ధతి నీ సభవారు నిరసించుచున్నారని భారత ప్రభుత్వమువారికి చెప్పవలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నాను.”

సత్యనారాయణగారు ప్రతిపాదన మునర్చును ఈ విషయము చాల అత్యవసరమైనదనియు, ప్రతిపాదనను పంపించిన దనియు నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు:—నిబంధనల ప్రకార మివిషయ మిరాష్ట్రము నకు పంపించినది యందున చేనాకు పంపుటను చేసినలో ఈ రాష్ట్రమునకు పంపించిన సమయమున?

సత్యనారాయణగారు:—చేనాకు పంపబడునని ప్రకటించిన కొన్ని పటాలములలో అందు ముఖ్యముగా “నేపథ్య అందు మొనర్చు” పటాలములందు మరల రాష్ట్రములకు చాలయిది గలదు. అవిషయమే గాక, ఈ ప్రతిపాదనను స్వాగతించుట నిబంధనల నన్నిటిని సంతృప్తి పరుచుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:—22 వ నిబంధన ప్రకార మివిషయము “ముఖ్యముగ స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించినదిగ నుండరాదు. ఆ నిబంధనను సంతృప్తి పఱచుచున్నదా?

సత్యనారాయణగారు:—అవిషయము, గవర్నరుగారి కధికార మొసగబడెను. అధ్యక్షుడు లీ విషయమును విచారించ నక్కరలేదు. అంతయిగాక, ముఖ్యముగా స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన విషయముల దివివరింపి ప్రతిపాదనలు చేసిన సాంప్రదాయములనుగూడ గలవు. సంస్కరణల సంఘనివేదికపై శాసనసభవారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు సభాకార్యక్రమము వాదనలనని చేసిన ప్రతిపాదన అట్టిదే. అంతకంటెను సన్నిహితమున నివర్తనము నరియొకటి గలదు. ఆ ప్రతిపాదనను ఉప్పుపన్ను విషయమున సర్ జేమ్స్ సిన్సుగుగారిచే చేయడము. ఈ రెండు విషయములు ఆ తేదీ పత్రములు గానియెడల, ప్రస్తుత ప్రతిపాదనగూడ ఆ తేదీ పత్రములు గావాలను.

అధ్యక్షుడు:—రూలింగుల నిచ్చుటకు పూర్వపు సాంప్రదాయములు ఆధారములుగ దీనికొనబడవు.

సత్యనారాయణగారు:—అవును. నేనీ ప్రతిపాదన నుపపాదించుటలో వెనుకటి సాంప్రదాయములే అనుసరించుచున్నానని నానానని. ప్రభుత్వమువారి విజేయవిధానముతోగాని, విజేయముతో సంబంధించిన విషయముగాని ఇందెద్దయులేదు. చేనా ప్రభుత్వమునకును భారత ప్రభుత్వమునకును ఇదివరకెట్టి సంబంధము లేదు. మదరాసు ప్రభుత్వమునకు సలే లేదు. ఏమైన సంబంధములన్నచో నవి సార్వభౌమని ప్రభుత్వమునకు చేనా ప్రభుత్వమునకును మాత్రమే. అందుచే విజేయంగవ్యవహారములకు సంబంధించిన నిబంధన మి ప్రతిపాదనను దానింపజాలదు. అంతయిగాక, విజేయంగవ్యవహారములనుగూర్చి ప్రతిపాదనయందు చర్చించుట నాయుద్దేశముగాదు. భారతీయులను, భారతీయపటాలమును, నరియొకటి ఆసియాజాతీని భానినలుగ నొనర్చు కార్యమునకు వినియోగించుట మాకిష్టములేదు. ఇట్టి విషయమున భారత ప్రభుత్వమువారు, భారత శాసనసభను సంప్రదింపకపోవుట ఈ రాష్ట్రమునకు వలె ప్రజలకు చాల అసంతృప్తిపరచినది. చేనా రాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధులసభా కీర్తిమయమున భారత ప్రభుత్వమువారిచే రనుమతిని నిరసించుచున్నారని తెలుపవలెననిమాత్రమే ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాను. ఇది భారతదేశమునందలి ప్రతిపాదనా విధిములకు సంబంధించిన విషయముగాని జేకోకతగాదు.

లామెంటుగారు ప్రతిపాదన సక్రమమైనదగాని నుమకు పును నువారోగల రాజీయసంబంధములను చేనానివేటికులను దృష్టిపరచుచు ప్రతిపాదనను సభ్యులందరి నుడివిరి. 24 నిమిషములకారము ప్రతిపాదనను సభ్యులందరి యనుమతినిగూర్చి, ప్రతిపాదనను సభ్యులందరి కాదాయము విషయమును ముందు అధ్యక్షుడు పరిశీలించి, తన నిర్ణయముగవలెను.

అధ్యక్షుడు, ప్రతిపాదన సక్రమముగానే యున్నదని అనుమతి నొసరుటకు సభలో నెవరికైన ప్రతిపాదననుగూర్చి ఆ తేదీపటాలములను ప్రశ్నించెను. లామెంటుగారు రాజీయించిరి. అందుపై ప్రతిపాదన చర్చించుట కనుకలముగనున్న వారిని లేవవలసినదని అధ్యక్షుడుగోరెను. 20 మందింటె నెక్కువమంది సభ్యులు లేవుటచే ప్రతిపాదనను చర్చించుటకునుమతియొసగబడనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించి, ప్రతిపాదనము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చర్చకు వచ్చునని ప్రకటించెను.

మార్చి నెల నమావేశము

ఫిబ్రవరి 28, మార్చి 14, 29 తేదీల అధికారేతరసభ్యుల కార్యక్రమమునకు ఇదివరకు ప్రత్యేకింపబడెననియు, ఇప్పుడు గవర్నరు సమర్పించి, మార్చి 14, 29, 30 తేదీలను ప్రత్యేకించుటకు గవర్నరుగారు నిశ్చయించి రని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

తెలుగు శాసనమునకు నవరంగాలు

తెలుగు శాసనమునకు కొన్ని సవరణలనొసరుట వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు పంపించిన ప్రతిపాదనపై తరువాత చర్చ జరిగెను. తెలుగువారొకపలకు ప్రారంభించి సాగింపవలసిన దని ప్రభుత్వమువారు జమిందారుల గోరినపుడు, జమిందారు లావల సాగించుటకు ఋణములనొసగినయెడల నియ్యవలెననియు ఆ ఋణములను సరి నూటికి రికంటె నెక్కువ వడ్డీ చార్జీజేయరాదనియు రికంటె తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాల వివాద తీర్చి ఋణమును తీర్చుకొనవలసిననియు తీర్మానము గోరుచుండెను. సవరణ ఋణములకు లోకలు బోర్డుల కొనకు ఋణములపై చార్జీజేయు వడ్డీతేటును చార్జీజేయవలెననియు 15 కు తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాలవివాద ఋణమును తీర్చుకొనవలసినదనియు కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు తీర్మానమునందు సవరణల నుపపాదించగా సభవారిచే సంగీకరింపబడెను. అవిధముగ సవరింపబడిన తీర్మానముపై నీదినమున చర్చ జరిగెను.

శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మగారు రగ్రాసనాధిపత్యము నహించుట

ఉపాధ్యక్షులకు రగ్రాస ముత్తలక్ష్మమ్మగారు రగ్రాసనాధిపత్యము విహించుచు, తా ననుగకపోయినను సభవారు తన్నే క్రమముగ ఉపాధ్యక్ష పదవినిన్ను కొని గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఈ గౌరవము తనదిగ భావించుటలేదు. ఈరూపమున మదరాసు రాష్ట్రము తమ స్త్రీజాతీని గౌరవించిరి. “అనేక ఇతరవిషయములందువలెనే, ఈవిషయమునందు గూడ చెన్నరాష్ట్ర మితరప్రాంతములకు మృగచర్మకృత్యము వహించినందుల కెంతయు గర్వించుచున్నాను. చెన్నరాష్ట్రము లీవిధముగ, ఒక్కగృహపరిపాలనయందేగాక, సాంఘిక, జాతీయవిషయములందుగూడ స్త్రీల కిట్టి ఉన్నతస్థాన మొసగినందుల కెంతయు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను” కరతాళధ్వనులు అని ముత్తలక్ష్మమ్మగారు నుడివిరి.

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి ప్రతిపాదనపై జరిగిన చర్చకు ప్రత్యుత్తరమొసరుట కుమారరాజుగారి సంగిన ప్రధానమోహనమును ప్రశంసించిరి. ఈ తీర్మానమునకు ప్రస్తుతము ఆసనములేదు. ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారి విషయమున జమిందారుల కనరమును సహాయమునర్చుచున్నారని తెలుగువారొకపలకు జమిందారులు రు 1000 లు చెచ్చించు నెడల 2000 లను ప్రభుత్వమువారి సంగిన సహాయమునర్చుచున్నారని వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారి సంగిన సహాయమునకు తాముచాల కృతజ్ఞులమనియు, కాని అట్టిసహాయము చాలస్వల్పమనియు నుడివిరి. అందుచే కొందరు జమిందారులు తాముస్వయముగ తెలుగువారొక పలకు ప్రారంభించవలెనని గోరవచ్చును. అట్టివారికి తగుఋణముల నొసగుటస్వాయము.

దండు నారాయణరాజుగారు తీర్మానము నెదుర్చుచు తీర్మానము వైకమాత్రము చాలనిరావేట్టియియ్యగ కనుపించుచున్నది యని కొంతమంది విమర్శించినందులకు అత్యవసరమైనదని తెలియగలదని నుడివిరి. తెలుగువారు జమిందారులు తెలుగువారొకపలకు ప్రారంభించవలెనని యెచ్చుటకు విధింపబడియుండలేదు. అట్టిభాగ్యతేజవింజారులపై శ్రమ. ఈ తీర్మానములను, జమిందారులకు ఋణముల నొసగవలసిన భాగ్యతేజమాత్రము ప్రభుత్వమువారివైవిధింపబడుచున్నది. ఇందునల ప్రభుత్వమువారు తమకృత్యమును మరల సేర్పరుచుకొను స్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగలుగుచున్నది.

ఇది క్రమమున పర్యగారు. ఈవిషయమున ప్రతిపాదనను, ప్రభుత్వసభ్యుని ఒకటిరెండు ప్రశ్నలకుగలసి యున్నది. ఇది నరకు ప్రారంభించబడిన తెలుగువారొకపలకును, ఒడంబడికలకునుగూడ తీర్మానమునందలి నిబంధనలు వర్తించునా? వెంకటగిరి జమిందారుగారికిని ప్రభుత్వమువారికిని ఇదివరకెట్టియెడంబడిక లేననగలవా? ప్రతిపాదన ఒకటిరెండు తీర్మానమునువర్తించజేయునెడల, ఈ తీర్మానము నడుదేశ ప్రేరేపనగాదు. అటులగాక ఇకముందు గావించుకొనబోవు ఒడంబడికలకు మాత్రమే వర్తించజేయును ప్రతిపాదనని యుద్దేశమైనయెడల నీ తీర్మానమునకిప్పుడవసరమేలేదు.

రామనాధురాజుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ఈ రాష్ట్రమున మూడవంతు జమిందారులున్నది నున్నదనియు, తీర్మానము సంగీకరించినయెడల, జమిందారి ప్రదేశములలోని ప్రజలకు చాలవరకు తోడ్పడినవారయ్యెదననియు నుడివిరి.

హమ్మిడుఖాన్ గారు చర్చనుముగింపవలసినదని ప్రతిపాదించగా సంగీకరింపబడెను. తీర్మానమును వోటునకు శబ్దము ప్రతిపాదనలకులేకయే అంగీకరింపబడెను.

మామిడి ఖయ్యదీలను అండమానులకు పంపుట

“మామిడి ఖయ్యదీలను అండమానులకు పంపి నివేదించజేయు స్త్రీ-మును రద్దుజేయుటకు వెంటనే చర్యచేసుకొనవలె ననియు ఆ స్త్రీ-ముప్రకారము అండమానులకు కంపబడిన స్వతంత్రులగు మామిడిలను స్త్రీలను పిల్లలను తిరిగి తీసుకొనిరావలెననియు మలబారు విప్లవమునందలి ఖయ్యదీలను తిరిగి యిండియను జేయిళ్లకు దీసికొనిరావలె ననియు ఈసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

కె. వి. పి. ఎస్. మహమ్మదు మీరా రావు తరుగారు ప్రతిపాదనను నుపపాదించుచు, ఈవిషయము శాసనసభయందు పనేకపర్యాయములు చర్చింపబడియుండెనని నుడివిరి. మదరాసు రాష్ట్రమునకు కొంతకాలము గవర్నరుగ పనిచేసిన సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారి అండమానుదీపులు మానవనివాసయోగ్యములుగావనియు, అందుచే అచ్చటి ఖయ్యదీలందరిని ఇండియను జేయిళ్లకు మార్చవలసినదనియు శిఫార్సుచేసిన విషయము అందరకును తెలిసిన విషయమే. ప్రభుత్వమువారు శిఫార్సుల సంగీకరించి, ఆచరణయందుంచిరి. కాని మామిడిలను అండమానులకుపంపువిధానమున సర్ ఆర్థునాపుగారు తిరిగి ప్రారంభించిరి.

ఉపపాదనకు డింకను మాటలాడుచు, మానవనివాసయోగ్యముగాదని ఖండింపబడిన ప్రదేశమునకు మామిడిలను పంపుట చాలవరమని నుడివిరి.

హమ్మిడుఖాన్ గారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, అండమానులందలి దుర్భర పరిస్థితుల వివరించి ముందుముందచ్చటికి రాబోవు నెట్టులకు నివాసయోగ్యముగ నొనర్చుటకు గాను, మామిడిల నచ్చటికి పంపుచుండిరి నుడివిరి.

సభాకార్యక్రమము నాపు ప్రతిపాదనను

గవర్నరు నిరాకరించుట

అధ్యక్షుడి సమయమున చేనాకు భారత నైవేద్యముల సంపు విషయము నుగురించి చర్చించుటకు సత్యనారాయణగారు గావించిన ప్రతిపాదనకు గవర్నరు గారు రనుమతిని నిరాకరించినది ప్రకటించిరి.

సభవారంతట కలహారములకు లేచిరి.

కె. సి. వి. ఎస్. నరసింహ రాజుగారికి విందు

చన్నపురి శాసనసభాధ్యక్షులకు గౌరవనీయులగు సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారి గౌరవాగ్రహము, ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియగుగారు నిన్ను సాయంత్రము శాసనసభ్యుల కమిటీ రూమునందు గొప్ప విందుగావించిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు, కార్యదర్శులు శాసనసభ్యులు, చాలమంది ఇతర ప్రముఖులు విందునందు పాల్గొని చాల సంతోషముగ గడపిరి.

బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు

గ్రీష్మఋతువునందు భారతదేశమునకు వచ్చెదరు

అలహాబాదు జనవరి 27:—రాబోవు గ్రీష్మఋతువునలో బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు భారతదేశమునకు వచ్చెదరని పయినిరుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శాసనసభా సమావేశము

తెలుగు శాసనసభ ఫిబ్రవరి 21 వ తేది సమావేశమునని కలకత్తా గజెటునందు ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె)

భారతదేశమునందలి స్థితిగతులు

శాసనసభల యెన్నికలు

ఎన్నికల ఫలితము నిర్ధారణగా కేలకపోయినను క్రొత్త శాసనసభలను మేలుకలుగునను నవ్యకము గల భారతదేశపీ త్రైపులకు పూర్తిగా నిరుత్సాహమును కలిగించునట్టిదిగా ఎన్ని కల ఫలితముండలేదు. ప్రస్తుత స్థితిగతులలో అన్ని శాసనసభల లోను క్రొత్తగా యెన్నుకొనబడిన పక్షముల సంఖ్య యందలి తారతమ్యము అర్థకముగా నుండలేదు. చాల రాష్ట్రములలో మంత్రిపదవులను సేర్పించుట కవకాశము కలిగినది. స్వరాజ్యప త్నమువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింపగూడదను నిబంధనను సడలించుట కర్తవ్యమా లేక మరల ప్రతిభులను విధానమును సాగించుట కర్తవ్యమా అని యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్ధారణ చేయవలసియున్నది. వారెటుల నిర్ధారణచేసిరి? తెలు సుకొనవలసిన దిశింబున కడపటివారమున ఆసామునందలి గౌహతీలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములను మనము గమనింపవలసియున్నది. ఆ తీర్మానము లను శాసనసభల ఎన్నికల ఫలితముతో పోల్చుచో తీర్మానము లంత ప్రోత్సాహకరముగా లేవనియే చెప్పవలసియుండును.

వెనుకటిరిగి జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభలో భారతదేశ జ్ఞునందలి రాజకీయపక్షముల కన్నిటికీగూడ ప్రాతినిధ్య ముండెడిది. అప్పుడు మితవాదుల ప్రాబల్యమే కాంగ్రెసులో హెచ్చుగా నుండెడిది. మోర్లే-మాంటాగు సంస్కరణములకు కాంగ్రెసు తీర్మానములే ప్రధానాధారము నిగూ ఢ చెప్పవచ్చును. ఆరేండ్లక్రితము గాంధీగారును వారి అనుచరు లును కాంగ్రెసును వశపరచుకొనిరి. అందువలన కాంగ్రెసు అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతముల కాలపట్టెనది. ఆకారమున అసహాయోద్యమము విఫలమైనది మొదలు నేటివరకును స్వరా జ్యపక్షమునకు అనివార్యములుగా తలపించుచున్న పరిస్థితి నులను గ్రంథస్థమైనందులకు కాంగ్రెసు ఉపనిందించుచున్నది. 1924లో మహాత్ముని చెరసాలనుండి జపనపుడు కాంగ్రె సులో తనకు వెనుకటివలె ప్రధాననాయకత్వము చేలసిన అతి యెక్కువగా వచ్చినది. అతనికి రాజకీయములందుండిన పలుకుబడి కడుక్లిష్టముగ తగిలినది. మహాత్ముడు నాయకత్వమును త్యజించినప్పటికిని సి. ఆర్. దాసుగారును ఆయన ప్రతినిధియిన డి. టి. మోతీలాలు నైహూగారును నాయకులైరిగాని కాం గ్రెసు పలుకుబడి హెచ్చులేదు. కాంగ్రెసులో అంతఃకలహము లడగిపోలేదు. నిరుడు కాన్పూరులో జరిగిన మహాసభలో అస హాయసిద్ధాంతమును బలపరచునట్టి శాసనసభలలో కాంగ్రెసు వారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింప గూడదను తీర్మానమే ఆమో దించబడెను. ఈసారి ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షమువారికి అఖండవిజయము కలుగనందున కాన్పూరు తీర్మానమును సవ రించుట సవరముకాదు. అనునదియే గౌహతీసభలో ప్రధాన సమస్యగా నేర్పడెను.

గౌహతీసభ కర్ణాటకవహించి ఎన్. శ్రీనివాసయ్యం గారిని చాల విషమస్థితి గొడుక్కొనినది. ఇతడు చేస్తున్న పురి స్వరాజ్యవాదుల నాయకుడు. ఆరాష్ట్రమున శాసనసభకు స్వ రాజ్యపక్షమువారు హెచ్చుమంది యెన్నుకొనబడిరి. మంత్రి పదవులను స్వీకరించి రిస్కాన్సివుపక్షముతో కలిసి పనిచేయువలె యియే శ్రీనివాసయ్యంగారు భావించెనుగాని, భారత స్వరా జ్యపక్ష నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నైహూగారుల కంగీకరింపలేదు. వంగరాష్ట్రము మున్నగు కొన్ని రాష్ట్రముల లోని స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ నైహూగారి పక్షమున నిలిచిరి. అందువలన అసహాయోద్యమమునకు కడుకేగుననిన దను విధానమునే శ్రీనివాసయ్యంగారు నూచింపవలసివచ్చెను. “మంత్రిపదవులను స్వీకరింప గూడదు. బడ్జెటులను నిరంకుశో ద్యోగము లుపపాదించెడు వట్టచులను తిరస్కరింపవలెను. అధికా రము వహింపకుండునీ స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశమున కధిక మును మేలు చేయగలుగుదురు. వివిధ సర్వీసుకాఖిలు వైస్రము నాకాదశము విమానదశము సంస్థానములతో రాజకీయసంబం ధము మున్నగు విషయములన్నియును చేరునేగాని స్వపరిపాల నావిధాన మేదియును సమగ్రము కావాలదు; అని శ్రీనివా సయ్యంగారు నడిచెను. భిన్నాభిప్రాయములగుల భిన్నపక్షము లును చేరిన ప్రతినిధులతో కూడినసభలో ఆల్పసంఖ్యాకులకు నాయకుడైన శ్రీనివాసయ్యంగారు మరేమియు తెలుపజాలక పోయెను. ఎన్నికల ఫలితము నతడు గ్రహింపలేదు. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములగుర్చి యేమియు తెలుపలేదు.

ఆహ్వానము వచ్చినయెడల వెంటనే బాధ్యతను వహించు

టకు సమ్యగ్నియించు అన్ని పక్షములను కలిసి ప్రతిపక్షము గా నేర్పడవలెనని అభ్యుక్తుడు నూచింపగలిగియుండినచో అధి కముగ సానుభూతిని బడయగలిగియుండును. గౌహతీ సభా సభలో వంగరాష్ట్రమువారి పలుకుబడి హెచ్చుగా నుండుటచే స్వరాజ్యపక్ష ప్రాబల్య మధికమయ్యెను గాన బలహీనమని తాను నమ్ముచున్నను పక్షముతోను ప్రతిభులను విధానమునే శ్రీనివాసయ్యంగారు సమర్థింపవలసివచ్చెను. శ్రీనివాసయ్యం గారు గాంధీగారిపై ఆశ పెట్టుకొనెనుగాని గాంధీగారు ఆశా భంగమును కలిగించెను గాన అయ్యంగారికి అండలేకుండపో యెను. గాంధీగారు గౌహతీసభకు వచ్చిరి. వివిధపక్షముల కైక మత్సయము కలిగించి మోతీవిధానమును ప్రారంభించుటకు గాం ధీగారు తనపలుకుబడిని వినియోగించునని చాలమంది నమ్మి యుండిరిగాని గాంధీగారికట్టి యుద్దేశములేదని స్పష్టమైనది. పన్నెండు నెలలు విక్రాంతిగాని గాంధీగారు గౌహతీసభకు వెళ్లెను. ఐకమత్యమును కలిగించు తలంపుతోనే గాంధీగారు రిటకు వెళ్లియుండవచ్చునుగాని అసహాయోద్యమమునందాయనను న ద్యుగమేమియును యగ్రరేదు. రాజకీయములలో మరల ప్రవేశిం చుటకు మహాత్ము డెంతమాత్రము సంగీకరించియుండలేదు. శా సనసభలయందును స్వరాజ్యపక్షమువారి యుక్తులయందును మ హాత్ముడెట్టి ఆసక్తి ఎన్నడును కలిగియుండలేదు. దౌర్జన్యము ను మహాత్ముడు పూర్తిగా నిరసించును. శాసనసభలలోని యు క్తులలోగూడ దౌర్జన్యము కలదనియే మహాత్ముని అభిప్రాయ ము. ద్వేషము మాత్సర్యము స్వాధీనపరత్వము మున్నగునవి శాస నసభలకు కుండక తప్పదు. అవి దౌర్జన్యమున కుపాంగములని మహాత్ముని అభిప్రాయము. కావున తన ఉద్యమమును రూపు మాపుటకు కారణములగు అంతః కలహములవలన మహాత్ముడు చాల చింతాక్రాంతుడైనవాట ని జమే గాని గౌహతీలో నతడివాద ప్రతివాదముల కతీతుడయ్యుండెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు అసహాయోద్యమ మును త్యజించుటయే యీ అంతఃకలహములను ముఖ్యకారణమని మహాత్ముడు నమ్మియుండెను.

అందువలన గౌహతీమహాసభ విఫలమైనదనియే చెప్ప వలసియుండును. క్రొత్తగా ఫలప్రదముగ విధానమేదియు నే ర్పరపబడలేదు. పరస్పరము విశ్వాసము ప్రబలముగా నుండెను. ప్రాతినిధానము పూర్తిగా తొలగిపోయినదని స్వరాజ్యపక్షము వారు గ్రహించిరి. గాంధీగారు కాంగ్రెసును వశపరచుకొనక మునుపు కాంగ్రెసులో పలుకుబడి కలిగియుండిన నాయకులు కొందరిపుడు రిస్కాన్సివుపక్షమున చేరియుండినను మహాసభలో మన్న అతివాదులకు రిస్కాన్సివుపక్షమువారి నామేమియును గుచించియుండలేదు. “ఈ అతివాదులకు అసహాయోద్యమనం దింకను నమ్మకముకలదు గాని దానిని నెరవేర్చుకొనుట్రము లేకమైనది.”

అని నిరుడు వారి నాయకులలోనే యొకరు నుడివియుం డిరి.

శ్రద్ధానందస్వామి హత్య

కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగబోవు సమయమునందే ఢిల్లీ లో శ్రద్ధానందస్వామిహత్య జరిగినది. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రికి భంగకరముగు నిట్టి దారుణహత్య వ్యక్తిపరముగ నిశివర కెన్నడును జరిగియుండలేదు. శ్రద్ధానందస్వామి మహమ్మదీయ మతమునకు ప్రతిపక్షముగా నిపుడు హిందువు లవలంబించిన ప్రచారమునకు మూలకారణ మనియు మిక్కిలి ఉపద్రవకరుడగు హిందూ మతప్రచారకు డనియు ఉత్తరహిందూస్థానము నందలి మహమ్మదీయులు నమ్ముచున్నారు. స్వామిజీ పంజా బు దేశీయుడు. విద్యావ్యాప్తియే యితనివృత్తి. హరిద్వారమున గురుకుల విద్యాలయము నేర్పరచి శ్లాగునీయుముగా దానిని కొ నసాగించుచుండెను. ఆర్యుల వేదములందును ఆచారములందును విద్యార్థులకు గట్టి నమ్మకమును కలిగించుటయే ఉత్తరగంగా నదీ తీరమునందు స్వామిజీ యీగురుకులములు నెలకొల్పెను. ఇతనిని నెనుకొన్నది 1920 లు నుండియును ఉర. ఆర్యసమాజమున కత్యధికముగ పలుకుబడిని కలుగజేయుటలో శ్రద్ధానందస్వామికి మరెవ్వరును యీధుకారనియే నెప్పవచ్చును. పదయునై డేండ్లు గురుకులమున పనిచేసి పిమ్మట స్వామిజీ మత ప్రచారమునకు పూనుకొనెను. అందులకు కుదిరింపబడినను నేర్పరచెను. దేశసంచార మొనరించుచు యితర మతముల నవలం బించిన హిందువులకు మరల స్వస్థుడేకై నొసంగుచుండెను. ఈ విషయముగుర్చి ఆంగ్ల పత్రిక లేమియును వ్రాయలేదు. కాని దేశీయులలో దీనివలన చాల సంవలనము కలిగినది. సం జాబు ప్రాంతమునందు గతదశలో మతకలహములు తీవ్రమగుట కిదియే ముఖ్యకారణమని అధికారులలో కొందరుగూడ నమ్ము చున్నారు. ఇందతిశయోక్తి యుండవచ్చునుగాని శుద్ధి యుద్ధ్య మప్రచారకులలో సగ్రగణ్యుడగునాని నొక మహమ్మదీయు డిటుల హత్యచేయుటవలన మహమ్మదీయులను యీయ్యుద్ధ్య మువలన కలిగిన ఉద్దేశము మాత్రము స్పష్టమగుచున్నది. దీని ప్రాముఖ్యత నిపుడు ప్రజలు సరిగా గుర్తించలేక

పోవచ్చును గాని యిది ముఖ్యతమమునకు కట్టిసంశయమునలేదు. శాసనసభలలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సహకారము కుదురవచ్చునని యూహించుటకైన నొక నెట్టి యువకాశ మునులేదు. మతకలహములను రూపుమాపవలెనని రాజప్రతినిధి చాలసారులు హెచ్చరించియుండెను. శాసనసభల ఎన్నికలను యమునందుమాత్రము హిందూమహమ్మదీయ వైమమ్యము లంత హెచ్చుగాక నబడలేదు. స్వామిహత్య ప్రమాదకరముగు రాజ కీయవధయని నమ్ముటకెట్టి సంశయమునులేదు. గౌహతీలో స్వ రాజ్యపక్షమువారు అవివేకము నింకను జెల్లించుటయేగాక భారతదేశమున రాజకీయవత్సర ప్రారంభమునకది నిరుత్సాహ కరముగ నుపాధ్యతముపాడవలెనది. కాని శాసనసభలు క్రమ ముగా సంవృత్తికరముగనే పనిచేయునట్లునని యెనుకట్టి అనుభ వమువలన నూహించుట కవకాశములేకపోలేదు. (నేషనుపత్రిక)

వాతావరణస్థితి

1927 నంబి జనవరినెల 27-న లేద గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మరిగిన		మరిగిన		మరిగిన	మరిగిన
	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక
ముఖ్యజిల్లాలు	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక	తర 24 గంటలలో	అత్యధిక
గౌహతీ	82.7	85.4	...	0.15	...	0.07
విశాఖపట్టణం	81.4	88.8	...	2.20	+	1.82
కాకినాడ	80.7	88.7	...	3.21	+	3.02
మచిలీపట్టణము	83.1	88.0	...	0	...	0.23
కర్నూలు	90.2	85.6	...	0	...	0.8
బళ్లారి	88.2	85.6	...	0	...	0.11
అనంతపురం	0	...	0.12
కడప	89.2	86.2	...	0	...	0.39
నెల్లూరు	86.7	86.7	...	0.07	...	1.46
మద్రాసు	85.8	86.2	...	0.57	...	0.70
కడపూరు	83.2	88.9	...	1.06	...	0.37
సేలము	88.9	86.2	...	0	...	0.27
కోయంబూరు	87.1	83.3	...	0.02	...	0.53
తిరుగునాపల్లి	93.1	89.7	...	0.15	...	0.49
నాగపట్టణము	84.1	77.1	...	5.18	+	3.58
మధుర	89.0	70.8	...	0.26	+	0.28
పాంబక్	82.6	74.9	...	4.19	+	2.29
తిరునల్వేలి	4.85	+	3.45
తిరువేండ్రము	85.5	74.6	...	0.98	+	0.32
కొచ్చిక్	87.6	72.6	...	1.10	+	0.47
కాళికట్టు	90.8	69.1	...	0.01	...	0.38
మంగళూరు	94.9	70.2	...	0	...	0.06
దెంగుళూరు	83.8	58.8	...	0	...	0.24
మెదక్ కార	79.6	57.5	...	0	...	0.15
కొడైకనాథ్	61.4	46.3	...	2.05	...	0.75

సర్కారులు:—కాకినాడలో మెఘములు దట్టముగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నేయున్నది. విశా ఖపట్టణములో ఆర్పిత ఎక్కువ. తీతోష్ణస్థితి ఎక్కువగలేదు. డక్క:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. బళ్లారిలో 3 డిగ్రీలు కర్నూలులో 4 డిగ్రీలు రాత్రి నేడిమి ఎక్కువ కర్నూరుకు:—కడపూరులో తప్ప ఇతరచోట్ల ఆకాశము స్పష్టముగనే యున్నదనవచ్చును. తీతోష్ణస్థితి మామూలుగానేయున్నది. రాజధాని యందంతటను వాతావరణ మనుకూలముగ నున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి నెల 0-2 0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూరముతో పండ్లతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోరునుగ్గం:ము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె జెల్లగా నుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక యిబాబాం

ఉక్కురక్షణము:

ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు పద్ధతి

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఉక్కురక్షణమును ఇంకను ఏడుసంవత్సరముల వరకు కొనసాగింపవలయునని కోరుచు, వాణిజ్యసభ్యులగు సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు భారత శాసనసభలో నిన్నటిదిన మొకచట్టమును ప్రవేశ పెట్టిరి. భారతీయపరిశ్రమలకు రక్షణగావలయునని ఎల్లరంగీకరించెదరు. కాని యీమారు రక్షణముక ములు తగ్గింపబడును. ఇంతియగాక, బ్రిటీషు ఉక్కు పై తక్కువపన్నులను విధించి తదితర దేశములలో తయారగు ఉక్కుపై హెచ్చుపన్ను విధించుటకు, కొత్తచట్టమునం దేర్పాటులు చేయబడెను. ఇంపీరి యల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతి తమకు వలదని భారతీయు లుద్ఘోషించుచుండిరి. ప్రజాభిప్రాయము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియక పోలేదు. అటులయి నను, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతిని నమ్మదిగజొప్పిం చుట, కడువిచిత్రము. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సువలన దేశమునకు నష్టమేమనియడుగవచ్చును. సామాన్య పరిస్థితులలో, బ్రిటీషు ఉక్కుకన్నను ఇతర దేశముల ఉక్కు తక్కువఖరీదులో దొరకును. బ్రిటీషుఉక్కు ఎక్కువ నాణెమయినదని చెప్పెదరుగాని, ఆవిష యమై ఇదమిథమని చెప్పవీలులేదు. బ్రిటీషుఉక్కు స్టాండర్డు ఉక్కునియు, తదితర దేశములలో తయారగు ఉక్కు స్టాండర్డు ఉక్కుగాదనియు, సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు వ్యత్యాసముజూపిరిగాని, యీభేదము నామమాత్ర మనియే భావించవలయును. తనువస్తు వులే శ్రేష్ఠములని ఎవరికి వారు జెప్పకొనుట మామూలు.

బ్రిటీషుసరకు లెక్కువ ఖరీదని, సామాన్య ముగ నెల్లరును మొరబెట్టుచుందురు. హిందూ దేశ ము తనకు గావలసిన సరకులను ఇంగ్లండుకన్నను ఇతర దేశములనుండి తెప్పించుకొనుట సులభముగ నున్నది. ఉక్కుండు చట్టము శాసనమగుచో, బ్రిటీషుసరకులనే, హిందూ దేశము తెప్పించుకొన వలసి యుండును. విదేశపు సరకులపై హెచ్చు సుంకములను విధించుటచే అవి చౌకగ లభింపనేర వు. అందుచే ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు పద్ధతివలన మొదటిసప్త మేమన, హిందూ దేశము చౌక మార్కెట్టులలో తనకు కావలసిన సరకులను కొనజాలకజోవుటయు, బ్రిటీషుసరకులను తప్పక కొనవలసి వచ్చుటయు సంభవించును. హిందూ దేశమున తయారగువస్తువులను గూడ, ఏదియో యొక పేరు బెట్టి ఇంగ్లండునుండి తెప్పించుట, అధికారులకు మామూలయినది. అట్టి సందర్భములలో కొత్త చట్టము అమలులోనికి వచ్చినపిమ్మట, హిందూ దేశ

మును బ్రిటీషు సరకులతో నిష్పివైచుట సహజము. చట్టము ఏడుసంవత్సరములవరకు కొన సాగు ను గాన, హిందూ దేశపు ఉక్కుసరకుల కేమాత్రము ప్రోత్సాహము గలుగజాలదు. ఇప్పుడారి ఏర్పాటు సామాన్యభిమానము కిందికయినను రాదు. ఇంగ్లం డుపట్ల మాత్రమే ప్రత్యేకాభిమానము జూపవల యునని, చట్టము గోరుచున్నది. అట్టియభిమానము జూపవలసిన యనసర మే మయిన గలిగెనా?

పార్లమెంటు సభవారు భారతీయులకోర్కెలను దీర్చరని, విధితమయ్యెను. సంస్కరణములు విషయమున పార్లమెంటు సభను బలవంతపెట్టవీలు లేదనియు, వారి యిష్టమే యిష్టమనియు రాజ్యశ్రీనిధి గారు చెప్పిరి. హిందూ దేశమున కొంత వారయినపుడు, బ్రిటీషు సరకులపై ప్రత్యేకాభిమా నము జూపవలసిన యవసరము వారికి గలదా? చీనాకు సైనికులు సంపు విషయము, హిందూ దేశముతో యోధించుకుండనే నిర్ణయింప బడెను. అందుచే వాణిజ్యము విషయమున తనకు మాలిన ధర్మము గావించవలసిన యవసరము హిం దూ దేశమున కేమాత్రము లేదని జెప్పవచ్చును. సెలెక్టు కమిటీకి చట్టమును బంపిరి. ఈకమిటీవారయినను, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు ఏర్పాటులను తొలగించెదరో లేదో చూడవలయును. ఉక్కు రక్షణచట్టము నిచ్చిరని సంతసించుటకు వీలు లేకుం డ, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు ఏర్పాటు చట్టము సంత సు నిష్ఫలము గావించుచున్నది. హిందూ దేశము నకు స్వాతంత్ర్యము లభించువరకు, ఈ ఏర్పాటును గూర్చి విచారించుటకు వీలుండదు. ఇంగ్లండువలె హిందూ దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు వీలులేదు. కాని, వాణిజ్యవిషయమున మాత్రము బ్రిటీషు సరకుల నభిమానింపవలయు ననుట ఎంత చోద్యమో యూహింపవచ్చును. బ్రిటీషువారనుభ వించు పరిపాలనావిధానము హిందూ దేశమునకు బనికరానపుడు, బ్రిటీషు సరకు లెటుల బనికవచ్చునో తెలియదు. ఉక్కుచట్టము విషయమున, బ్రిటీషు అభిమానసూత్రము సంగీకరించుచో, ఇతర సరకుల విషయమున గూడ ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును చొప్పింపక మానరు. అంత టిత్తో దేశీయపరిశ్రమ లడుగంటును. మున్నుండుకైకి తలయెత్తునను నాశగూడ నుండజాలదు. నూతనపు ఉక్కురక్షణచట్టము నిరపాయకరముగ గనుపించి నను, ఉపద్రవకరమగు బీజములు దానియందు గలవు. పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యతవహింప నంతవరకు, ఇట్టిఉపద్రవము నిల్చిచియ్యెయుండును. ప్రజేచ్ఛ నెరచేరుట దుర్లభమగును.

కటపు

మదరాసుశాసనసభవారామోదించిన కటపు తీర్మానము దాదాపుగ నన్ని జిల్లాలకును వర్తింపు ను. పెంటనే కటపు నివారణపు పనులను ప్రారం భింపవలయుననియు, మూడు మాసములవరకును శిస్తుపసూలును ఆపివేయవలయు ననియు, తగిన విచారణ నలిపి అవసరమగుచోటుల, ప్రస్తుతపు ఫనలికి రెమిష నిష్పింపవలయుననియు, తీర్మానము గోరుచున్నది. చెన్నరాజధానియందంతటను ఒక్క సారేకటపు ప్రారంభమగుటతోచనియము. రాజధాని

యందంతటను వర్షములు లేకపోవుటచే, పంటలు పండలేదు. వేసంగిరాకముందే దుర్భరస్థితి తలపించి నది. తీర్మానము గోరెనరీతిని ప్రభుత్వమువారు వెన్వెంటనే చర్యదీసికొననియెడల, ప్రజలలో గలిగెడి అలజడికి మేరయుండదు. మనుష్యులకును పశువుల కును గూడ గలిగెడి బాధలు వర్ణనాతీతములు. ఈసంగతులను వివిధమండలప్రతినిధులును సవిస్తర ముగ నివేదించిరి. సిస్టుల నెగవైచుటకు కటపు కేక లొకసాకని, ఇటీవల మద్రాసు మెయిలుప్రతిక వ్రాసెను. రివిన్యూ మెంబరుగు. గౌ. మార్ష బాంక్సుగారి జవాబుగూడ కొంతవర కీవాదమునే అనుసరించుచున్నది. గవర్నరుగారి ప్రసంగమునందు కటపు పరిష్కారము చురచనచేయబడెను. రివిన్యూ మెంబరుగారు నిన్నటిదినము మరింత చురుకైనజేసిరి. కాలమాన ముడుచూలముగ నుండని హేతువుచే కలిగెడిసప్తములను భర్తీచేయుట ప్రభుత్వమువారి పనిగాదని, రివిన్యూ మెంబరుగారు స్పష్టముగ నూచిం చిరి. ఆర్థికవిచారణజరుపుట, రివిన్యూ మెంబరుగారి కిష్టము లేదు. ప్రస్తుతపుముతువు బాగుండకపోయి నను, వెనుకటిముతువు లెటులుండెనో పరిశీలింప వలయునట. రివిన్యూ మెంబరుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, వెనుకటిముతువు చాలఅనుకూలముగ నుండెను. అందుచే కటపునివారణ మవసరము లేదనుటకన్నను విచిత్రము వేరుండదు. కాలమాన మనుకూలముగ నున్నపుడు, ప్రభుత్వమువారి నెవ రును కటపునివారణ గావించవలయునని కోరియుండ లేదు. వెనుకటిపంటలూభ మింకను నిలిచియున్న దని, ఎవరును నూహింపజాలరు. ఇట్టిసాకులు, ప్రజలలో మరింతవిపాదము గలిగిచుటతధ్యము. ప్రభుత్వము వాకు కలెక్టరులూ రిపోర్టును పరమప్రమాణముగ గైకొనుచున్నారు. వీరివాతలకును ప్రజాప్రతినిధుల అనుభవములకును తారతమ్య మొత్తేనిగలదు. ప్రభు త్వపు రిపోర్టులు స్పష్టముగలేవని చెప్పినందునకు రివి న్యూ మెంబరుగారి కాగ్రహము గలిగెను. వీరికి ప్రజా ప్రముఖులు దెలిసిన సంగతులపట్ల నమ్మకము గుదుర లేదు. ఉత్తరసర్కారులలో మొదటివర్షాకాము అనుకూలముగ నుండెనట. రెండవవర్షాకాలము మాత్రము అనుకూలముగ లేదట. కాలవలున్న ప్రదేశములగూర్చి వీరు విచారింపరు. మొదటిమొరక పంటలు తిన్నగనున్నను, పిమ్మటి పంటలు అంత బాగుగలేవని వీరు ఒప్పుకొనిరి. కాని పంటలుఅసలే చెడిపోయెను సంగతిని వీరు అంగీకరింపరు. ఒంగోలు పరిసరములందు పంటలు చెడిపోయెనని వీరింగీకరించెదరు. కామవరపుకోట పరిసరములలోను గూడ అంత నష్టము గలిగె ననియే, వీరి తలంపు. కాని, గుంటూరుజిల్లాలోని వినుకొండ పల్నాడు తాలూకాలలో, ఒంగోలులో గలిగినంత నష్టము గలుగలేదట. అంజాపూరులో మొదటి పంట బాగుగ పండెననియు, రెండవ పంటకు మాత్రము కొంతనష్టము గలిగెననియు వీరి యుద్దేశ్యము. కర్నూలు జిల్లాలో నష్ట మంతగ లేదని, కలెక్టరుగారు రిపోర్టు జేసిరి. కడపలో ప్రత్యే కనివారణ ప్రయత్నముల కవసరములేదని. సిస్టు వసూలును నిలిపి వైచుటవలన ప్రయోజనములేదని రివిన్యూ మెంబరుగారి తలంపు. ఉత్తరార్కాటు, కోయంబత్తూరు, నేలం, జిల్లాలలో ఎట్టియిబ్బందియు

లుగలేదట. చెంగల్పట్టుజిల్లాలో మాత్రము వరి పంటకు నష్టముగలదని రివిన్యూ మొబరుగా రంగీకరించుచున్నారు. మొత్తముమీద, ప్రభుత్వమువారు అప్రభావలను వెంటనే నివారించెదరని తోచదు. జాప్రములు లీనమయమున ఎక్కుడు శ్రద్ధ వహించవలసిన యవసర ముతేని గలదు. కఠపునివారణ మిత్తము ధనికుల సహాయము గోరుటయు, కఠపుచే రాధపడువారికి అనుకూలముగా పరిశ్రమల నేర్పరచి గారి కుపశాంతి గలిగించుటయు ముఖ్యవసరములు. గాటము కఠపును నివారించుట కింకా దేశము లందు బాగుగ నుపయోగపడెను. చెన్నరాజధాని నందును గూడ రాటము నుపయోగించుట మూల్యవకాశ మేర్పడినది. కాంగ్రెసు సంఘములు రాటపు ప్రయోజనమును నిదర్శనపూర్వముగ గనుపఱచుట కింతకన్నను అనుకూలముగ కరుణముండజాలదు.

మూడునాళ్లముచ్చట

పంగదేశమునకు ప్రధానమంత్రిగ నియమింపబడిన సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు రెండవమంత్రిని సంపాదించలేక రాజీనామానిచ్చిరి. చక్రవర్తిగారును, గజ్ నవిగారును మంత్రిలుగ నియమింపబడిరి. చక్రవర్తిగారికి, విద్య, వైద్య, ఎక్సైజు, ఆరోగ్యశాఖలును, గజ్ నవిగారికి స్థానికస్వరిపాలనము, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలశాఖలును ఒప్పగింపబడెనని తెలియుచున్నది. లిట్టనుప్రభుగారి ద్వంద్వప్రభుత్వపునరుద్ధరణప్రయత్నము మొదటనే విఫలమయ్యెను. వీరి రెండవప్రయత్న మొత్తవరకు ఫలించునో చూడవలయును. కాంగ్రెసుజేతమువారు నూతన మంత్రివర్గమువారిపై గూడ విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును ప్రతిపాదించుట కిష్టమైయున్నది. వీరితో సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు చేతులగలుపుట సహజము. రహీం గారు గావింపిన ప్రకటనము బట్టి, వారు కసి దీర్చుకొందురని యూహింపవచ్చును. చక్రవర్తి, మిత్రులు, మున్నగు హిందూనాయకులు తమను వంచించదలచి, అడ్డు గలిగించిరని, సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు విలపించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులలో తమజేతము వారు అధిక సంఖ్యాకు లనియు, ఇతరులు స్వస్థ సంఖ్యాకు లనియు, రహీంగారు గవర్నరుగారితో జెప్పిరట. చక్రవర్తిగారుతో ఘోషించుచునున్నట్లుచే తగినహిందూవుల తవరను రహీంగారికి లభింపలేదట. మిగిలిన హిందూ నాయకులకు తగినంతమంది అనుచరులు లేరట. వారికి నిలుకడయు లేదట. అటుల గుచో, హిందూమంత్రిని సంపాదించగలమని, వీరేల గవర్నరుగారికి అభయ మొనగిరో తెలియదు. తగినంతవ్యవధి నిచ్చి తమను తొందరపెట్టనిచో, స్థిరమగు మంత్రివర్గమును తా మేర్పరచెడివార మని, రహీంగా రిపుడు ప్రగల్భముల బలుకుచున్నారు. వ్యవధి నిచ్చినకొలదియు, పరిస్థితులు మరింత అభ్యాన్నమయ్యెడివి. హిందూ సంఘమునందు అశాంతి హెచ్చెడిది. రహీంగారికి మహమ్మదీయులలోనే తగిన పలుకుబడి లేనపుడు, ఇతరసంఘముల గౌరవము నేటుల సంపాదించగలరు? బెంగాలు శాసనసభలో రిస్సానీవు సహకార వాదులును, మితవాదులును గలసిన జేతమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్యముగలదనిగవర్నరుగారుతలచుట తప్పని, రహీంగారు చాటుచున్నారు. ఈసంగతిని వీరు రుజువు చేయ

గలరో లేరో చూడవలయును. నూతన మంత్రివర్గ మయినను చిరకాలము నిలువదని నమ్మవచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వస్థానమున రాష్ట్రీయ స్వరిపాలనమును ఎంతత్వరలో నెలకొల్పినంత మేలని, పాలకులకనయినను గ్రహించుట మేలు.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు

కృష్ణాజిల్లా బోర్డు పరిపాలనగూర్చి దండు నారాయణరాజుగారికిగల సన్ని మొట్టటి ప్రశ్నకు, ప్రధానమంత్రిగారు తగు జవాబియకుండుట తోచని యము. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు తాలూకాబోర్డులకును, యూనియను బోర్డులకును ఇచ్చవచ్చిన రీతిని నామినేషను గావింపునక ఎట్టి చర్యలు దీసికొనబడునని సాల్దానాగారు ప్రశ్నింపగ, ఆవిషయమై తాము సూచనలను బహిషింపి, మృణిగాగ జవాబుచెప్పిరి. కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని చర్యల గూర్చి నారాయణరాజు గారు ప్రశ్నింపగ, ప్రతికూలముగను అనుకూలముగను గూడ ఆరోపణలు గావింపబడెనని, మంత్రిగారు సూచించిరి. అట్టితరి, కృష్ణాజిల్లా బోర్డు పరిపాలనగూర్చి విచారణ సలుపుట ప్రధానమంత్రిధర్మమనుటకు సందియములేదు. విచారణసంఘము నేర్పరచిరా యని ప్రశ్నించుటకు నారాయణరాజుగారికి హక్కు గలదు. కాని, అట్టి ప్రశ్న కవకాశము లేదని, మంత్రిగారు పలుకుట మాత్రము సాహసము. ఇట్టి నిర్ణయము గావింపవలసినవారు, శాసనసభాధ్యక్షులగుటచే, ఆభాధ్యతను మంత్రివహింపగూడదని, నరసింహరాజుగారు సముచితరీతిని మందలించిరి. ఎట్టిచర్య దీసికొనవలయునో ప్రభుత్వమువారిలోంచిచెదరని మాత్రము, మంత్రిగారు తుదకు బలికిరి. మంత్రిగారి ఉపేక్ష సంభావ్యముగ వోషదు. వెంటనే విచారణ జరుపని యెడల, జిల్లాబోర్డు పరిపాలనము మరింత క్షీణదశలోనికి నచ్చుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు.

భేద మేమి?

వెనుకటిమంత్రివర్గమునకును ఇప్పటిమంత్రివర్గమునకును భేద మేమని పలువు రచూహించున్నారు. జప్తిను పరిపాలనముతో విసువెత్తియున్న వారిట్టి ప్రశ్న నడుగుట వింతగాదు. జప్తినుమంత్రిలు ప్రజలకుపకారము చేయలేకబోగ అపకారము గూడ నలుపుటచే, మరింత వెగటు కలిగెను. అట్టి అపకారముల నయినను, నూతన మంత్రిలు నివారించజాలనియెడల, వీరిపట్లను ప్రబల విముఖత ఏర్పడక నూనదు. ప్రభుత్వమువారిచే నియమంపబడిన ఆరోగ్యప్రచారకులు, మద్యపానము నలదని బోధింపగూడదని, జప్తిను మంత్రిగారు ఉత్తరవిచ్చిరి. ఇట్టి ఉత్తరువు అక్రమమనియు, ఆరోగ్యప్రచారపు విలువను తగ్గించు ననియు, పలువురు విమర్శించి యుడిరి. ఈ యుత్తరువును రద్దు జేయుటకుగాని, మార్పుటకుగాని తలంపు గలదాయని, సాల్దానాగారు రడుగగ, లేదని నూతనమంత్రిగారు జవాబిచ్చిరి. ఇయ్యది మిగుల ఆశాభంగకరము. ఇట్టి యక్రమమును నివారించుటకయినను, మంత్రివర్గము ముందుకు రానిచో, వీరు ఎక్కుడు సాహసకార్యముల నేమి చేయగలుగుదురు?

చీనా: వివిధరాజ్యములు

చీనావిషయమై బ్రిటీషువారు చూపిన వైఖరి, ఇతరరాజ్యములవారు ఆమోదించినటుల గనుపించదు. ఆస్ట్రేలియావారు బ్రిటీషువారి ననుసరింపనిరాకరించిరి. జపాను ప్రభుత్వమువారు సైనికుల సంఘనంగీకరింపలేదు. అమెరికా స్వతంత్రముగ పని జేయని శ్చయించినది. బ్రిటీషువారిమార్గమును వీరనుసరించెదరని వోషదు. బ్రిటీషు పార్లమెంటుసభవారు ఫిబ్రవరి 8 వ తేదిన గూడెదరని తెలియుచున్నది. ఆనాడు రాజుగారు ప్రసంగించెదరు. చీనావిషయమై ప్రభుత్వాభిప్రాయము తెలుపబడునని, వార్తలుచెలుపుచున్నవి. హిందూ దేశముగూడ చీనాదంపయాత్ర నామోదింపబట్టలేదు. ఇట్టిస్థితిలో బ్రిటీషువారు నిగ్రహము జూపి, చీనాప్రజల న్యాయార్థ్యరక్షణప్రయత్నములకు తోడ్పడుట వివేకము. లేనియెడల, వీరు తమ గౌరవమును నిలుపుకొనజాలరు.

మద్రాసు ప్రభుత్వము: కార్పరేషను

కార్పరేషను వ్యవహారములను విచారించుటకును, నడుపుటకును, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి ఇంజనీయరును నియమించిరట. ఈవిషయమైనన్నిటి దినము కార్పరేషనుసభలో ప్రశ్నవచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుసంగతి తమకు తెలియదని, అధ్యక్షులు నుడివిరి. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు కమిషనరుగారి ద్వారానే జరిగెను. కార్పరేషనును నిరర్థక సంఘముగ గావించినదప్ప, ఇట్టిచర్యనేసంఘము వారును సహించజాలరు. స్థానికస్వరిపాలన సంఘములలో కెల్ల మిన్నయగు మద్రాసు కార్పరేషను సీతీరున అవమానపరచుట మిగుల తోచని యము. కార్పరేషనువారు తమ అసమ్మతిని బలముగ చెలుపుచు తీర్మానించిరి. ప్రధానమంత్రిగారి యుత్తరువు నుపసంహరించుకొందురా?

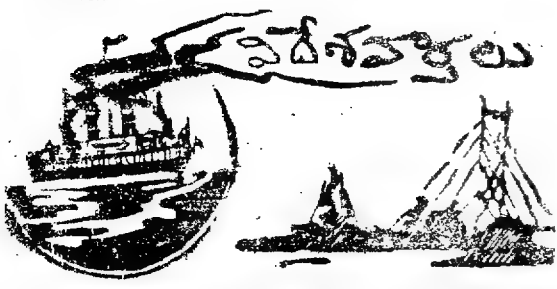
నారాయణ మినమగారి విడుదల

నారాయణమిననుగారు నిర్దోషు లనియు, వారిని విడుదలజేయవలయుననియు, యూరపియనులతో లసిన యన్ని పక్షములవారును గోరినను, అందుకు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపకున్నారు. నిన్నటిదినము అడిగిన ప్రశ్నలకు లామొబరుగారు తగు సమాధానము చెప్పజాలక, ఆకున కందని పోకను పొందనితని ముచ్చటించిరి. ఇతర ఖియాలతో నారాయణమిననుగారిని పోల్చుటకన్న వివేకము వేరుండదు.

దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆండ్రాసుగారి తంతివార్త

బొంబయి, జనవరి 25:—కేపుటవునుండి గొంఠాయి యందలి ఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికకు సి. యస్. ఆండ్రాసుగారు ఈక్రింది తంతివార్త సంపుచున్నారు. 24 వ తేదిన కేపుటవునులో గొప్పసభజరిగెను. కైపుటవునులోగల పలువురు ఈసభకు వచ్చియుండిరి. ఆర్బివి.పు.గారు అధ్యక్షత వహించిరి. దక్షిణాఫ్రికాకు వచ్చుచున్న కలకత్తా మెట్రపాలిటనుగారికి స్వాగత మొసగు ఒక టింగ్లెనము గావింపబడెను. భారతీయులను అంగ్లేయులను ప్రేమలుచున్న విభేదముల సంతమొందింపవలయునను అభిప్రాయము సభయందు చక్కగ ప్రకటించబడెను.

స్వాంగుపేలో ఆతురత

క్యాంటనుల బెడరింపు అంత ఉష్ణమైనది గాదు

జపాను బ్రిటిషువిధానమును అవలంబించదు

అమెరికను సేనలు కేంద్రీకరణ మగుటలేదు

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రక్షా నిర్మాణము కాపుడల కొరకు, సేనలను బంపుచున్నను, చీనాపట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్పష్టతతో గూడుకొన్న వైఖరినే అవలంబించెదరటం. హాంకాలో వ్యాపారము బ్రిటిషువ్యాపారులు మరల ప్రాంభమైనను బ్రిటిషువారు చీనాతో స్పష్టతతో వ్యవహరించదలచిన సాక్ష్యముగనున్నది. చానివలన సంఘర్షణ లేకుండుటకు వీలగును.

ఆఫ్ఘ్నియా కామన్వెల్తు ప్రభుత్వమువారు సేనలను బంపెదనున్నమాట అసత్యమనుచున్నారు. ఆఫ్ఘ్నియా ప్రధానామాత్యుడును, న్యూజిలండు ప్రధానామాత్యుడును జేతములో చేనపుడు ఇట్టి తీర్మానము జరిగియుండవలెనున్నారు. క్యాంటనులు స్వాంగుపేపై బతుకుట ఉపద్రవ మేదయు కన్పించుచున్నది. కాని ఆతురత లేకపోలేదు, ప్రతినిమిషమును.

అమెరికనులు విస్తారముగ సేనలను బ్రిటిషువారివలె కేంద్రీకరణముజేయరు. జపానుగూడ బ్రిటిషుప్రభుత్వవిధానము నవలంబించదు. కాని తా మందరును కలిసి పనిచేయు విధానము నేర్పాటు జేసెదరు.

రుగ్బీ, జనవరి 25:—స్వీయరక్షావ్యర్థము దీసికొనుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి అమలుజరుపుచున్నారు. చీనాపట్ల స్పష్టతతో గూడుకొన్న భావమునే చూపుచున్నారు. చీనాలో గలుగఁజొచ్చునట్లు బ్రిటిషువారుతమ ప్రకటనమున సానుభూతిని జూపుచున్నారు.

అందులో దీసికొన్న ప్రాంతాంతర్యనే ఇపుడు సాగుచున్న సంభాషణలందు బ్రిటిషు ప్రతినిధు లుపయోగించుచున్నారు.

మల్లేగారి ఫలహారాదు హాంకాలో బ్రిటిషు తైగవారు మరల పనిని ప్రారంభించిరంటిరేని అయ్యది ఇదివరలో కల్గిన తగాదాను తొలగించుటకేయని టైముస్ పత్రిక చెలుపుచున్నది. చీనాపట్ల బ్రిటిషువారు రాజీభావముతోనే స్నేహితిగ ప్రవర్తించుచున్నారు. చానివలన ఎట్టికలహం వీలులేకుండా జేయవలెను.

స్వాంగుపే రక్షణసేన

స్వాంగుపేకు సేను మేజరుజనరలు బాక్ డెకాక్ గారు స్వాంగుపేరక్షణసేనాధిపతిగ ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరుచున్నారు. చీనాకు పంపుబుచ్చునట్లు సేనలను ప్రత్యేకము పూర్తిగ రక్షణార్థమే పోవుచున్నవి. దీనిని సదా వ్యక్తిరీతియందున్నారు. ఆసేనలనున్నచో కాంతిసాధకముగ నుండునట. తొందరులు లేకుండబోవును. బ్రిటిషుప్రజలప్రాంతములను ఆశయములను గాపాడుటకే పంపబడును.

విక్టోరియానావికుల అసమ్మతి

మెల్బోర్న్:—చీనామీడిజిబోవుచున్న సేనలను, చుండుగురుసామగ్రిని, ఆహారపదార్థములను పడవలలో వేసికొని గొంపో నిరాకరించి విక్టోరియా నావికులు.

ఆఫ్ఘ్నియా కార్మికవైఖరి

సిడ్నీ, జనవరి 25:—చీనాతో శోక్యము కలుగజేసి కొనుట లేవనెత్తుచున్న కేంద్రమాత్రము ఇప్టములేదని ఫెడరలు కార్మికపక్ష నాయకులు చార్ల టన్ గారు తెలియజేసిరి. ఆఫ్ఘ్నియాను విదేశీయులతో యుద్ధముజేయుటకు జేయుచర్య లన్నిటిని ఆక్షేపించవలెననిరి.

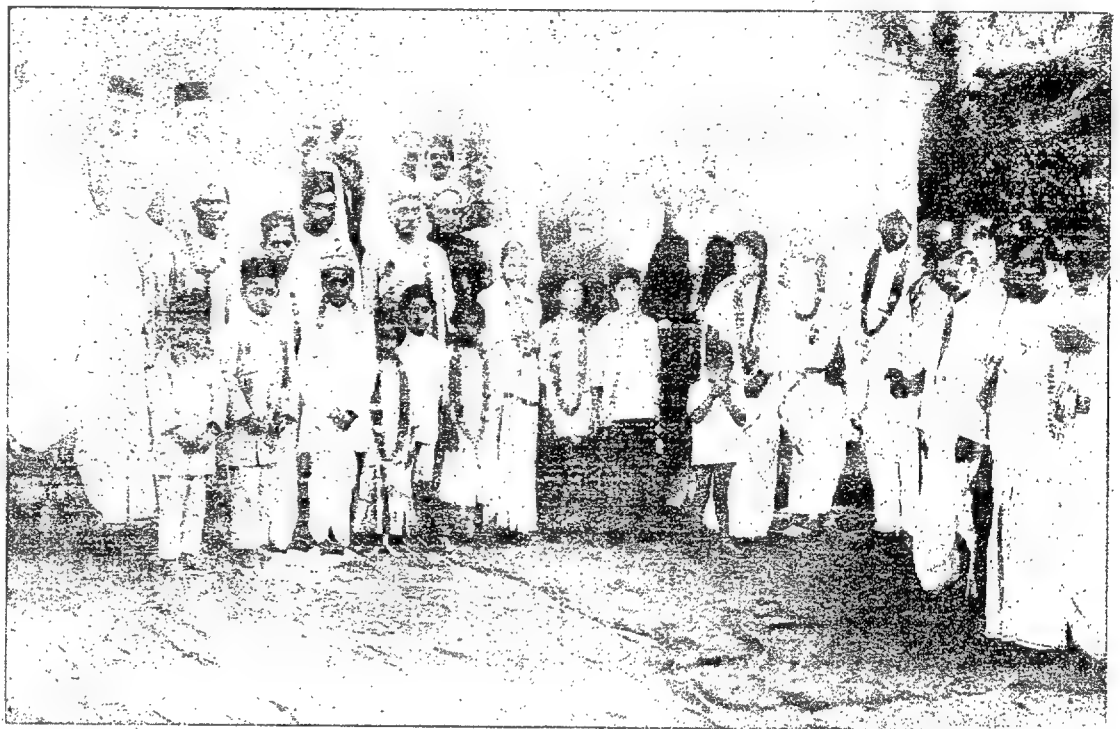
చీనాను ప్రాయుజరలను బంపుచున్నారనుగానిలేదని గాని చెప్ప నిరాకరించిరి. పేకిగారు మెల్బోర్న్ లో శేపివిషయమును ఫెడరలు చుంట్రింగుమువారు చర్చించెదరటం.

లండన్, జనవరి 25:—న్యూజిలండుగాని ఆఫ్ఘ్నియాగాని చీనాకు సేనలను బంపుటను అభ్యయమునీయలేదని టెలియుచున్నది.

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము

హాకిమునగరపు కుటుంబాన మహాశ్వన సంస్కర్షణమున డ॥ ఆచంట లక్ష్మీనతిగారు ప్రసంగించుట (వె. ఫో. బి)

హాకిమునగరమునకు మదరాసుశాసనసభ్యులును, బెజవాడ మునిసిపలు సంఘాధ్యక్షులును ఆగ్రా అయ్య దేవర కాళేశ్వరరావుగారు పునాదిరాయిని గత భానువారమునాడు ప్రతిష్ఠించిరి. దేశీయవైద్యులనేకులు విచ్చేసిరి. (వె. ఫో. బి)

చికియంగు పరాజయము గాంచలేదనుట

స్వాంగుపే, జనవరి 25:—నాక్ చాక్ స్వాంగు గారు చికియంగులో ఓడిపోయినట్లుమాట అసత్య మనుచున్నారు. అట్టి అసత్యపునాదులు నిట్టకపుట్టించుచున్నారు.

స్వాంగుపేలో దక్షిణభాగమునున్న రోడ్లన్నియు తీగలతోను, విషపూరితములగు కంచెలతోను ఏర్పాటు జేయబడినవి పరపిడనము లేకుండ.

వాకాదర్శ సైనికులు చీనాకు బయలుదేరిరి. పోర్టు మత్తునుండి ఈవారములోపుగ ఇంగ్లండులోనున్న సైనికులందరును బయలుదేరుటకు సిద్ధముగ నుందురట.

సమాధానము

లెఫ్టినెంట్ జనరలు సర్ చార్లస్ హ్యారింగ్టన్ గారిని చీనాకు సేనాధిపతిగ బంపెదరచ్చుమాట జోర్జిగ నిరాధారమైనది. అట్లు నియమించిరన్న యధృత మేర్పడిన దన్నమాట కాని అట్టిపరిస్థితు లేర్పడలేదు. ఉండునని ఎవరును అనుకొనలేదు. చీనాస్టేషనులోనున్న సిబ్బందికిసహాయార్థము రోయము విమానములు రెండు వచ్చినవి.

ఆఫ్ఘ్నియా చర్య దీసికొనదు

మెల్బోర్న్, జనవరి 25:—చీనావిషయమై ఫెడరలు చుంట్రింగుమువారు చర్చించిరి. ప్రస్తుతవైట్టిర్యముదీసికొనుటకు అవసరము లేదనిరి.

జపాను వైఖరి

టోక్యో, జనవరి 25:—చీనాలో పూర్తిగా బ్రిటిషు విధానమును జపానుప్రభుత్వమువారు అవలంబించలేకున్నను ఆంగ్లో

జపానుపై త్రి చెడలేదని జపానువిదేశాంగమంత్రిదెలియజేసెను. క్యాంటను వైద్యములలో భోజిషివిజము కన్పించలే దనిరి. జపానుపట్ల స్నేహముగనే యున్నారు. చీనా విషయమై అందరును కలిసిపనిచేయుటకు మార్గమువరయుచున్నార మనిరి. కాని అందరిచేశయములు ఒకటిగాకుండుటచే సహకారములభించుట కష్టముగ నున్నది.

మల్లేగారి సూచనలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 25:—అభయములనుగూర్చి చెన్నుగారికి స్పష్టముగమల్లేగారు తెలియజేసెదరు. ఒక్కహాంకోవిషయముననే మల్లేగారు చర్చించుకొనుచున్నారనుటతప్పు. నెలకైతము లండనులోఁబర్చించిన వ్యవహారములనే బ్రిటిషు ప్రకటనమును నాథించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిషు నిర్మాణవిధానము ఫలోప్యూతగాంనుట కవకాశమున్నదనుచున్నారు. చీనాలో బ్రిటిషుసేనలు పంపుటపమునుపే ట్రిబును చేయవలదు కొన్న నిర్మాణకార్యక్రమమును చీనాలో అధికారులకు కొద్ది రోజులలో తెలియజేసెదరటం. ఈ యధికారులు ఆంగ్లోచీనా సంబంధములు కుదురకుండజేయవలెననిగాని తృప్తికరమగుఫలితము కుదురవనుకొనుటకు అవకాశములేదు. ప్రాంతబడి అమలులోలేని ఒడంబడికలను సవరణజేయు టవసరమనిమేముగ్రహించితిమి. రాష్ట్రీయహక్కులనుగూడ మరలుకొనవలెననుచున్నారమని సారించుట ఇన్నిసార్లు చేసాని తెలియజేసెను.

వైమానికపనిముట్లను గొంపువువిమానమును చీనాకేనుటకు తరువు జేసిరి.

చీనాలో సహాయముకావలెనని ట్రిబునుకోరిలేదని దెలియజేసిరి తాత్కాలికముగ పనిచేయుచున్న కామన్వెల్తు ప్రధానామాత్యుడు.

మదరాసు వార్తలు

మొలార్ పూరు సంగీతసభ: శ్రీమతి సి. సరస్వతి బాయిగారు ఆదివారం 30 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గ. నడుపిది గోపాలనాయుడు బాలికాపాఠశాలయందు. రామదాసుచరిత్ర కాలక్షేపమును జరిపెదరు.

కల్లవస్తువుల యాటంకపరచు చట్టము: 1918 సం॥లో గావించబడిన యాచట్టమునందు చాలలోపములున్నవని ప్రభుత్వపరిశోధకుడు డెలఫుటచే దానిని సవరింపట కొకటిల్లు శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడి చిట్ట ప్రతి ప్రకటించిరి.

రాకపోకలు: సర్ అట్కిన్సనుగారు కలకత్తాకు, న్యూజర్సీకు కృష్ణకు, సి. కె. నాయుడుగారు సికిందరాబాదునకు, మహమ్మదు హుస్సేనుగారు హైదరాబాదునకు నిన్న రాత్రి పోయిరి.

పి. ఎల్. మూడుగారు శేషవయసు ముదరానువచ్చిరి.

గుంటూరు-గురజాల - మాచర్ల రైలు: గుంటూరునుండి గురజాలమీదుగ మాచర్లకు మీటరుగాజువై 80 1/2 మైళ్లు రైలువేయటమై రైల్వేలోర్లువారు అనుమతించిరి. మదరాసు రైల్వేకంపెనీవారు నిర్మించుదురు.

సీతారామాంధ్ర విద్యానిలయ ద్వితీయ

వార్షికోత్సవము - శౌర్యలత

క్షయ సం॥ ౪ మాఘ కు ౨ శుక్రవారమునాడు (౪-౨-౧౯౨౭) పుయ్యూరు జమీందారులకు శ్రీరాజావేంకటాద్రిప్రభువారు బహుదూరముగా ఆధిపత్యమున జరుగెను.

ఆదిగవూడి వేంకటరామచౌదరి

యువజనసభ: తిరువల్లి క్లెజి జాతీయయువజన సమితివారి యాచమాన్యమున 29వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ. హిందూ హైస్కూలులో శ్రీధానందస్వామి హత్యనుగూర్చి పరామర్శసభ జరుగెను. సామెంకటాచలం చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. పి. భక్తచక్రవర్తి నాయుడు గా. హరిసర్వోత్తమ రావు పి. ఎన్. గోవిందరాజు మదల్యారుగార్లు మున్నగువారు పాల్గొనెదరు.

కాలండరులు: చిత్రారు ఆర్యవైశ్యసంఘము శ్రీ తిరుపతి తిరుమల వెంకటేశ రథసప్తమి కైంకర్యవిజయము 2 నంద్యాల శ్రీ కన్యాపరమేశ్వరీ ముద్రాక్షరకాల రి. బెజవాడ తిరుమల ఎల్. వి. ముబ్బరావుశర్మ కంపెనీవారి శివాజీ ఫౌన్టీన్స్ అను కాలండరులను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. మొదటివారియందు శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారి పటమును రెండవవారియందు ప్రాప్తేంద్రులపటమును మూడవవారియందు శివాజీమహారాజుపటమును కలవు.

* * *

రాజమహేంద్రవరమునుండి అయ్యుళ్ళెదిను యూనాని ఫార్మసీ ప్రాప్తేంద్రుల రాజవైద్యు కోలా అన్నలవరసిహదేవు గారు పంపిన కాలండరును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. దీని పై వారి పటముగూడ నున్నది. నెలకొకచేజీ కలదు.

ఆంధ్రా హెరల్డు: చెన్నపురి ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘమువారిచే యావత్రిక ప్రకటించబడుచున్నది. మూడునెలల కొకసారి వెలువడును. ఆంగ్లమునందును ఆంధ్రమునందునుగూడ వ్యాసములు ప్రకటించబడుచుండును. చందా విద్యార్థులకు సాలుకు ఒకరూపాయి. ఇతరులకు రెండురూపాయలు. డిశంబరు నెలలో మొదట వెలువడిన రెండవసంపుటయు మొదటిసంపుట కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. యుఖిల్రమున శేషోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి పటము కలదు. కడపట ప్రాశంబు సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారి పటము కలదు. ఇంగ్లీషుముఖము వరుసవడిన వ్యాసములు వెల్లులున్నవి. పటమునా రీతిల వ్రాయవలెను. "ఆంధ్రా హెరల్డు ఆఫీసు, 38 యాశ్వరదాసు లాల్ లా లేను, బ్రిష్టి కేను, మదరాసు."

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభను చెన్నపురి ఆంధ్రనాటకసభను రెండిరి వేర్వేరుయనునవి కొంతకాలమునుండి ప్రయత్నములు జరిగెను ఈ రెండుసభలు ఒకటిగఁగరిన భవన నిర్మాణమునకై పదివేలరూపాయలు విరాళమునగ శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజుగారు వాగ్దానముసరిరి.

నిన్నటిదినము సాయంకాలము చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ వారు ప్రాగ్నిసుజోసపువీధియందు తమ భవనమున సమావేశమై చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ, ఆంధ్రనాటకసభ రెండిరిచేర్చి చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ అనుకేరుతో క్రొత్తసభను స్థాపించవలయునని తీర్మానము గావించిరి. శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజుగారు వాగ్దానముసరిన విరాళమునకు కృతజ్ఞతా పూర్వకవందనము లర్పించబడెను. ఈవిషయమై ఆంధ్రనాటకసభవారితోను శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజుగారితోను, రెండు సభలకును అన్యత్తుడగు న్నాయురూర్తి యం. వెంకటసుబ్బారావుగారితోను రాయభారముల జరుపుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరుపబడెను.

శ్రీల సమావేశము: చక్షిణిండియా బ్రహ్మ సమాజము 82 వ వార్షికోత్సవము సంవర్షమున 97 అన్నాపిల్ల వీధి బ్రహ్మసమాజమందిరమున శుక్రవారము 28వ తేదీ సాయంకాలము 5 గ. శ్రీల సమావేశము జరుగును. టి. సదాశివయ్య రుగారి సతి అగ్యక్షతవహించును. అచట రుక్మిణమ్మగారు తెలుగున ఉపన్యసించెదరు. శ్రీలెల్లరు విచ్చేయవలసినదని చాముద్వలక్కుమ్మగారు ఆహ్వానించుచున్నారు.

విల్లివాకం హత్య కేసు

ఈకేసు పైదాశీట సబు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట మంగళవారమునాడు విచారణకు వచ్చెను.

విల్లివాకంపాటియను ముఖ్యరావు ముబ్బయ్యను ఆమె రి ఏండ్ల కుమార్తెను, వెంకటకృష్ణయ్య యను దివ్యజ్ఞాన సమాజ కుని హత్యగావించెనను నేరముపై పెంబియము పోలీసువారు చార్జి జేసిరి. రెండవ ముద్దాయి నారాయణరావు యందుకు సహాయము జేసెనని కేరమాగోపించబడెను.

కేసు మరలనిన్న విచారించబడినపుడు కొందరు సాక్షులు విచారించబడిరి. ఇప్పటికి ౬0 మంది ప్రాసిక్యూషను సాక్షుల నామములు దాఖలు జేసిరి. ఇంక నెక్కువ జేయుదురు.

ఈకేసు ముగియవరకు అనుదినము విచారించునని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి.

మదరాస్ హిందూ శ్రీ సమాజము:

ఎక్కువ గంభీరమైన పిల్లలో నున్న భక్తిమార్గసభా కాలమును కీర్తి కేసులైన శ్రీ శ్రీధానంద స్వామిలవారి యత్నంత విచారకర మగునట్టిన్ని, అనుకొనరానియట్టిన్ని దేశోపయోగ మగునట్టిన్ని ఈ మదరాస్ నందు హిందూ శ్రీ సమాజ స్థాపక కారణమైనట్టి పవిత్రజీవనము ముగిసినందులకు 1927 సం॥ జనవరి ౨౭-వ తేదీ సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు సమాజమువారు కూడుకొని ఒక సభ భక్తితో జరుప నున్నారు గనుక తత్సమయమునకు శ్రీపురుషులందరు రా బ్రార్థించబడుచున్నారని యందుమూలముగా విశద పరుప బడుచున్నది.

మిస్సెస్. ఎన్. ఆర్వారు కెట్టి, సమాజం నెక్రటరీ.

హిందూ శ్రీ లక్ష్మీవిలాససభ

ఈసభ వార్షికోత్సవము తిరువల్లి క్లెజి హిందూ హైస్కూలునందు ఆదివారము 28 వ తేదీ 5 గ. జరిగెను. హాలులో సలమలకుండ శ్రీమైలువచ్చిరి. సంస్కృతమున ఉపన్యాసము, సంగీతము, కోలాటము, అధ్యక్షురాలు వ్రాసిన "రొజా మాణి" అను నాటకమునందలి కొన్నిరంగముల ప్రదర్శనము, జరిగినవి.

అధ్యక్షురాలు మాతృశ్రీ ఎం. లక్ష్మమ్మగారు వ్రాసిన హైస్కూలు వసరాపాటలు కోలాటమునందు పాడిరి.

కార్యదర్శిని శ్రీమతి సి. పట్టమ్మగారు 1925 సం॥ నిజేదిక జనివినవిన శ్రీమతి తాతా ప్లమ్మగారు గౌరవ సభ్యురాలుగ నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షురాలు సభ కొనర్చిననేపకు కార్యదర్శిని కృతజ్ఞతచెలిపెను. అధ్యక్షురాలు సభ్యురాండ్రును మునుపరు మహారాణిగారి సహాయమునకు కృతజ్ఞత చెలిపెను.

మంగళము పాడి ఫలములు పంపుటతో సభముగి నెను.

శారదానికేతమునకు గ్రాంటులు

చెన్నపురి శాసనసభ డిప్టీ సెసిడెంటు డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు రుపపాదించబడిన తీర్మానము:

"చక్షిణిహిందూస్థానమునందలి శ్రీలకు గుంటూరులోనున్న శారదానికేతన మొక్కటియే భోజనములను బసలను యేర్పాటుచేసి విద్యనేర్చునట్టి విద్యాలయై యున్నదిగాన నీవిద్యాలయకు స్థానిక సంఘముల (లోకలుబోర్డు)వారు తమ కుచితమని తోచిన విరాళముల నొనగుటకు దొరతనమువారు స్వాతంత్ర్యము నొనంగవలెనని యీశాసనసభ వారు సూచించుచున్నారు."

ఆనుతీర్మానమును రానున్న చెన్నపురిశాసనసభలో నేనుపపాదించగోరవను." అని చెన్నపురి శాసనసభ డిప్యూటీ సెసిడెంటు డాక్టరు ఎస్. ముత్తులక్ష్మమ్మగారు యీనెల 27 వ తేదీని చెన్నపురి శాసనసభ కార్యదర్శికి వ్రాసిరి.

సత్యమూర్తిగారికి స్వాగతము సంవర్షమున కేసు చేయబడుట

పుదుచ్చేరి, జనవరి. 25:—పుదుచ్చేరి ప్రజామహాసభ డిసంబరు నెలలో జరిగినప్పుడు పుదుచ్చేరి వాస్తవ్యులగు ఎ. యస్. నాగరత్నంఅయ్యరు సన్యాససంఘపు కార్యదర్శిగ నుండి సత్యమూర్తిగారికి స్వాగతమును వాక్యములుగల ఆర్చిలను నగరమునందంతయు కట్టించిరి. మునిసిపాలిటీవారి అనుమతి లేక ఆర్చిలు కట్టబడుటచే మునిసిపలు అధ్యక్షుడు నాగరత్నము ఆయ్యరుగారిపై కేసు తెచ్చెను. కాని మునిసిపలు సంఘసభ్యులు అధ్యక్షుని చర్యను ఆక్షేపించి కేసును అధ్యక్షుడు ఉపసంహరించుకొనవలయునని తీర్మానముగావించిరి. కేసు దాఖలుచేయబడిన పిమ్మట కేసును ఉపసంహరించుకొనుటకు మునిసిపలు సంఘమువారికి అధికారములేదని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించి కేసును జరుపవలయునని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు ఉత్తరు వ్రాసెరి. (ఆ. ప్రె.)

తంజావూరు జిల్లాబోర్డు అభ్యర్థుని ఎన్నిక

తంజావూరు, జనవరి 26:—తంజావూరు జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్ష పదవికి జస్టిసు పక్షము తరపున ఎ. టి. పన్నీరు నెల్లు ముగారు, స్వరాజ్యపక్షము తరపున సి. మరువనంసెల్లగారు పోటీ చేయుచున్నారు. పన్నీరు నెల్లుగారు అభ్యర్థిత్వ నియోజకము ఆక్రమమైనదని ఆక్షేపించుచు, ఎన్నిక జరుగకుండ ఇంజంక్షను ఉత్తరువు ఇవ్వవలయునని జిల్లా మునిసిపల్ కోర్టులో కేసు దాఖలు చేయబడెను గాని మునిసిపుగారు కేసును త్రోవైచిరి. అందుచే ఎన్నికలు జరిగెను. పన్నీరు నెల్లుగారికి 27 వోట్లు మరువనంసెల్లగారికి 10 వోట్లు వచ్చినవి. పన్నీరు నెల్లుగారు ఎన్నుకొబడిరి. ఈ ఎన్నిక ఆక్రమమైనదని కోర్టులో కేసు దాఖలు చేయబడునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లా కోర్టులో

రంగూ హైకోర్టు

ఫయిల్ O.S. 76/25 E.P. 6/26

వాది:—ప్రామ్ కేకే దాస్ పూనంచం

యె డి రి

ప్రతివాది:— సూర్యనారాయణదేగా మయిన ర యనందున గార్డయకో జిల్లాకోర్టు పాడే సమాప్తగా

ఈనెంబరు వాదిసాదించిన డిక్రీక్రింద నేట్ బుద్రిసారాయన సూర్యనారాయణగార్లు గుంటూరు కోర్టువారికి, కొల్లిపర రామకోటయ్య వగయిరాలు య్న 59968-12-0 లకు కా-1-కి య్న 1-4-0 చొప్పున వడ్డితో అగిరినప్పుడు యాన్వేలాగున వ్రాయించి యిచ్చిన 10-1-1921 తేదీగెరిజిద్దరి స్థిరపరాస్తి అప్పాధీనపు తాకట్టు పత్రమున 21-1-1927 తేదీన గుంటూరు జిల్లా కోర్టువద్ద బహిరంగముగా కొద్దవారు వేలము వేసెదరు.

జి. సత్యనారాయణ, వాది నెగనెన సి.గెనె

ఉక్కురక్షణబిల్లు- ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు

సెలెక్టు కమిటీకి బహుగించుటకు భారతశాసనసభ అంగీకరించుట

సెలెక్టు కమిటీవారు ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీని రిపోర్టు చేసెదరు

ఉపాధ్యక్షుని యొక్క 31 తేదీని జరుగును. నామినేషనులు 28 తేదీ వరకు చేయవచ్చును

నూతన ఢిల్లీ, జన 26:—నేడు భారతశాసనసభలో ఉక్కురక్షణబిల్లుపై చర్చజరుగునపుడు గిక్వాలాగారు ప్రేక్షకుడుగా ఆసీనులు కూర్చుండుట మార్చుండిరి.

(ఆ. ప్రె.)

నూతన ఢిల్లీ, జన 26:—నేటియుదయమున కొలది కార్యక్రమములతో సమావేశమైరిగాని వాణిజ్యసభ్యుడు ఉక్కురక్షణబిల్లును సెలెక్టు కమిటీ కరిగింపవలెనని తెచ్చిన తీర్మానముపై బిల్లుయొక్క సూక్రములనుగూర్చియు అందుముఖ్యముగా టారిఫుబోర్డు వారాదింపెడి ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సునుగూర్చియుచక్కనిచర్చజరిగెను. సభ మామూలుకంటె కొంచెము పలుగానుండెను.

లాబీనమోచారములు

నేటియుదయమున తెరిసిన లాబీనార్తలవలన నింతవరకు రెగాదాగానన్న ఉపాధ్యక్షునియొక్క 31 తేదీన జరుగవలయు 28 తేదీలోగా నామినేషనులు పంపవచ్చుననియు తెలియుచున్నది.

అధ్యక్షుడు పబ్లికు అక్కౌంటు కమిటీసభ్యుల చేరంగింపెను.

హౌస్ మెంబరు 1908 సం॥ సివిలు ప్రొసీజరుకోడ్ నుంకను సవరణజేయుట కొక బిల్లు నుపపాదించిరి.

ఉక్కురక్షణ బిల్లు

సర్ చార్లసుయిన్సుగారి ప్రతిపాదన

సర్ చార్లసుయిన్సుగారి ప్రతిపాదన, అర్. జయకర, లా లా లజపతిరాయి, జిన్నా, మ్యాన్యువల్ యామాబు, జి. సర్వోదయరావు, సర్ వాల్టరువిల్సన్ యం. రత్నస్వామి యన్. యం. జోషీ, సర్ చార్లసు ఇన్సు, లాంపు, జి. డి. బిల్లాగార్లు గల సెలెక్టు కమిటీ ఉక్కురక్షణబిల్లు వెరిగింపవలెననియు నుపపాదించుచు సర్ చార్లసుయిన్సుగారు ఆశువుగా 1 గంట పదినిమిషములు మాట్లాడిరి. వారుముగించినతోడనే సభ్యులందఱు నువ్వ ధ్యానములను గావించిరి. సర్ చార్లసుగారు మాట్లాడినంతసేపు టారిఫుబోర్డువారివాదములనే చెప్పుచు ఉక్కురక్షణ బిల్లు యొక్కను అవసరమనియు బ్రిటిష్ తర ఉక్కుపై ఆధికముగా పన్నులు విధించుటయు సవరణమనియు నొక్కిచెప్పుటకు కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములను చెప్పి రెక్కలను చూపించెను. మొట్ట మొదట ఉక్కురక్షణ గడచిన మూడు సంవత్సరముల యొక్క యెట్లు గ్రాంటు చేయబడినదో ఆచరిత్రను విన్నవించి యిట్లుచెప్పెను:—పరిశ్రమ ఒక్కభరము చేతులలో నుం నట్లయిన కొన్ని నష్టములున్నను మరియొక విధముగా నున్నట్లయిన కలుగు ఫలితములను పోల్చి చూచినట్లయిన నిదియే లాభకరముగా నుండును. ఈ పరిశ్రమకు రక్షణ నొసంగుట దుర్వ్యయముతో కూడుకొన్నది గాదు. కాని సరకులను కొనుపాని భారము స్వల్పమైనదికాదు. వానిభార మత్వధికమైనదని నేను చెప్పను. ఏలనన సరకులు ఎక్కుడుగానే అమ్ముడు పోవుచున్నవి. పోయిన మూడు సంవత్సరములలో నూటికి 80 వరకున అమ్ముక మెక్కుచైనది. ఉక్కు పరిశ్రమ కింకను పెట్ట బడి పెట్టి పెద్దపరిశ్రమగా చేయబడి యున్నది. హిందూదేశ మిదివరకే ముడియమును ప్రపంచములో కెల్లవారకగా తయారుచేసి యెరుకుతి చేయుచున్నది. ఇకమందు హిందూదేశమే ఉక్కు సగుమతిచేయుదేశము కావచ్చును. ఈ పని యిచ్చుటయెంతో చురుకుగాజరుగుచున్నది. టారిఫుబోర్డు వారు పరిశీలించియు యున్నారు.

తాతా కంపెనీ

ఇంగ్లాండునందు ఫరములు తిరిగి క్రొత్తపద్ధతులమీక నిర్మింపబడు చున్నవి. ఇంగ్లాండులో లాభము సొందుచున్నట్టి ఫరములు రెండేకలవు. ఓనితోవాల్చి చూచినట్లయిన హిందూదేశములో తాతా కంపెనీ టిఫ్ ఫిమిల బాగుగనున్నది. పోయిన మూడు సంవత్సరములకంటె ఇప్పుడు కంపెనీ టిఫ్ ఫిమిల క్రే యోభివృద్ధిసూచకముగ నున్నది. మరియు నిపుడు యున్న టెక్నికలనుబోధాధి లేని యొక అమెరికను నూతన పద్ధతిని తా

తా కంపెనీ వారలంబించ బోవుచున్నారు. తాతా కంపెనీ వారి ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి నేనిపుడు స్పష్టముగా నేమియు చెప్పజాలను. కాని 1924 ఆక్టోబరులో కంటె యిప్పుడు కంటె నీ టిఫ్ ఫిమిల బాగుగనున్నదని చెప్పుటలో నేను క్రొత్త రహస్యము నేమియు చెప్పట లేదు. టారిఫు బోర్డువారి రిపోర్టువలన సాంకేతికముగకూడ మిక్కిలి బాగుగనున్నదని చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేకనే యింత రకంపెనీలతో పోటీచేసి లాభముసంపాదించవలెనను నుద్యోగముతో జంపదూర్చురచ్చు జెనరలు మేనేజరుగారు పనిజేసి నందులకు అభినందించుచున్నాము. 1924 సంవత్సరమున ఉక్కు సరక్షణశాసనము భారతశాసనసభవారా మోదించినప్పుడు అందిమిడియున్న సరక్షణవిధానమును వారంగీకరించినది చెప్పవలయును. మరలమూడవసంవత్సరములోనీ విధానమును వివనాదుట అంతయోగ్యముగానని హెచ్చరికచేలుచున్నాను.

టారిఫుబోర్డువారు విషయముల నన్నింటిని చక్కగ పరిశీలించి సిద్ధమౌతూనే ఉన్నారని తమనివేదించు తయారుచేయు న్నారు. పరిశ్రమల అభివృద్ధికివలన సరక్షణవిధానము నంగీకరించినను దానివల్ల సామాన్య ప్రజలకు ఎంతమాత్ర మిబ్బడికలు గగూడదని 8 సం॥ క్రిందట శాసనసభవారు స్పష్టముగ జెప్పిరి. అందుచేతనే 8 సం॥ బిల్లును బీవిషయమై మరల చర్చజరుగవలసి తీర్మానింపబడెను. శాసనసభవారి నిర్ణయము ననుసరించి తాతా కంపెనీవారు తమపరిశ్రమ నభివృద్ధిచేయుటకై యొక స్కీము ను తయారు చేసి యున్నారు. ఈ కారణములచే నింకను 7 సం॥ వ తేదీ వరకు సరక్షణవిధాన మమలనం దుండవలయునని టారిఫుబోర్డువారి హానిచ్చియున్నారు. ఈ 7 సంవత్సరములు తాతా స్కీముననుసరించి పనిజరిగిన 600 వేల టన్నులఉక్కు తయారు కాగలదు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారి సహాయము లేకనే యితర కంపెనీలవారితో సమానముగ పోటీచేయుటయు వీరికేర్పడును.

ఈ మధ్యకాలములో ధరలధికమగుటచే ప్రజల కిబ్బంది కలుగకూడదను ఉద్దేశ్యముతో టారిఫుబోర్డువారు సర్టిఫికేటు పొందిన యింగ్లీషు స్టీలు నీడేశమునకు దిగుమతిచేయువిషయమై సోకర్యములను కలుగజేయునపునని టారిఫుబోర్డువారు మరీ యొక మాదన గావించియుండిరి. బిల్లును త్వరితముగ చట్టముగ నుర్పవలెనని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యములేదు. బిల్లునందలి సరక్షణ విధానమును సభ్యులంగీకరించిన సెలెక్టు కమిటీయం దిశగవిషయములనుగూర్చి చర్చ జరుపవచ్చును.

బిల్లుపైచర్చ

బి. దాసుగారు ఇన్ని సుగారి నూతనల నాక్షేపించుచు యింపీరియలు (ప్రిఫరెన్సు) విధానమును ఖండించిరి. భారతదేశము సామ్రాజ్యమువలె యితరదేశములతో పాలు సమానముగ గౌరవించబడవలెకాలమును మానము. ఇంకీరియలు ప్రీఫరెన్సు విధానము ననుసరింప కూడదని చెప్పిరి.

గౌరవసభ్యుడు నిద్రపోవచ్చునా?

బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన గౌరవసభ్యుడు నిద్రపోవచ్చునా? అని శ్రీయుత ప్రకాశం గారనిరి.

గౌరవసభ్యుడు నిద్రించుచున్నట్లు కనబడలేదని అధ్యక్షుడు బదులుచెప్పెను.

పండిత మాలవ్యా

పండిత మాలవ్యాగారు బిల్లువిషయమై మాట్లాడుచు సరక్షణవిధానము నమలుగందుంచినందులకు సర్ చార్లసుయిన్సు గారినిభినందించిరి. కాని విదేశములనుండిఉక్కు-మతి చేయవలసిచ్చినప్పుడు చౌకగదారకు దేశములనుండిగాక యింగ్లాండు నుండియే ఉక్కును దిగుమతి చేయవలయునని చెప్పుటభ్యుక్తుగాదనిరి. సభవారు సరక్షణవిధానమును అంగీకరింపజరగాని ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు విధానమును అంగీకరింపజరగని స్పష్టముగ జెప్పిరి. సెలెక్టు కమిటీ నియమింపవలయునను ఉపపాదనమును ఆమోదించిన యింపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు విధానమును సభవారు అంగీకరించినట్లు పరిగణింపబడునాయని పండిత సెహ్రా గారు ప్రశ్నించిరి. ఈయుపపాదన మామోదించబడిన కేవలము సరక్షణవిధానమును మాత్రమే సభవారుంగీకరించినట్లునని ప్రభుత్వసభ్యుడు సమాధానముచెప్పెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, ప్రకాశం, పండిత మారదయ నాథ కంజ్రాగార్లు సరక్షణవిధానము నామోదించుచు యింపీరియల్ విధానమును ఖండించుచు మాట్లాడిరి.

సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామారుదాసుగారు సర్ చార్లసుగారి సభింపించుచు ఇంకను 7 సం॥ సరక్షణవిధాన మమలుగందుండిన భారతదేశపు ఉక్కుపరిశ్రమ చక్కగ అభివృద్ధి గాంగగలదని చెప్పిరి.

గిక్వాలాగారివిషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు ఆర్థిక విషయములను గాజకీయవిషయములను ముడిచెట్టు సరి కావడిరి.

గిక్వాలాగారి వాదమును ఖండించుచు ఆర్థిక గాజకీయ విషయములను విడిచియుట అసాధ్యమని లజపతిరాయిగారు చెప్పిరి.

సర్ వాల్టరు విల్సనుగారు బిల్లును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

జిన్నాగారు బిల్లును బలపరచుచు ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీలోగా సెలెక్టు కమిటీవారు తమనివేదించుచు అసూరుచేయవలెనని నూచించిరి.

జోషీగారు

జోషీగారు బిల్లునాక్షేపించుచు సరక్షణ విధానమునల్లి సామాన్య ప్రజలకు నష్టముకలుగనని చెప్పిరి. ప్రజలను పోషింప వలయుననిన ఆపరిశ్రమలను బాతీయ ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనపరచుకుంటే శ్రేష్టముగ మార్గమని జోషీగారు నూచించిరి. కాని యింగ్లాండును ప్రస్తుతము శాసనసభ్యులుగ నున్న వారామోదించరని చెప్పవచ్చుననిరి.

సర్ చార్లసుయిన్సుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సరక్షణవిధానము నామోదించి నందులకు సంతోషమును ప్రకటించిరి. ఇతర విషయములను గురించి సెలెక్టు కమిటీలో సభ్యులకు తృప్తికరమున విషయను మార్పులను గావించుకొనవచ్చునని వారుచెప్పిరి.

సెలెక్టు కమిటీకి బిల్లును పంపవలయునను ఉపపాదనము ఆమోదించబడెను. ఫిబ్రవరి 8 తేదీలోగా కమిటీవారి నివేదికము తయారు చేయవలెననిమాత్ర తీర్మానింపబడెను. సభఅంతటితో నాటికి నిలిపివేయబడెను.

అధికారకార్యక్రమము

జనవరి 27, 31 తేదీలందును ఫిబ్రవరి 2, 7, 9, 14, 16, 26 తేదీలందును అధికారకార్యక్రమము జరుగునని ప్రకటించబడెను.

రేపటిదినము శాసనసభలో ఆదాయపుపన్ను సవరణ బిల్లు సభ్యుల అభిప్రాయముకొరకై సర్దుకొలేటు చేయవలెనని సర్ విల్టరు సానూనుగా రుపపాదించెదరు.

నియోగిగ రి అభ్యర్థితవ్వము

జాతీయపక్షమువారి లెకచున కె. సి. నియోగిగారు పాధ్యక్షపదవికి పోటీచేయుదురని తెలియుచున్నది.

పబ్లికు అక్కౌంటు కమిటీ

నటికు, కాకు, అబ్బాత్ ముహేంచాదకీ, బి. దాసు, నియోగీ, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, సయ్యదు ముస్తాజా సాహెబ్, సి. యన్. రంగయ్యంగార్లు పబ్లికు అక్కౌంటు కమిటీసభ్యులుగ నిన్ను కొనబడిరి.

ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీ కార్యక్రమము

చీట్లనువేయగా ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీన నీదిగువ తీర్మానములను వరుసగ ప్రతిపాదించవచ్చునని నిర్ణయించడమైనది.

పోస్టల్ రేట్లను తగ్గింపవలెనని హాజీ అబ్దుల్లాహురాక్ గారు రుపపాదించెదరు.

సార్వభౌమ యన్ హాజీగారు శత్రుంజయపర్వత తగాదానుగూర్చి గాని బ్యాంకింగ్ సోకర్యములనుగూర్చి విచారింపటకు భారతీయుని అధ్యక్షతతో భారతీయులే చాలవలసి గల కమిటీని నియమింపవలెననిగాని యుపపాదించెదరు.

అమరనాథ దత్తుగారు అ సెల్జీ పూర్వసభ్యులకు అయుధానము పత్రింపకుండ చేయవలెనని నూచించెదరు.

పిమ్మట ద్వారకాప్రసాదు మిశ్రగారి రెండుతీర్మానము లుగలవు. ఒకటి సింగపూరు నౌకాశ్రమమును హిందూదేశపు ద్రవ్యము నుపయోగింపగూడదని 1925 లో జరిగిన ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సునందు బర్మానుమహారాజుగారు హిందూదేశమునకు సరియైన ప్రతినిధి కాదనియు నిక ముందునుండియు నానాజాతి సమతికిగాని ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సుగాని రెండుకేంద్రశాసనసభలను న్నుకొనిన సభ్యులనుండి ఒకరు నియమింపబడవలెననియు ననునది రెండవ తీర్మానము

స్థానాటరీ కమిషను అవసరములేదని సి. యన్. రంగయ్యంగారు రుపపాదించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

నేటి కార్యక్రమము

అధ్యక్షవర్గము

శ్రీనివాస అయ్యంగారుకూడ అంగీకరింతురా?

శ్రీశ్రీ, జనవరి 27;— అధ్యక్షుని యెన్నికకొరకై యింతవరకు నిలిపివేయబడిన ప్రశ్నోత్తరములే నేటి భారత శాసనసభ యందు ముఖ్యవిషయములు. ఉపాధ్యక్షపదవికి సర్ అబ్దుల్ కయాం గారుకూడ ఒక అభ్యర్థియని లాబీవార్తలు తెలుపుచున్నవి. రత్న స్వామిగారి పేరుకూడ చెప్పుచున్నారు. అధ్యక్షవర్గములో జిన్నా, జయకరు, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, సర్ వాల్మీకి విల్సన్ గార్ల పేర్లుండును. కాని శ్రీనివాస అయ్యంగారు అంగీకరింతురో లేదో చెప్పజాలము. ఉపాధ్యక్షుని యెన్నికజరిగిన గాని కడపటి నిర్ణయంబుగను.

తంజావూరు జిల్లా బోర్డు రైల్వేనుగూర్చిన ప్రశ్నలు

తంజావూరు జిల్లా బోర్డు రైల్వేవారికిని రైల్వేబోర్డు వారికిని జరుగుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరములనుగూర్చి సి. దొరస్వామి అయ్యంగారి పేరనున్న ప్రశ్నలు వారు లేకన్ననునేడు అసెంబ్లీలో అడుగబడెను.

(ఎ) జిల్లాబోర్డు రైల్వేనుగూర్చి తంజావూరు జిల్లా బోర్డువారికిని పార్లమెంటువారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములేవో ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా? (బి) ఆయుత్తర ప్రత్యుత్తరములనుగూర్చిన ప్రభుత్వ మాదనలపై అసెంబ్లీలో ఎప్పుడు చర్చించవచ్చునో ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా? (సి) తంజావూరు జిల్లాబోర్డువారు రైల్వేలపై ఎంతవెట్టుబడిపెట్టికదియు రైల్వేస్టేషన్లుగా ఎంతవనూలు జేసినదియు తెలియజేసెదరా?

పార్లమెంటుగారు ఎ. బి. లక్ష్మణజనాబు చెప్పిరి:—రైల్వే బోర్డువారు రైల్వేను ప్రభుత్వమువారికి చెప్పబట్టె! కొన్నివరకు లినిక నొకనూననను గావించిరి. ఈనూనన 81 కేదీనరకుండును. జిల్లాబోర్డువారు దానినంగీ రింతుకో లేదో తెలియదు. అంగీకరించినట్లుయన నీవిషయమును సాధ్యమైనంత త్వరలో రైల్వేస్టాండింగు ఛైవాన్సు కమిటీ యెదుట నుంపవలెననినాను. (సి) 1925-26 వరకు రైల్వేలొకపెట్టుబడి 68 లక్షలు. రైల్వే స్టేషన్లుగా సెంతవనూలు చేసిరో తెలియదు.

(అ. ప్రె. స్పెషలు)

రాయలుకమిషను రాక

భారతశాసనసభలో నేను మాన్వి సుహృదు యాకూబుగారు యిట్లు ప్రశ్నించిరి:—

ప్ర:—ఇండియా ప్రభుత్వవ్యవస్థను సవరింప రాయలు కమిషను 1929-30 లోపుగ నియమింపబడుట నిజమేనా? ఆసంఘమునందు లభ్యతరాయిగారు సభ్యులుగ నుందురా?

సర్ అలగూండరు మడ్డిమనుగారు, యీ విషయములు రెండును ప్లేసు సెక్రటరీగారి స్వాధీనము నందున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారికేమియు తెలియవని జెప్పిరి. (వినుచు వినుచు అలికేకలు, నవ్వు)

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితుల బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణాశ్రమిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యవే.పి. గారు ప్రకటనైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనార్యాదీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. మనూరు 160 మంది పూర్వకపుట ప్రయోగములు లుదాహరింపబడినవి. వైచి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జదువవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంతమమున్న తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 360 పుటలు.

రెండు సంపుటములు పోస్టేజికాక రు 1-4-0 రెండు కలసిన వైండు 1-8-0 ఆంధ్రవశరూపకము, నాటకాదుల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

3170 ఇన్స్టి నుసెట, రాజమండ్రి.

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు రాజీనామా ఇచ్చుట

క్రొత్త మంత్రులు నియమింపబడుట

గజెటు ప్రకటనము

కలకత్తా, జనవరి 26:— నేటిదినము సాయంత్రముల బెంగాలు మంత్రుల నియామకము గజెటుచేయబడినది. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు మంత్రివరమికి రాజీనామా ఇచ్చిరనియు, ప్రజాయత్త శాఖలను పరిపాలించుటకై బి. చక్రవర్తి, ఎ. గజనవిగార్లు గవర్నరుగారిచే మంత్రులుగ నియమింపబడిరని గజెటు ప్రకటన గావించబడెను.

చక్రవర్తి గజనవిగార్లు నేటిదినము మధ్యాహ్నము ఛార్జి ఘట్టుకొనిరి.

చక్రవర్తిగారు ఎక్స్లెజ, విజ్ఞ, వైద్య, ఆరోగ్యశాఖలను పరిపాలించెదరనియు, గజనవిగారు స్థానికస్వపరిపాలన శాఖ, వ్యవసాయ పారిశ్రామిక శాఖలను పరిపాలించెదరనియు తెలియుచున్నది.

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి ప్రకటన

సర్ అబ్దుల్ రహీంగా రీక్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

బి. చక్రవర్తి, సర్ పి. డి.మి త్తరుగార్లు మరొకొంతవంది హిందువులు కలసి నేను మంత్రుల మేర్పరప పిలువేని విధమున పనిచేసియున్నారు. సుహృద్దీయులయందు విశ్వాసము వ్యక్తి తమ హక్కులను తాము సంరక్షించుకొను శక్తి మహమ్మదీయులకు కలిగిన దేకము అభివృద్ధి చెందగలవను నమ్మకముతో నేను గావించిన ప్రయత్నముల కన్నిటికిని హిందూసంఘము నాయకులు అపార్థములను కలిగించి తీవ్రము అంకోశము జరుపుచుండిరి. వంగరాష్ట్ర శాసనసభయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులలో 9 మంది తప్ప మిగిలిన వారందరు నీ నాయకత్వమును అంగీకరించెదరని నేను టిట్టను ప్రభువుగారికి తెలిపియుంటిని. ఏలయిన మహమ్మదీయ శాసనసభ్యులలో పలువురు ఎన్నికలయందు నా అభిప్రాయములనే ప్రకటించి పోటీచేసి గెలుపొందిరి. సర్ పి.సి. మి త్తరుగారి సలహా ననుసరించి బి. చక్రవర్తి గారు నాతో కలిసి మంత్రులనుండ నంగీకరింపలేదు. ఈ కారణముచే పలుకుబడి గల హిందునాయకుడు దొరకులు దుర్బలమయ్యెను. శాసనసభయందలి మహమ్మదీయసభ్యులలో ఆధిక సంఖ్యాకులు నా నాయకత్వమును అంగీకరింపవారని టిట్టను ప్రభువుగారు నమ్ముచుండేనే వారు నన్ను ఆహ్వానించి మంత్రుల మేర్పరపకలయనని కోరిరి. కాని సభయందలి యథోచితసహకారవాదులు, మితవాదులు పలుకుబడి ప్రతిష్ఠగలవారని టిట్టను ప్రభువుగారు పొరపాటు పడిరని చెప్పవలెను. నేను కుట్రలకు అనకాత విచారనయన కాబోలు ఈరెండు పక్షములవారు మంత్రుల నియామకము విషయమై నాకు సహాయపడలేదు. టిట్టను ప్రభువుగారు శాసనసభయందలి వ్యక్తుల పలుకుబడి బలబలములను చక్కగ గుర్తెరిగి, నాకింకను మరికొంత కాలము ఆవకాశమిచ్చియుండిన నేను స్థిరముగ మంత్రుల మేర్పరపి యుండెడివాడను. ఇంతవరకు ప్రభువుగారు మంత్రుల మేర్పరప గావించిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలములగు నుండెను. నాకు వారు కొంత ఆవకాశము ఇచ్చియుండిన స్థిరముగ మంత్రులము తప్పక ఏర్పడియుండెడిది.

ప్రతికాభిప్రాయములు

నూతన మంత్రులముగరించి ఇంగ్లీషుమొను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—అనుకోన్నంత జరిగినది. యథోచితసహకారవాదులు, మితవాదులు కలసి మొత్తముగూడ 18 మంది హిందు సభ్యులు చక్రవర్తిగారికి అనుసరకులగు నుంగలరు. గజనవిగారి నాయకత్వమును అంగీకరించుచు మహమ్మదీయులు కొంత వంది యున్నారు. అంతేకాక సుప్రభువాద్దీగారు అతని మిత్రులు గజనవిగారికి తోడ్పడుచుండ గలరు. అందుచే నూతన మంత్రులము స్థిరముగ నిలిచియుండునని చెప్పవచ్చును.

ప్లేట్సుమొను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— నూతన శాసనసభయందు మంత్రుల మేర్పరప టిట్టను ప్రభువుగారు గావించిన మొదటిప్రయత్నము విఫలమైనది. హిందుసభ్యు డెవ్వరును సర్ అబ్దుల్ రహీంగారుతో కలిసి పనిచేయ నంగీకరింపనందున వారు రాజీనామాఇచ్చిరి. చక్రవర్తి, గజనవిగార్లు మంత్రులుగ నియమింపబడిరి.

జాతీయపక్షపు నాయకత్వము

బి. చక్రవర్తిగారు మంత్రుల నియమింపబడుటచే వంగరాష్ట్ర శాసనసభయందు, సర్ పి.సి. మి త్తరుగారు స్వరాజ్యే తరపక్షపు నాయకులుగ నుండెదరు.

చక్రవర్తిగారి స్థానమున జె.బి. నేనుగారు బారిష్టరు బెంగాలీ పత్రిక ప్రధానసంపాదకులుగ నియమింపబడెదరని ప్రీ ప్రెసు తంతివార్తల తెలియుచున్నది.

* * *

ఫార్వర్డు

చక్రవర్తిగారు అతనిమిత్రుడు శాసనసభయందలి అధికారసభ్యులపై ఆధారపడి యుండవలసినచో ఆ తప్పు వారిది కాదు. చక్రవర్తిగారు అధికారవర్గమువారి అనుచరుడు కాడు. బుర్రాకవివారే చక్రవర్తిగారి స్నేహమును ఆపేక్షించిరి. గవర్నరుగారిజ్ఞానము కుభము కలుగుగాకయని కోరుచున్నాము.

ప్లేట్సుమొను

త్వరలోనే మంత్రులజీతములపై వోట్లు పుచ్చుకొనవలసిన సమయము రాగలదు. రాజకీయవిభేదములకన్న వ్యక్తిత్వములే కడుముఖ్యమైనవని ఆసమయమున స్పష్టమగునని జోస్యము చెప్పుచున్నాము. ఇంతయు చూడ భారతీయులలో రాజకీయసాంప్రదాయము కొకను ఏర్పడలేదని ప్లాట్యూటరి కమిషను వారు గుర్తెంగలరు.

ఇంగ్లీషుమొను

నూతనమంత్రులముగరించు కుభము కోరుచున్నాము. వీరి పరిపాలనము రాష్ట్రమునకు లాభకరముగ నుండునని నమ్ముచున్నాము. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు మహమ్మదీయసభ్యులలో కేరళప్రఖ్యాతిగలవారగుటచే, టిట్టను ప్రభువు వారిని అహ్వానించుట తప్పకగాదు. ఈవిషయమై దురభిప్రాయము లేరనెడి నందులకు చింతిల్లుచున్నాము. (అ. ప్రె.)

టిట్టను ప్రభువుగారి గ్రహచారము

బాబు విషిమవంధపాలుగారు వైక్రికను ఇంగ్లీషుమొనుపత్రిక కిట్లు వ్రాసెను:—వంగరాష్ట్రమున మంత్రుల మేర్పరప టిట్టను ప్రభువుగారు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారితో ఆహ్వానించిరో తెలియకున్నది. మహమ్మదీయులలోకూడ సర్ రహీంగారికి చెప్పలేనంత పలుకుబడి లేదనువిషయము ప్రభువుగారికి తెలియకుండుట ఆశ్చర్యకరము. అనగా ప్రభువుగారి మిత్రులు వారికి నిజపరిశీతులను చక్కగ బోధపరచలేదని చెప్పవలసి యున్నది. బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు ననుసరించి టిట్టను ప్రభువుగారు బిరోధవిధానమునకు గడంగింపప్పుడు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు న్యాయశాఖాధికారిగను, కారాగృహముల అధికారిగను నుండి ప్రభువుగారికి అన్నివిధముల తోడ్పడిన విషయము స రాజ్యవత్సమునా చెన్నటికి మరువజాలరు. అందుచే రహీంగారి మంత్రులమును స్వరాజ్యవత్సమువారు ఎంతమాత్రము సహించరని చెప్పవచ్చును. అంతేకాక వంగరాష్ట్రమునందు ప్రస్తుతము తీవ్రముగ వ్యాపించియున్న సాంఘికసంఘర్షణమునకు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారే కారకులని రాష్ట్రమునందలి హిందువుల అభిప్రాయమై యున్నది. అందుచే శాసనసభయందలి ఏ హిందుసభ్యుడుకూడ సర్ రహీం. తో కలిసి పనిచేయ వెనుదీయును. టిట్టను ప్రభువుగారు ఇట్టివారిని మంత్రులగ నియమించి ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించిరి. ప్రభువుగారు చాకచక్యముతో ప్రవర్తించనందున ఇట్టి సందిగ్ధావస్థ ఏర్పడినది. (ప్రీ ప్రెసు)

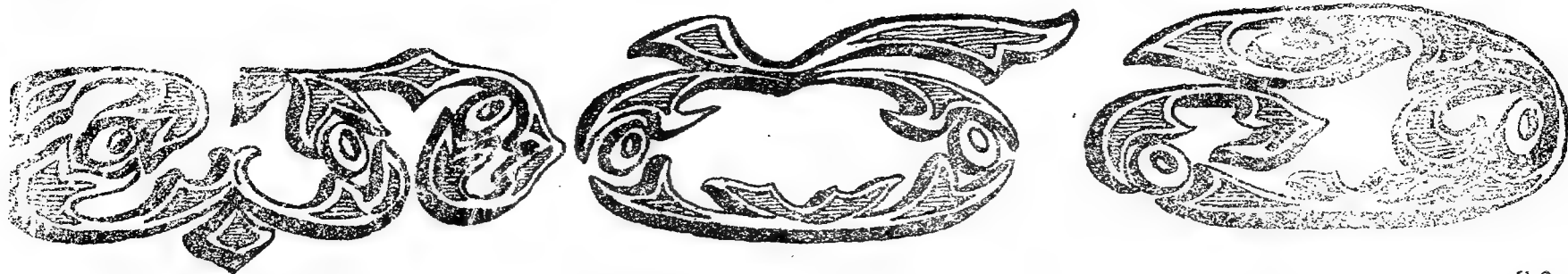
నో టీ సు గుంటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 6/1926

వాది:— రాంకుమారి వారాలాలు శరం

ప్రతివాది:— శ్రీ కెమక గోపికెమక శరం

లెఖనుబట్టి వాదిశరం ప్రతివాది శరంవీరార 633-12-9 ల్కు యీదావా తెచ్చిసంద:నది 1-2-27 తేదీకి వాయిదా పడినది. ప్రతివాదికి యేమయినా ఆక్షేపాలున్న యడల పై దినముకు 10 గంటలకు హాజరు అయి కోర్టువారికి మనవి చేసుకొనవలసినది. ఆలా చేయని యెడల దావా డిక్ర చేయబడును. సి. వి. రత్నము, 25-1-27 వీడగు.

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచు రింప బడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బంపుటకు పీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

పుష్కర మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

స్వవిషయము; ఆంధ్రము—నడకుదుటి పీఠరాజకవిగారు; కవిద్యయము—వేంకటాచార్యులు; భారతవిరుడు—జి. జాషువ గారు; దగ్గరబల్లి దుర్గము—పాశ్చాత్యము [న.శే.]—తేనుమల్ల అచ్యుతరావుగారు; శ్రీరాముడు—నీత నడవికంపుట ధర్మమా?—మోచెర్ల రామకృష్ణయ్యగారు; కళాప్రపంచము—కవికొండల వెంకట రావు గారు; బాల! యీలీల దుఃఖంపబనియదే!—చల్లా లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రిగారు; కావ్యాలంకార చూడమణి - విన్నకోట పెద్దన—దూసి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు; విషమసమస్య—దూపాటి కొండమాచార్యులుగారు; శ్రీనాథ కవిరాజీయము[న.శే.]—కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు; నాగడ్డము - పరశురామకవిగారు—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; విష్ణునాయుపురాణములు — కీ. శే. కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావుగారు; ఆశీర్వాదము—మిత్రద్వయము; శాంత—ఆ. భాస్కరమ్మగారు; వనంశకోకిలము — ఆనంతశంకరుల రామలింగస్వామి గారు; ఆనందకందము [న.శే.]—క్రొత్తపల్లి సూర్య రావుగారు; తరువు-దహనము—పల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులు గారు;

నాగరాజు—అడవి బాపిరాజుగారు; నారాయణ స్తవము—వాల్మీకి శ్రీరంగనాయకమ్మ గారు; చంద్రిక—శతావధాని కేలూరి శివరామ శాస్త్రి గారు; రాధికాక్రియలేఖ — సోమంశ్ బానుచేకరావుగారు; ఆంబిళ్లనుల్లము—కె. రంగాచార్యులుగారు; కట్టని మనోనిర్మలము—బల్లారి కృష్ణప్ప గారు, బుద్ధగయ — కె. నరసింహాచార్యులుగారు; శ్రీవేంకటేశ్వర స్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; గోలకొండ కుతుబ్ సాహి వంశము — మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; నీతి పదములు (౧)—; కుర్రశ్—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు; కొన్ని పరిరకములు — గోపేటి జోగిరాజుగారు; శ్రద్ధానందస్వామి నిర్యాణము—దుర్గమహంతి చిన్నయ్యశర్మగారు; సంక్రాంతి—తాట్రపులపల్లి రామమూర్తిగారు; విరహాణి—పువ్వాడ శేషగిరిరావు, చోడవరపు జానకిరామయ్యగారు; మోహము-ప్రేమ—పప్పు మల్లిశాస్థనరావు గారు; మాతృవందనము — శ్రీశేషాద్రిరమణశర్మ; ఏయరా! తెడ్డేయరా—చిలుకూరు నారాయణరావుగారు; గ్రంథస్వీకారము—నావలపు—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్యగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రినర్ణ చిత్రములు:—విహికోద్యానము-జీవితకుసుమము, స్నానానంతరము, “చిట్టిని తొట్లలోఉంచి జోకొట్టినస్తాబాబూ!”
ఏకవర్ణచిత్రములు:—శ్రీమూక, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, కీ. శే. శ్రద్ధానందస్వామిగారు, గాంధీమహాత్ముడు; సర్ పి. యస్. శివస్వామయ్యగారు, టి. ఆర్. పూకొగారు, పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు; కృష్ణ వ జాతీయ మహాసభామంటప చిత్రములు ౪; మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద బహద్దరుగారు, సి. వి. యస్. నరసింహరాజుగారు, డాక్టరు పార్వతీబాయిగారు, డాక్టరు ముత్తలత్తమ్మ గారు; రామస్వామిదేవాలయము - తంజావూరు; ఆంధ్రబాలిక; ఉడిపి చిత్రములు ౫; మైసూరు చిత్రములు ౧౫; గరుడవిగ్రహము, తిరువాంకూరు మహారాజాగారు; కృష్ణానది-భరద్వాజశ్రమము ౨ చిత్రములు; ఇతరచిత్రములును.
ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ‘ఏ’ ప్రకారము రూ. 0-3-0 లు రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లభిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ మణియార్డు పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సామ్మ ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటా	డిటా $\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 11	డిటా	$\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా $\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 6	డిటా	$\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 8
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా 1 పుటకు ,, 25		
డిటా	డిటా $\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 13		
డిటా	డిటా $\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 7		

రిడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

చన్నపురి కార్యరేషను

ప్రభుత్వపుట్టతరువు చట్టవిరుద్ధమున తీర్మానించుట

కమిషనరుగారిచర్యను సభ్యులారాక్షేపించుట

చెన్నపురి కార్యరేషను సభ నిన్నటిసాయంత్రము 5-45 గంటల ది. బి. గోపతి నారాయణసామిశ్రేణిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై కార్యరేషను స్పెషల్ సర్క్యూలర్ అధికారమునుబట్టి ప్రభుత్వమువారు తమకానిటరీ ఇంజనీయరును నియమించుచు గావించిన ప్రభుత్వపుట్టతరువును గూర్చి తీవ్రమైన చర్చగావించి తుదకేకగ్రహముగ ప్రభుత్వమువారి తీర్మానపు చట్టవిరుద్ధమున తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నియమితుడగు ప్రత్యేకోద్యోగి కార్యరేషను స్పెషల్ సర్క్యూలర్ గూర్చి కొన్ని వివరములుగోరియుండగ కమిషనరుగారిచే తీర్మానమును సభ్యుల కెరిగింపక వారు కోరినవివరములను తెల్పినందులకై కొందరు సభ్యులు కమిషనరుగారిచర్యను తీవ్రముగ విమర్శించిరి. ముందు కొంతకార్యక్రమము జరిగినవిషయము చర్చింపబడెను.

అధ్యక్షులు సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారి ప్రశ్నకు సమాధానమొసంగుచు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు స్థాయిసంఖ్యను వారిపదముడెను గాని కొన్నివారములులేదని పేర్కొనిరి.

జి. ఎ. నరేశ్వరగారు మాట్లాడుచు ఆ ఉత్తరువు లెప్పుడందజేయబడెనో విచారించినది అధ్యక్షులుగోరిరి.

అధ్యక్షులు—ఆవిషయము ఉత్తరువునందే యుండగలదు.

సభ్యులు—ఆ ఉత్తరువును వెంటనే దెప్పించు.

అధ్యక్షులు—ఈలోక వేరొక యంతమును దేనినైన చర్చింపవచ్చును.

జి. సి. నరేశ్వరగారు—అట్లుగాదు. ఆ ప్రభుత్వ ఉత్తరువువిషయము చాలమున్నవైనది. ముందు దానివిషయము చర్చించబడవలెను.

అధ్యక్షులు—ప్రస్తుత మావిషయముపై చర్చ నిలుపుదలజేసి వేరొకవిషయము నాలోచించుమా?

ది. బి. ఓ. తణికాచలంశ్రేణిగారు—నలదు. ఆవిషయము మిగిల ప్రధానమైనది గాన ముందు దానిని విచారించుము.

మిమ్ముల అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుయొక్క నకలునుజదివి సభ్యులకు వినిపించిరి. ఆయుత్తరువునందు 1925 ఏప్రిల్ 22-న లేదీ వేయబడియుండెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు సభ్యులకు దక్షిణబడిన కార్యరేషను దీనిసమాచారము లేదని పేర్కొనిరి.

సామి వెంకటాచలంశ్రేణిగారు మాట్లాడుచు కానిటరీ ఇంజనీయరుగాని, మరియే ప్రత్యేకోద్యోగిగాని తాను ఫలానా దినుము ఉద్యోగమునందు ప్రవేశించి పనులను జూచెదమని కమిషనరుగారికి తెలియజేసిరా?

అధ్యక్షులు—కమిషనరుగారిని కొన్ని వివరములను తెలుపవలసినదిగో కోరిరేగాని ఉద్యోగమును స్వీకరింపలేదు. వారు కోరిన వివరములను కమిషనరుగారు రచించిరి.

సా. వెం. శ్రేణిగారు—నాకు కావలసినవిషయమును అదియే. కమిషనరుగారు సభ్యుల కేవిషయముగాని ఎరిగింపక సభ్యులయనుమతి కైకొనక ఇంజనీయరుగారు కోరిన వివరములను సంగ్రహించు మేనూజేపించుచున్నాము. కమిషనరుగారి విషయములలో తనయధికారమునకుమించి ప్రవర్తించిరి. ఈసమాచారమును తెలుపుటయుందుగ సభ్యులసమ్మతిని గైకొని యుండవలసినది.

ది. బి. ఓ. తణికాచలం శ్రేణిగారు—ప్రభుత్వమువారి చర్య ముగిసిపట్టమునకు విరుద్ధమును, నిరంకుశ నడనయ్యి బట్టిరి. డ్రైనేజీసర్క్యూలరు తనిఖీజేయుటకు, వాని అధికారము చూపించుటకు తాత్కాలిక ఏర్పాటుగ నీ ఇంజనీయరును నియమించుచున్నామనిరి. చట్టముననుసరించి తనిఖీజేయుట కట్టి ఉద్యోగికి అధికారముగలదగుట వానికై అధికారమునుబోందుట లేదు. అందు ప్రభుత్వమువారు తమ సలేని యధికారమును తన్నిపెట్టుకొని ఆయుత్తరువును గావించియుండిరి. మరొకసంఖ్య వైదియను నానానాయును సభ్యులుగాని, అంబుజాడ్యములు వ్యాపించునపుడుమాత్రమే ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక ఉద్యోగిని నియమింపవచ్చును. కావున కార్యరేషనువారు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువును కట్టవడియుండవలసి పట్టిరి.

తీర్మానము

“సన.బరు 9-వ లేదీ ప్రభుత్వమువారు కార్యరేషను స్పెషల్ సర్క్యూలర్ అధికారము వహించవలసినదిగో కానిటరీ ఇంజనీయరును నియమించుచు గావించిన ఉత్తరువు చట్టవిరుద్ధమును, అధికారములేక గావించబడినదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడవలెననియు, కార్యరేషనువారి తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారి సమాధానమునకై ఎదురుజూచుచున్నారనియు ఈ లోపల ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్యోగి కార్యరేషను స్పెషల్ సర్క్యూలర్ అధికారమువహించి ఉద్యోగము స్వీకరింపరాదనియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారనియు తీర్మానమును ది. బి. తణికాచలంశ్రేణిగారు పాఠించిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు—ది. బి. తణికాచలంశ్రేణిగారి తీర్మానమును బహుమతము సభకు సంబంధించిన విషయములందు సరియగు వివరములు త్వరలో లభించుట లేదనియు, కావున రివ్యూకోద్యోగములను, అధ్యక్షులుగూడ సభ్యులకుంపై విమర్శించుననియు, వివాదాస్పదములగువిషయము లెట్లు ఆసంద్యమున చర్చింపబడుటకు సభ్యులగోరబడుచున్నారనియు, బట్టిరి. ఈవిషయములలో చాల మాత్సర్యమునువిచారించి గావించబడవలసియున్నది. ప్రత్యేకోద్యోగి ఎప్పుడు నియమింపబడెను? ఆరడెనను? నియమించినవారెవరు? సభ్యులకుండెడి హక్కులను కమిషనరుగారు తమకేకలకు జేసికొనినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సంగతి ఉద్యోగిని మేము నియమింపజేయుటలేదు. సభ్యుల కిష్టములవారినీ నియమింపజేయలేదు. కమిషనరుగారు రాయద్యోగితో సంబంధముగ లుగజేసి ని వారికి వివరములందును తెలుపవలెను? ఎవరిఆసతిపై ఆపని గావించి? వినిశి సమాధానము లేదు!

అధ్యక్షులు—ఉద్యోగ మెవరుగాని ఒసంగియుండలేదు. పుచ్చకొనెనలేదు. మామూలురీతిగ కమిషనరుగారు వారికి అడిగినసమాచారమును దెలిపియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు—“మామూలుపద్ధతిగ” అనుమొత్తవిషయములే ఈవిషయము నుంచివేయజాలరు. కమిషనరుగారి ఉద్యోగివిషయమై అధ్యక్షులకు మిగుగాని, స్థాయిసంఖ్యనుకుగాని, సభ్యులకుగాని, ఏల తెలుపలేదో కారణము తెలుప గోరుచున్నాను. సన.బరు 9 వ లేదీని ఈ ఉత్తరువు గావించబడినది. అదేనెల 23-వ లేదీ “కార్యరేషనువారి అధికారి బాగుగ లేదనియు అందుచే మొత్తముతమ ఒసంగలేదు”నియు, ను. 2 లక్షలనుమాత్రమే యొసంగదమనియు దెల్పిరి. సన.బరు 9-వ లేదీయందు ప్రజాస్వామ్యసూత్రములందు ఓనమాలు ఎరుగకపోయినను ప్రజాస్వామ్యసూత్రముల నెరుంగదుమని ప్రగల్భములబట్టి పాతముంత్రివర్గము ఆదినమునర కధికారముండుండెను. నూతన మంత్రివర్గమును ఈవిషయములలో పురాతనమంత్రిల అనుగులలోనే నడచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి దెవరింపులకు సభ్యులు ఫీజిజెండుమని తెలుపవలెను. సభవారిని శిశువులవలె మందలించుటకగదని తెలియజేయవలెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు తమ వ్యవహారములందు తాము లోపములేక సంపూర్ణతయొన్నారా? కావున సభ్యులందరును సభయొక్క గౌరవము నాలోచించి ఈతీర్మానమును బలపరుతురని కోరెను” అనిపట్టిరి.

జి. ఏ. నరేశ్వరగారు—కానిటరీ ఇంజనీయరు కమిషనరుగారికి వ్రాసిన ఉత్తరము సభలో చదువబడవలెను.

అధ్యక్షులు—ఆ ఉత్తరము తెప్పించు.

సత్యమూర్తిగారు—ఆ ఉత్తర మెచ్చటనున్నది?

జి. ఏ. నరేశ్వరగారు—ఆ యుత్తరము అధ్యక్షులకు మిగు వ్రాయబడియుండలేదు. కమిషనరుగారైనను మిగు తెలుపకనే ఇంజనీయరుగారికి సమాధానము వ్రాసియంపెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు—అధ్యక్షా! మీరాయుత్తరమును జూచుట కిదియే ప్రభుత్వముగదా?

అధ్యక్షులు—దేను.

వి. సత్యనారాయణగారు—మాట్లాడుచు తామి ఉత్తరము విషయమై విమర్శించియే ప్రభుత్వమునియు, ఈ ఉత్తరము అనేకవివరములను తెలుపగోరుచున్నదనియు, బట్టి, కమిషనరుగారియుత్తరమునకు జవాబు కిసెంబరు 21వ లేదీని వ్రాసియుండిరిగాదా యని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు—ఈవిషయము క్రాసుపరీక్ష నా కవసరము లేదు. నేనిదివరకే ఉత్తరమునంతయు చదివినాను.

వి. సత్యనారాయణగారు—అధ్యక్షునిపై నాకత్వంత గౌరవముగలదు. నేను క్రాసుపరీక్ష జేయదలచుటలేదు. ఏల నన అందువలన ఎట్టి ఉపయోగముండజాలదని నేనెరుంగుదును. (నవ్వు)

సత్యనారాయణగారింకను మాట్లాడుచు సభ్యుల కెరుకలేకుండ ఈవిషయము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుట తమ కసమ్మతముని పట్టిరి.

కమిషనరుగారి సమాధానము

మిమ్ముల కమిషనరుగారు జవాబుసంగుచు ప్రస్తుతము సభ్యులచే చర్చింపబడుచున్న ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ఇదివరలో సభ్యులకుండజేయబడి, సభ్యులచే చర్చింపబడెననియు, 7-12-26 లేదీని జరిగిన సభాకార్యక్రమమును విశ్లేషించిన ఈ విషయము లేటపడగలదనియు ఆవిషయము సభ్యులందరు సభలో లేకుండినను సభయందుండిన సభ్యులు తీర్మానమును గావించియుండిననియు, సభవారు ఆయుత్తరువునకు ప్రతిహేళాప్రాయము గన్న రుపనందున ప్రభుత్వపుట్టతరువు ననుసరించి కానిటరీ ఇంజనీరు గారికి వివరములు తెలుపుటలో నెట్టి దోషములేదని తాము తలంచుచున్నదియు, కావున ప్రభుత్వపుట్టతరువు ప్రకార ముచ రించుటలో తామెట్టి తప్పుజేయలేదని తలంచుచున్నామని పట్టిరి.

సామి వెంకటాచలంశ్రేణిగారు మాట్లాడుచు కమిషనరుగారి సంగిన జవాబు అసంపూర్ణములగు సత్యతరములతో ఇమిడి యున్నదనిపట్టిరి. తాము అధ్యక్షులుగనుండు సమయమునందు ప్రభుత్వపుట్టతరువు వచ్చెననియు, పిదప ఆయుత్తరువు అధ్యక్షుని కంటబడలేదనియు, కమిషనరుగారు సభ్యుల నాలోచింపకుండ వివరములు తెలుపునపుడు తాముఇచ్చిన ప్లేటుమెం టునుగూడ మరచియుండుదు. కమిషనరుగారు ఈవిషయమును సభవారి కెరిగించి వారియభిప్రాయములను నేల కైకొనలేదో అనెడి విషయమునుమాత్రమే మేము ప్రశ్నించుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాధికారిని నియమించిన 41-వ సెక్షను ననుసరించి ఆరనికి కొన్ని హక్కులు గలవని నేను గ్రహించుచున్నాను. కాని ఆరనికి కార్యరేషను ఉద్యోగిగ కార్యరేషను సభవారింకను గమనించియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి ఏజెంటుగ కార్యరేషనులో పనిజేయుచున్నంతసూత్రమున కమిషనరుగారి విధిముగ జవాబు అంపుటలో అగ్రములేదు. సభవారి అభిప్రాయముల నెంతవరకు ఆదరించుచున్నారో తెలిసికొనట కిది యొక నిరర్థకము. సభవారిపై తనయిచ్చ వచ్చినట్లుల అధికారము చలాయించవచ్చునని తలంచియుండనోవు. సభ్యుల అభిప్రాయముల కనుగుణముగ నడచుటను కమిషనరుగారు నేర్చుకొనవలెను అనిపట్టిరి.

డాక్టరు. సి. నరేశ్వరమలయ్యగారు కమిషనరుగారి చర్యను సమర్థించుచు, కమిషనరుగారు చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించలేదనియు, మీదుమిక్కిలి ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువునకు ఫీజిజెండుక డైర్యముగ సమాధాన మొసంగెననియు, అందులకు వారి నభినందించుచున్నామనియు బట్టిరి.

వి. చక్రయ్యశ్రేణిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారి డిక్టి ఉత్తరువును గావించుటలో తమఅధికారమును మిక్కిలి ప్రవర్తించి ర నియు, మంత్రి లెంత స్వర్ణత్రులై ఈవిషయములందు వారిఅభిప్రాయమువోషున వ్యవహారములు జరుగవనియు, ఈ ఉత్తరువులు కార్యదర్శులనుంచియే వచ్చుననియు, మంత్రిలకు తెలియకనే ఇట్టి ఉత్తరువు లొసంగబడుచుండుననియు, అందుచే వెనుకటి మంత్రివర్గముయొక్క ప్రజాస్వామ్య సూత్రములను వీనినిబట్టి నిర్ణయింప పీలులేదనియు బట్టి కమిషనరుగారి చర్యను సమర్థించి వారిప్రవర్తన సక్రమమైనదనియు, సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారు, కమిషనరుగారి సత్వైభావమును, శక్తిని, శంకించినది పట్టిరి.

సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారు—కమిషనరుగారి సత్వైభావమునుగూర్చియు, వారినిష్కాపట్టమునుగూర్చి నాకధికగౌరవము గలదు. కాని వారికి కినిగూర్చి నాకుస్వయముగ సందియము లుండుట నిశ్చయము.

చక్రయ్యశ్రేణిగారింకను మాట్లాడుచు కమిషనరుగారు చట్టమున కనుకూలముగ ప్రవర్తించి రనిరి.

ది. బి. ఓ. తణికాచలంశ్రేణిగారు—తీర్మానముపై మాట్లాడుచు సభ్యులయొక్క అసమ్మతిని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపెడికే ద్వేషముతోడనే తా మాతీర్మానము నుపసాదించి యుంటిమనియు, ఈతేరుణము నవకాశముగకైకొని కమిషనరుగారిచర్య తీవ్రముగ విమర్శింపబడునని తాము ముందుగ తలంచుచుండలేదనియు, కమిషనరుగారు కడుసమర్థతతో చట్ట సమ్మతముగ ప్రవర్తించినదియు, బట్టిరి.

పిదప తీర్మానము వోలుకు బెట్టుబడి సభ్యులెల్లరచే ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

అంతే 7-25 గంటల వరకు సభ ముగింపబడెను.

1925-26 వరిపాలనా నివేదికము

కమిషనరుగారి పరిపాలనా నివేదికము (1925-26) ను చర్చించుటకు గావించబడవలసిన సభ 5-15 నిలలు మాడెను. కాని పరిపాలనానివేదిక మదివరకే ప్రభుత్వమువారిచే అంగీకరింపబడెనని అధ్యక్షులు ప్రకటించువలన సభ ఇరుగవలసిన ఆ సభములేక విరమింపబడెను.

నిఖిల భారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు

ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ని॥ భా॥ ఆ॥ వైద్య సమీక్షన విద్యాపీఠములకు చేరినదికాదు

ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము నిఖిలభారతఆయుర్వేద వైద్యసమీక్షన విద్యాపీఠములకు సంబంధించినది కాదనిన్ని, ఆంధ్రవైద్యసమీక్షనములో నేటివరకుజరిగిన ఆం॥ ఆ॥ విద్యా పీఠముయొక్క కార్యక్రమములకు సక్రమము గాదనిన్ని ని॥ భా॥ వైద్యసమీక్షన కార్యదర్శియు, యితరులను అనేక పర్యాయములు ప్రకటనచేసి యున్నారు. అట్టి ప్రకటనలకు న్యాయమైన ప్రస్తుతము కేవలం తామపూనికార్యమును విరమించుట అవమానకరమని తోచియో లేక యేయితర కారణములవలనో ఆం॥ ఆ॥ విద్యాపీఠములతిగారు విడుదల ప్రస్తుతములను ప్రకటించుచు ని॥ భా॥ ఆ॥ పరీక్షలలో భిషక్పరీక్ష ఆంధ్రవిద్యార్థులకు తగినదిగా లేననిన్ని అదిమాడ సంస్కృత పరీక్షయే యనిన్ని ఆంధ్రవిద్యార్థులకు యింకొకపరీక్ష యందు టవసరమనిన్ని ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠము ని॥ భా॥ వైద్య సమీక్షనవిద్యాపీఠములతో అంగీకరించబడినదనిన్ని సభలలోను పత్రికలలోను భారతముగా ప్రచారము చేయుటచే కొందరు వైద్యసోదరులను విద్యార్థులను నిజమెరుగని పెద్దలను మోసపోవుచున్నారు. ఎవరిచిత్తానుసారము వారు ప్రసర్తించుటలో దొడ్డిబంధనలను అనవసరము లేదుకాని యొక సక్రమమైన సంస్థకు సంబంధించిన వారు దానికి భిన్నమగుప్రచారము చేయుట చాల విచారకరము.

ఆం॥ ఆ॥ విద్యాపీఠము, ని॥ భా॥ వైద్యసమీక్షనమునకు సంబంధించినదియు లేనిదియు ని॥ భా॥ వైద్యసమీక్షన విద్యా పీఠకార్యదర్శి రాజవైద్య కిశోరదత్త శాస్త్రిగారు ఈ పుష్ప కృష్ణ ౧౦ లు వ్రాసిన ఈక్రింది ఉత్తరమును బట్టి విశేషము కాగోరు.

“వైద్యసమీక్షనేన కోరిక ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠో ౭దానధి న స్వీకృతః నాపి తద్విషయే ౭దానధి సమీక్షనేన

కిమపి కార్యాలయాయ నూచితం | అతః తద్విద్యాపీఠ మస్మా ద్విద్యాపీఠా తస్యభేద సత్వమితి నిశ్చయేన జ్ఞేయమ్.”

“నిఖిలభారత వైద్యసమీక్షనము వారిచే నేటివరకు ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యా పీఠమునదేదియు అంగీకరించబడియుండ లేదు. ఆవిషయమై ఆంధ్రవైద్య సమీక్షనమువారు దేమిన్ని మాకార్యాలయమునకు నూచించి యుండలేదు. ఇందువలన ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠము-ఈని॥ భా॥ ఆ॥ విద్యాపీఠముకంటె అన్ని విధములభిన్నమైనవనినిశ్చయముగా తెలుసుకొనవలయును.

ప్రతిసంవత్సరము సంస్కృతమురాని ఆంధ్రవిద్యార్థులు భిషక్ పరీక్షకువచ్చి కృతార్థులగుచున్నారు. గతసంవత్సరమున ఈ కేంద్రమునకు పరీక్షకువచ్చిన 45 వైద్యపరీక్షార్థులలో ముప్పది యెనుగులకు సంస్కృతమురాకనే భిషక్ పరీక్షకు హాజరై యున్నారు. కనుక పరీక్షార్థులను వైద్యసోదరులను ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ని॥ భా॥ ఆ॥ విద్యాపీఠమునకు సంబంధించినదికాదని తెలుసుకొనవలయుననిన్ని ఆంధ్రములో వైద్యగ్రంథములను చదివిన విద్యార్థులు భిషక్ పరీక్షకువచ్చుట కేర్పరచుచున్న కష్టములేదనిన్ని గ్రహించి ఆంధ్రవైద్యవిద్యా ర్థులు ఈజనవరి 31 తేది లోపల భిషక్ పరీక్షకు దరఖాస్తుపా ర్థమును పూర్తిచేసి రు 3-0-0 రుకముతోమాదా రాజవైద్య కిశోరదత్త శాస్త్రి ని॥ భా॥ విద్యాపీఠకార్యదర్శి ననుగంటి కాన్పురు, అనువారిచేర పంపవలయును. పరీక్షలు ఈమార్చి 28 వ తేది మొదలు జెజవాడలో శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలయందు జరుగును.

వికారద, భిషక్ పరీక్షలకు స్వతంత్రముగా చదివి రాద లచినవారికి ఫీబ్రవరి 10 వ తేదినుండి యుచితముగ మాకలాశాలలో ప్రతినీత్యము ఆయాసమయములయందు విజ్ఞానమునకు తగినఅవకాశ మిచ్చుచు ప్రత్యేకోపన్యాసమును యివ్వబడు ను. కనుక రాదలచినవారు ఫీబ్రవరి 5 వ తేదిలోపల మాకు తెలి యబరచవలెను.

అవసరమును విషయములను దరఖాస్తు పాఠములు మొదలగువాటికిన్ని ఈదినువలెసమనకు వ్రాయవలయును.

నోరి రామశాస్త్రి

ని॥ భా॥ విద్యాపీఠ కేంద్రవ్యవస్థాపకులు-జెజవాడ.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రు 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.

మానుమాళ్ జ్యోతిషాలయము, తిరుల్లణి.

ఆయుర్వేదావధ రత్న కము రు. 3.

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నానళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 2046 డాక్టరు శ్రీహనుస్థానమూర్తి శాస్త్రి, జెజవాడ

మదనకామేశ్వరిలేహము

3851 మేహము, నిక్కాక, విస్ఫుటన, కుష్టవృద్ధి, అతిమా తము మొ॥వాటిని హరించి బలుమును, వీర్యవృద్ధిని, గణింపుట. నరప్రసాదము. 20 రు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0. వి. కి. ఏ అంకు కో, అయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి. (జెల్లూరు)

హిందూఇన్స్ రెన్సు (18-10-26)

జొంబాయి జీవభీమాకంపెని లిమిటెడ్; స్థాపితము 1909. అన్నివిధము లైనటువంటి జీవభీమాపోలీసు ఇన్సు మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు

3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము (3) ఆటోమేటిక్ బాకాఫీస్ నర్. (4) భారతమైన వర తులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనవని నిరూపించిన కక్షగామే సొమ్మును చెల్లించెదరు.

వివరమును నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B.

Secretary Madras Branch

Post Box No. 337

Mount Road, Madras

క్రొత్త

for Economical Transportation

యింతకుముందువానికన్న మేలైనది

టూరింగుకారు ధర రు. 2725

సెడన్ ,, 3750

దీని ధరయున్న ఖర్చులున్న తక్కువ

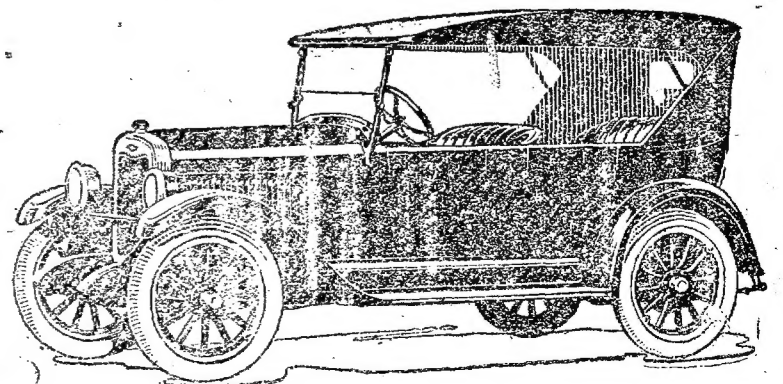
అయినను యిది గుణమున చాలాగొప్పది

వైకము సులభముగా చెల్లించుటకు తగిన ఏర్పాటులుచేసి యున్నది.

సింపున్ అండు కో, లిమిటెడ్.,

మదరాసు

ఉదకమండలము

మితవ్యయముతో ప్రయాణమొనర్చుటకును పెట్టుబడికి తగిన మూల్యముకొనుటకును, క్రొత్త చివర్ లెట్టు, యింకను మొదటిది- ఇంతవరకు నీ వెప్పుడు నువ్వొగించని సులభముగా పనిచేయు క్రొత్త డిస్కోక్లచ్ యు, మిక్కిలి బలమైన బెంజోలైన్ హాసింగ్ తో అమర్చబడిన వెనుక యిరుసున్న కలపు-వీని కారణమున ఎట్రాసిలితో నున్న రస్తాలపైవైనను ప్రయాణముచేయుటకు తగిన ఆశ్చర్యకర మగు బలమును, శక్తియును, వసతియును, కలిగి యున్నది.

రజతోత్సవము:

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషావిజయము:

1. ద. ౧౬-౨-౧౯౨౭ (౧౩-౫-౩౬)

శాశు ప్రారంభమును.

ఇదివరలో నిలబడిన రజతోత్సవము ౧౯౨౭ జనవరి ౩౦, ౩౧, ఫిబ్రవరి ౧ (౧౩౩౬ యుగపంచము ౨౭, ౨౮, ౨౯) తేదీలందు జరుగునట్లు ప్రకటించియుంటిమి. వ్యవధి తక్కువగుట చేతను, సన్నాహములపూర్తికానందునను, శ్రీరాయలవారి పట్టాభిషేకదినమును బురస్కరించుకొని, ౧౯౨౭ ఫిబ్రవరి ౧౬, ౧౭, ౧౮ (౧౩౩౬ శతాబ్ది ౧౩, ౧౪, ౧౫) తేదీలులందు (మల్లెబరాకు నెలపులలో) జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది.

శ్రీరాయల వారి పటము పెద్ద యాకృతిని, (అయిదో పెయింటింగు) సిద్ధము చేయబడినది. అష్టదిగ్గజముల రంగుల పటములు సిద్ధమై యివి. శ్రీలక్ష్మణరావుగారి, శ్రీరంగధామ నాయకుగారి ప్రామేడు ఎన్ లాన్డ్ పటములు సిద్ధమయినవి. సంవిక చాలవరకు ముద్రాపయినది. భవనాలంకారములు చాలవరకు పూర్తి అయినవి.

అయినను పెద్దచేర్చులైన వివరములు పెక్కుగలవు. సంవికలో చేయవలసిన కొన్ని బాటలు, పూనా, బొంబాయి, మద్రాసు నగరములనుండి రావలసియున్నవి. ఇంకను పెక్కు గ్రంథాలయములవారు వృత్తాంతముల బంపవలసియున్నారు. ఇదిగాక జనవరి ౨౯, ౩౦ తేదీలందు కాకినాడలో జరుగు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్ సభకు పెక్కుమంది ముఖ్యముగా బ్రిటిషు ప్రాంతమువారు పావ నుత్సహించుచున్నారు. ఉత్సవ సందర్భమున అధ్యక్షత వహించుటకు గౌరవ మహాశయాలకు ఉత్తరములు, లేఖలు నడుచుచున్నవి.

కావున ఈ యన్ని కారణముల నాలోచించి, ఉత్సవము జయప్రథమముగా, అతివైభవముగ నమోస్తే జరుపుటకు ఇంకను పదునైదు దినము లావించువలన నష్టము లేదని తలచి కార్యనిర్వాహకసభవారు ప్రతిభముగా తాగీటులను సూచియున్నారని యందుకు తెలుపుకొనుచున్నాము.

బూ. రామకృష్ణారావు,
కార్యదర్శి.

నిలయాధ్యక్షులగు శ్రీ శ్రీ శ్రీమనగల రాజాగారు అధ్యక్షులను నిర్ణయించి అహ్వానించుటకై స్వయంగా మద్రాసుకు వెళ్లుచున్నారు. దేశోద్ధాతులను, న్యాయమూర్తి వేదా రామేశంపంతులుగారిని, చిలుపూరి వీరభద్రరావుగారిని ప్రత్యేకముగా నాహ్వానించెదనని తెలియుచున్నది. శ్రీలసమావేశమునకుగూడ అధ్యక్షురాలి నిర్ణయము శ్రీ రాజాగారి చేయుదురు!

(స్వకీయవిలేఖరి)

వెలసరసము త్వరపడుడు గుణమధికము
చంద్రచూడపాకము ధాతుప్రకారి,
భాషాసంబంధవ్యాధులకు, శ్రీమద్భూమిలో సంశ్లిష్ట. వెలసర ౧ కి మూడురూపాయలు మాత్రము.

శ్రీ భద్ర శాంకరీరసము:—

త్వరములకు రామభాషము. శిశురంగములకు సంజీవిని. గల ౫౦ మాత్రల డబ్బి ౧ కి రూపాయి ౧. మావద్ద సకలవిధ గ్రంథములకూ శాస్త్రసమ్మతమును మందులు దొరుకును. త్వరలో వాయుడు.
య్యుచ్చేనకలావిభాషణ విద్యాకా. కేవళాశ్రీ ఎ.వి.ఎస్. 114 ఆయుర్వేదశాలా, శ్రీంగేరి, మైసూరుజిల్లా.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి
గ్రూప్స్ హైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసంహారలోకము
అష్టాదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధమున వచనములో ప్రకటించుచున్నాము. 300

భారతకథావళి ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భాషలో లేనివికూడ మూలమునుండి తీసి
కథలను సులభమైనదిగా వ్రాసితిమి. సమస్త పేజీలను, యుక్త
కు, ధర్మములను గలవు. వెల చందాదారులకు 0-8-0.
గురుకు 0-10-0. చందాదారులకు ప్రవేశకసుము 0-2-0.
శ్రీ గ్రంథరాజము భాగవతకథావళి తయారగుచున్నది.
వారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యా
కొత్తూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయును

తిరుత్తని

న్యూ క్లయ విలేఖరి)

ఆరోగ్యవాసర ప్రదర్శనములు

జనవరి 25:—గతసంవత్సరములకంటె నీమా రియూరి
యందు ఆరోగ్యవాసరోత్సవములు విజయవంతముగా జరిగినవి.

టీ పార్టీ

ఈయూరిలోని బోర్డు ప్రామాణ్యము ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీమాకా డి. వేదాంతాచార్యులు బి.ఎ., ఎల్.టి., గారిని, చిత్తూరు బోర్డు ప్రామాణ్యమును ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమించిన విషయమును పురస్కరించుకొని, మాయూరి పతనాలయసభ్యులు గతవారము దొక టిపార్టీనిచ్చి సునముగు బిడుకో లాసంగిరి.

గ్రంథాలయమునకు విరాళము

ఈ యూరియందలి “కింగ్ జార్జి ఫురీసింగ్ రూము”న కనుబంగముగా నెలకొల్పబడియుండు “సర్ త్యాగరాయ మెమోరియల్ లైబ్రరీ”కి గ్రంథములు గొనిపెట్టుటకుగాను మా చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు 100 (మారు) రూపాయలను విరాళముగ నిచ్చుటను ఏర్పాటు చేసియున్నారు.

నీటి వనతి

ఈ యూరియందలి ముఖ్యముగ వీధులయందుగల మంచి నీటి బావులన్నియు నీరు లేక వట్టిపోయినవి. పోవుచున్నవి. అందుచే యూరిప్రజల యిబ్బందులను యాత్రికజనుల కష్టములును విశేషముగ మున్నవి గాన, భూయూరి యూనియన్ బోర్డువారు, ప్రయత్నములో నుండు కొళాయిలపద్ధతిని త్వరగా నాచరణమునకు వచ్చుటకు చేయుట భర్త్యముగా నుండును.

కాలమానము

ఉత్తరాయణ ప్రారంభమునుండి ఎండలును శీతముగా దినదిన పెక్కుడుచుచున్నవి. వర్ష ముభావమైనది. విశేషములు తాలూకా మొత్తమునకు గాలాబ్బుర సంశ్లి వాతమైనవి. వర్షములేమిచే రైతులదింత నానాటి కధికముగ మనే యున్నది.

మైసూరు నబ్బులు

దేహమునకు, గుడ్డలకు శ్రేష్టమైనవి
మిక్కిలి అప్పటమైనవి, కల్తీలేదు. ఇంనుకు
పూచీ యివ్వబడును.

చందన నబ్బులు

దీనికి ఆధిక్యత గలదు
ప్రతిచోటను దొరకును 2
గవర్నమెంటు నబ్బు ఫ్యాక్టరీ
3210 బెంగళూరు.

మంచితరుణము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తీక మాహాత్మ్యము

పురాణము 3165

గ్రంథకర్త—అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.
ఇది స్కాంధపురాణములోని సనత్కుమార సంహితా పరిచిత్తము దానికి నూతనాంధ్రీకరణము. కథ అత్యద్భుతములు. తెలి మనోహరము. అనేక పంక్తికవులవే పెచ్చు జేరినది. కార్తీకమాసములో శేమి, యితరకాలములలో శేమి. హిందువు లెల్లజదివి పురుషార్థము నార్జింపవలసిన గ్రంథము. పద్యములు సులభమైతే వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల 1-0-0 మాత్రమే
అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,
కొత్తూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

అదీర్ఘముకు-పుంస్త్యలోపమునకు

మద్రాసు 45 బంధుపడియందున్న అమృతతాకరము
వారి వీర్యబంధు మంచితీర్థశక్తినిచ్చి పుంస్త్యలోపము పోగొట్టి
నది. వెంటనే వరికి నీసాలు పంపండి. (సం) జె. బి. దాస్
గడ్డ పొడ్రయిలర్ థైన్ ఆర్ట్స్ స్కూలకి చిట్టగాంగు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-న నం జనవరి 27-న తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

వనియాలు బా 1-కి	గు 63 0 0	మొదలు 70 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి	,,	వ 42 గలవి	గు 12 4 0 14 12 0
నెల్లూరివి	,,	డిబ్బో	,, 15 8 0 16 0 0
డిబ్బి	,,	డిబ్బో	,, 16 4 0 16 8 0
రాసులు	ర. 164	బస్తా 1-కి	,, 9 10 0 10 0 0
సువ్వలు	,,	,,	22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
నెనాలు	,,	డిబ్బో	,, 18 0 0 15 0 0
పెసలు	,,	డిబ్బో	,, 15 0 0 16 0 0
మినుములు	,,	డిబ్బో	,, 16 8 0 18 0 0
ఉలలు	,,	ర 165	,, 9 0 0 9 12 0

3. నూనెపప్పులు.

సువ్వలనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి	,,	48 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	45 0 0	47 0 0
కేరు నెనగనూనెగానగబా 1-కి	ర 120	మి.కొ.నూ.నె	116 0 0
ఆమువము బా 1-కి	,,	108 0 0	109 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	64 0 0	65 0 0
కూరపసుపు	,,	15 0 0	80 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-కి	115 0 0	125-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలమింగు మును	1-కి	ర 40, 45	
కాళమాస్త్రపాయకట్టు	,,	50, 55	
బెల్లము బా 1-కి	గు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	,,	81 8 0	5 6 00

5. ఇనుము.

బట్టారకం బా 1-కి	,,	88 0 0	85 0 0
చదరం	,,	61 0 0	62 0 0
రవుంగు	,,	80 0 0	85 0 0

6. నూలు.

పుష్కారు యేనుగ నెం 80 పెట్టె 1-కి	,,	8 12 0	
మాళయేనుగ నెం 20	,,	6 4 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం	యా	,,	6 4 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	,,	6 4 0
నెం 60 ,, కారం	,,	,,	9 2 0
నెం 12 1/2 బావ్యరు	,,	4 12 0	యె.ఎ.లక్ష్మణ
నెం 40 ,,	,,	8	
నెం 44 ,,	,,	4 11 0	
నెం 1 1/2 పాండిచేరి	,,	5 8 0	
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	4 12 0	
నెం 20 1/2 న్యూకాటన్	,,	6 1 2	
నెం 10 1/2 కోయంబత్తూరు	,,	5 8 0	
నెం 12 1/2 ,,	,,	5 9 0	
నెం 14 1/2 ,,	,,	6 8 0	
నెం 12 1/2 చూళి	,,	5 0 0	
నెం 18 1/2 ,,	,,	5 6 0	

7. దూది.

బోండావెట్టు బావన 1-కి	గు 800 0 0	
పల్నాడుదూది	,,	145 0 0

8. లోహములు.

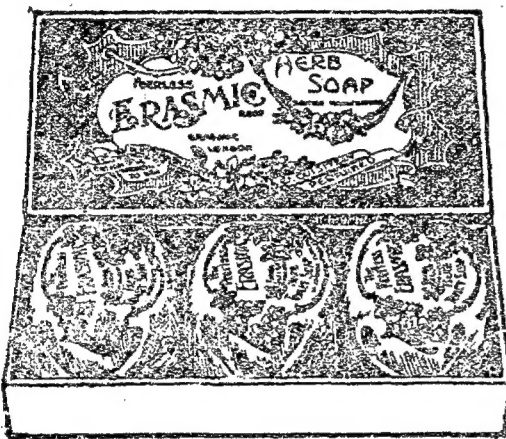
నెండి 100 కులము	,,	60 0 0	67 4 0
బంగారు, కులము 1-కి	,,	21 0 0	21 2 0
సవము 1-కి	,,	18 8 0	
ఇత్రిసి బా 1-కి	,,	284 0 0	288 0 0
రాగి డిబ్బో	,,	258 0 0	260 0 0

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండుదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు, టెక్ 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

నిరపాయ కర మైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిల్లులు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితస్వయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడు కూడ మొదటనుండి వట్టి మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని సుకాణములందును దొరకును.

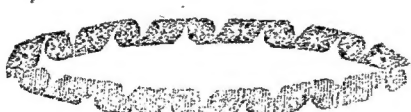
2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే
లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

రాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ కేయగలము.

కరంచందు చలిత్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3187

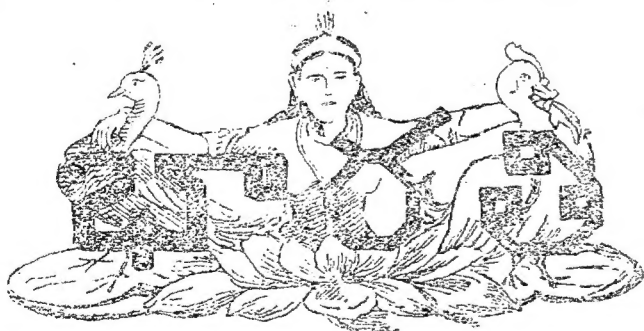
దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదిని తప్పక

ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;

ఆరుమాసములకు
రు 3-0-0;

విశిష్టత్వ
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకళలచే వ్రాయబడిన గొప్పచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రవర్తించబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సవ్యకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
సమీపభావ పద్యపద్యలతో నిండినట్టియు వర్ణనలు కల్గియు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జననిమానసునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునందును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము హాడ నుండగలదు.
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన గీతాధుడు (అను నాటకమును)
క్రొత్తజల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ప్రసంగకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునకు కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
పంపాదారులుగ చేరువగు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమును.
విభానము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

జ్యోతిషము

జ్యోతిష, సామూహిక శాస్త్రములందు సుప్రసిద్ధులైన
(ప్రాఫెసర్ కె. ఎస్. ఎస్. అయ్యర్ ఎం.ఎ. జ్యోతిషశాస్త్ర
జ్ఞానిచే ప్రాచీన ఋషిశ్వాసలచే నిర్ధారణ చేయబడిన శాస్త్రము
నిజమని దృఢపరచుట అన్ని విషయములు విపులముగా తెలు
పబడును. మీజాతకమును, లేక జననకాలము, జననతారీఖును
పంపును.

1 సం॥నకు రు 8 లు, 5 సం॥లకు రు 6 లు పూర్తికివి
తమనకు రు 30 లు. 5 ప్రశ్నలకు రు 2 లు చొప్పున చార్జి
చేయబడును. రావు బహదూర్ డాక్టర్ సి. నరేశ్వర్ ఎస్.
ఎస్. ఎస్., కాన్సిల్ డిప్యూటీ కమిషనరు, మద్రాసు
తెలిపినది:-“మీరు ఏదేని ఎప్పుడు జరుగజూపుచున్న దన్నారో
అవి అన్ని అట్లే సరిగాజరిగి, కృపిల్పివైనవి.” వివరములకు ఈ
దినపత్రికాసమునకు వ్రాయుడు.

PROF. K. S. N. AIYAR, M. A.

34, Mosque St., Triplicane,
MADRAS.

ఉచితము

ఖిలాఫతు చరిత్ర:- ఇది యొక యత్నా
ర్యగ్రంథము. ఇం

దు మహమ్మదీయ మరనిస్మాత యగు మహమ్మదువారి గూర్చి
యు, ఖిలేఫాలగూర్చియు, ఖిలాఫతు ఆంగ్లోసముగూర్చియు
వ్రాయబడినది. దీనికి జనాల్ ఉమర్ అలీషాహిగారు చక్క
నిపీఠికను వ్రాసియున్నారు. బేకాభిమానులెల్లగును దీనిని జదివి
తీవ్రతను. ఆశాంశాలిలురంగల యాభిప్రాయమును బ్రస్తుతదేశ
రిక్షితులబట్టి యుచితముగ నిర్ణయనిశ్చయింపబడినది. ఈక్రింద
సూచారంపఱచిన చిగునామాకు రెండవ లాగుపైసల విలు
వగల పోస్టుచిట్లను బంపువారికి వైసుదాహరింపబడిన గ్రం
థము బుక్కుపోస్టుద్వారా పంపబడును.

పల్నిపీసు సత్యకేళవరావు,

(ప్ర.డి.) 8409 మొయిన్ రోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

1926 - 1927 సం॥ గమునందు
చెన్న పురి పంపదేములు

గిండ్రి
2 వ ఎక్స్ ప్రెస్ మిటంగు

(5 దినములు)

మొదటి దినము శనివారము
29-1-1927

7 వ దినము శుక్రవారము

వృధమపందేము
మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు